

LETNO XXV. — Številka 2

Ustanovitelji: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka in Tržič — Izdaja ČP Gorenjski tisk Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič Odgovorni urednik Albin Učakar

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

GLAS

Po stezah partizanske Jelovice

Dražgoše vabijo

Danes Dražgoše praznujejo. Domični pod obronki Jelovice so prav ob 30. letnici dražgoške bitke že petnajstič gostitelji športnikov, ki bodo nastopili na edinstveni zimsko športni prireditvi v Sloveniji. Po stezah partizanske Jelovice. Po številu nastopajočih je to največja, obenem pa tudi najraznovrstnejša tovrstna prireditve. Na njej sodelujejo tekmovalci vseh starosti — od pionirjev do veteranova.

Prireditve Po stezah partizanske Jelovice so bile usta-

Danovljene v spomin na dražgoško bitko in z namenom, da bi mladi rodovi vsako leto prihajali v Dražgoše in na pobočju Jelovice ter se s športnimi tekmovanjami spomnili bitke in njenih junakov. To je živ in trajen spomenik, ki ga vsako leto znova gradi na stotine mladih.

Prireditelji na Lancovem, v Kropi, Poljanah, Selcih, Železnikih in Dražgošah so imeli v zadnjih dneh polne roke dela. Kljub obilici snega, ki je zapadel pred dnevi, so

proge dobro pripravljene. Prijavljena je tudi kopica kvalitetnih tekmovalcev — reprezentantov — kar zagotavlja, da bo tekmovanje na visoki ravni. Dražgošani in prireditelji vseh področnih tekmovanj pričakujejo, da bo letosnja športno politična manifestacija spet privabila pod obronke Jelovice veliko število obiskovalcev. Prijazni prebivalci vasi v Selški dolini obljubljajo, da se bo vsak med njimi kot prejšnja leta prav zagotovo dobro počutil.

-jg

Prireditve ob škofjeloškem občinskem prazniku

Sobota, 8. januarja

ŽIRI:

ob 11. uri je v dvorani Svoboda Žiri XXII. slavnostna seja skupščine občine Škofja Loka. Na seji bodo podelili priznanja ob občinskem prazniku. Sledil bo kulturni spored, v katerem bodo sodelovali pihalna godba Alpine, mešani in moški pevski zbor Alpine, moški pevski zbor podjetij Žiri, recitatorji in komorni mladinski zbor.

TRATA:

v telovadnici osnovne šole Cvetko Golar je košarkarski turnir. Sodelujejo ekipe osnovne šole Žiri, gimnazije Škofja Loka in osnovne šole Cvetko Golar.

GORENJA VAS:

v osnovni šoli je zimska atletska liga za osnovne šole. V Selcih, Lancovem, Dražgošah, Poljanah, Kropi in Železnikih so tekmovanja »Po poteh partizanske Jelovice«.

Nedelja, 9. januarja

DRAŽGOŠE:

ob 8.30 bo svečani del proslave ob 30. obletnici dražgoške bitke in 15. obletnici tekmovanj »Po stezah partizanske Jelovice«, ob 9.30 se bodo pričela tekmovanja »Po stezah partizanske Jelovice«.

Četrtek, 13. januarja

DRAŽGOŠE:

Tradicionalni pohod pionirjev loške občine »Po stezah partizanske Jelovice«.

Petek, 14. januarja

ŠKOFJA LOKA:

ob 17. uri bo v kinu Sora koncert slovenskega okteta ob petindvajsetletnici podjetja Kroj Škofja Loka

ob 19. uri bo v galeriji na loškem gradu glasbeni večer vokalno instrumentalne glasbe. Program pripravlja glasbena šola Škofja Loka, sodeloval pa bo tudi operni pevec Ladko Korošec.

Nedelja, 16. januarja

ŠKOFJA LOKA:

ob 9. uri bo na strelšču v Vincarjih tradicionalno tekmovanje v streljanju z malokalibrsko puško.

TRATA:

ob 9. uri bo v osnovni šoli Cvetko Golar šahovski brzoturnir.

ŽELEZNIKI:

ob 15. uri bo v dvorani kina Obzorje prireditve »Dražgoše v januarju 1942«.

**9. JANUAR
— PRAZNIK
OBČINE
ŠKOFJA
LOKA**

Praznik občine Škofja Loka je 9. januar, obletnica dražgoške bitke in poljanske vstaje, rešitev aktivistov osvobodilne fronte iz okupatorjev zaporov ter množičnega odhoda v partizane v zimi 1941/42.

Letošnje praznovanje pa je še pomembnejše za našo občino, saj praznujemo 30-letnico slavnostne dražgoške bitke in zaključujemo praznovanje 30-letnice vstaje naših narodov, ki so v usodnih in težkih dneh narodnoosvobodilne borbe izbojevali nacionalno in socialno osvoboditev delovnega človeka Jugoslavije. Težko je na kratko opisati razvoj, življenje in delo 30-letnega obdobja nekega področja, prehodeno bogato revolucionarno pot v času narodnoosvobodilne borbe in povoju graditev gospodarstva in družbenih odnosov. V tem burnem času 30-letnega obdobja smo dobili zaupanje in veliko izkušenj za utrditev prepričanja, da je naša pot v humano socialistično samoupravno družbo edino pravilna. Zato se lahko s ponosom oziramo na prehodeno pot, čeprav vemo, da je v prihodnje treba še mnogo storiti za dobrobit našega delovnega človeka.

Občinski praznik je neki mejnik, ko ocenjujemo, kaj je bilo storjenega in kam bomo vlagali svoje napore za boljši jutrišnji dan. Tisoč let staro mesto pod Lubnikom, kot ga velikokrat imenujemo in na katerega smo ponosni, je v povoju obdobju napravilo velik korak naprej v svojem gospodarskem in družbenem razvoju. Občina je spreminjała svojo podobo s priključitvijo občine Gorenja vas, Železniki in Žiri. Tako je v občini Šk. Loka danes 31.000 prebivalcev. Pred vojno je imela občina pre-

(Nadaljevanje na zadnji strani)

5.1.1972 SEZONSKO ZNIŽANJE **Pečo**

TOVARNE OBUTVE TRŽIČ

JESENICE

● Gostinski in turistični delavci so predlagali, naj bi ustanovili poseben zavod za izgradnjo turističnih objektov v vseh krajih gornje savske doline, še posebno pa v največjem turističnem kraju — Kranjski gori. Gostinski in turistični delavci menijo, da je dosedanji konzorcij slonel le na amaterski osnovi in da zato ni bilo pričakovati večjih uspehov. Svoj predlog bodo predložili v obravnavo jeseniški občinski skupščini.

● V četrtek je bila na Jesenicah seja občinske konference ZM, na katero so povabili vse predsednike aktivov. Obravnavali so predlog delovnega programa za letos, razpravljali o pravilniku občinske konference ZM in o izobraževanju mladih v prihodnjem triletnem obdobju.

● Pri občinski konferenci ZM so poslali vsem mladinskim aktivom, mentorjem in ravnateljem na vseh jeseniških srednjih in osnovnih šolah program razpisa za tekmovanje Najboljši dijak, najboljši učenec in najboljši razred v občini. O organizaciji tekmovanja bodo razpravljali na posameznih šolah in tudi imenovali komisije za ocenjevanje. Lepe nagrade bodo najboljšim v tekmovanju podelili ob koncu šolskega leta.

● Na zadnji seji občinskega komiteja ZK na Jesenicah so izvolili za novega sekretarja komiteja inž. Štefana Nemca, dolgoletnega aktivnega člena ZK in obenem imenovali predsednike komisij, ki delujejo pri občinskem komiteju ZK. O dokončnem sestavu občinskega komiteja so se pomenili na četrtkovi seji komiteja.

KRANJ

● V petek, 14. januarja, se bo ob 13. uri sestala kandidacijska konferenca kranjske občine. Na konferenci bodo razpravljali in glasovali o možnih kandidatih za člena predsedstva slovenske skupščine. Po kandidacijskih konferencah v vseh slovenskih občinah bodo člana predsedstva izvolili delegati slovenskih občin.

A. Z.

RADOVLJICA

● V pondeljek popoldne se bo sestal izvršni odbor občinske konference socialistične zveze. Razpravljali bodo o pripravah na občinsko kandidacijsko konferenco. Kandidacijske konference bodo v vseh gorenjskih občinah, končane pa morajo biti najkasneje do 20. januarja.

● V petek popoldne pa bo v Radovljici seja predsedstva občinske konference zveze mladine. Na seji bodo razpravljali o delu organov občinskega komiteja, izobraževanju in o nekaterih prihodnjih akcijah.

A. Z.

TRŽIČ

● Strokovne službe pri občinski skupščini izdelujejo trenutno tri, za občinsko gospodarstvo pomembne razvojne dokumente. Na prvem mestu je gospodarski program za letos, razen tega pa je v izdelavi tudi srednjoročni razvojni program tržiškega gospodarstva do 1975. leta. Občinske strokovne službe in Stanovanjsko podjetje pa izdelujejo program stanovanjske gradnje.

—jk

● Danes in jutri bo v Bistrici ob Dravi na Koroškem tradicionalno mladinsko smučarsko tekmovanje med Gorenjsko, Koroško in Vidensko krajino. Za tekmovalce z Gorenjske vsako leto poskrbi tržiški smučarski klub, ki sodeluje tudi pri organizacijah tekmovanj. Srečanje v Bistrici pa nima samo športnega pomena, temveč se ob tej priložnosti srečajo tudi kulturne skupine iz vseh treh dežel. Letošnjega srečanja se bo udeležila ena od kulturnih skupin iz Tržiča.

—jk

Komemoracija na Rudniku

6. januarja 1945. leta je na Rudniku v kamniški občini padlo 22 političnih funkcionarjev kamniškega okrožnega in okrajnega komiteja KPS, OF in članov varnostno obveščevalne službe. To je bilo med hudo zimsko ofenzivo na kamniško-domžalskem področju, politični funkcionarji pa so se pred ofenzivo zatekli v stare zapuščene bunkerje na Rudniku. Ko so prišli tja in se razmestili v štiri bunkerje nekdanje tehnike, že so bili obkoljeni. Mnogi so padli, drugi so si vzeli sami življenje, trinajst so jih Nemci ujeli, le redkim je uspelo, da so se umaknili tragediji. Vseh trinajst aktivistov, ki so jih ujeli, se

drugi dan ustrelili v Vrhovljah pri Lukovici v domžalski občini.

Noben okrožnji komite KPS med vojno v Sloveniji ni doživel tako hude tragedije kot kamniški. V spomin na ta dogodek je bila v četrtek na Rudniku spominska komemoracija, na kateri je govoril Franc Hribar, član občinskega odbora ZZB NOV Kamnik, v programu pa so sodelovali moški pevski zbor z Duplice in učenci osnovnih šol z Duplice in Radomelj. Proslave se je udeležilo veliko število nekdanjih borcev, predstavnikov občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij.

J. Vidic

Socialna politika in naloge komunistov

Kranj, 7. januarja — Oslove programa socialne politike v kranjski občini so bile osrednja tema na današnji prvi seji občinske konference zveze komunistov Kranj. Celotna obravnavava je izvenela v okviru uresničevanja sklepov tretje seje konference zveze komunistov Slovenije o socialnem razlikovanju, po bogati razpravi pa so sklenili, da bodo celotno gradivo dali v javno razpravo. Na seji so sprejeli tudi poročilo o delu organov občinske konference v minulem mandatnem obdobju, delovni program občinske konference za prihodnje in izvolili nove organe občinske konference. Za sekretarja 17-članskega komiteja občinske konference ZK so ponovno izvolili Franca Roglja, za namestnika pa Štefana Horvata. Razen tega so izvolili tudi častno razsodišče in revizijsko komisijo. V medobčinski svet ZK za gorenjsko pa so izvolili Marjana Markoviča in Toneta Miklavčiča ter za delegata za drugo sejo konference zveze komunistov Jugoslavije Franca Urevca.

A. Z.

Sekretar sekretariata CK ZKS inž. Andrej Marinc govori v nom aktivna ZK v tovarni Peko v Tržiču. Med drugim je poudaril, da ZK kot vodilna idejna sila pri družbenih dogajanjih ne sme biti potisnjena na rob kot misijo nekateri. (jk)
Foto: Franc Perdan

Plodna razprava za nadaljnje delo

Na zadnji konferenci ZK na Jesenicah so po uvodnem referatu dosedanjega sekretarja ZK Pavla Lotriča, ki je spregovoril o delu komunistov v preteklem obdobju in opozoril na naloge ZK v pri-

Ustavna dopolnila v praksi

Tržiški občinski sindikalni svet in Delavska univerza pripravljata specializirani seminari za predsednike osnovnih sindikalnih organizacij in ljudi, ki se ukvarjajo z notranjo samoupravno zakonodajo. Na seminarju, ki se bo začel v drugi polovici januarja, bodo obravnavali predvsem praktično uveljavljanje zveznih in republiških ustavnih dopolnil. Govorili bodo tudi o tem, kaj je sploh temeljna organizacija združenega dela in kakšne dolžnosti in pravice imajo delovni ljudje po spremetju ustavnih dopolnil. Seminar bo pomemben še posebno za sindikalne delavce iz tistih kolektivov, kjer ustavna dopolnila še niso uveljavljena. Praktičen značaj seminarja je zato še važnejši.

—jk

hodnje, udeleženci konference razpravljali o aktualnih političnih problemih in vprašanjih, družbenoekonomskih problemih, o organizacijskih vprašanjih. Zavzeli so se za to, da bi v prihodnje morali biti bolj odločni in bolj aktivni v reševanju predvsem perečih družbenih problemov in se aktivno vključevati v vsa družbena dogajanja v občini, v posameznih organizacijah in delovnih kolektivih. Poudarili so, da bodo uspeli izključno le z doslednim izpolnjevanjem vseh nalog, z

idejnim izobraževanjem in vključevanjem mladih komunistov in s temo povezano vsemi družbenopolitičnimi organizacijami v občini.

Spregovorili so o nedavno dogodkih na Hrvatskem in razpravi zavzeli stališče, da takе negativne pojave lahko preprečijo komunisti z budnostjo in pazljivostjo. Sledno so podprtli sklepe v stališča 21. seje ZK Jugoslavije in sklenili, da se tudi sami teh sklepov dosledno držijo in jih izpolnjujejo.

Tečaji prve pomoči za delovne organizacije

Občinski odbori rdečega kriza so prevzeli nalogo, da organizirajo 20-urne tečaje prve pomoči za delovne organizacije, zavode in ustanove. Tako je v kranjski občini bilo organiziranih že nekaj takih tečajev po Pravilniku o usposabljanju in nudenju prve pomoči, o opremi za prvo pomoč in organiziraju reševalne službe za primer nesreče pri delu. Med kranjskimi delovnimi organizacijami je to nalogo s pomočjo občinskega odbora rdečega kriza najbolj resno izvedla tovarna Planika. V novembру in decembru je obiskovalo te tečaje 84 tečajnikov, ki so posebej prilagojena za posamezne delovne organizacije.

Tudi v letošnjem letu občinski odbor RK Kranj organiziral tečaje prve pomoči za delovne organizacije. Tečaje naj bi obiskovali predvsem delavci, ki imajo na delovnem mestu večjo odgovornost. Tečajnikom bodo predavalci zdravnik, ki so se posebej pripravili za tečaje prve pomoči. Predavanja samata posebej prilagojena za posamezne delovne organizacije.

Nove možnosti

Se letos bo skupščina SR Slovenije sprejela zakon o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu. S to pomočjo bodo pomagali predvsem socialno šibkim proslilcem za stanovanja. Delovne organizacije bodo tudi v prihodnjem — in to bolj dosledno — podpirale in financirale gradnjo najemnih družbenih stanovanj za svoje delavce in omogočale kredite za gradnjo družinskih hiš. Pri tem bodo najprej povsod upoštevali tiste zaposlene v podjetjih, ki so še brez stanovanja ali pa žive v neustreznih stanovanjih, ob tem pa so njihovi dohodki prenziki, da bi lahko varčevali za svojo hišo ali za lastniško stanovanje, vendar pa so sposobni plačevati polno stanarino brez družbene pomoči.

Za tiste, ki ne bodo mogli plačevati polne stanarine zaradi nizkih dohodkov, bo dajal pomoč v obliki najemnih stanovanj in delne nadomestitve stanarine vzajemni stanovanjski sklad, za katerega bodo delovne organizacije namenjale poseben del sredstev.

Ostali del namenskih sredstev bodo delovne organizacije lahko porabile za kreditiranje nakupa etažnih stanovanj oziroma gradnje družinskih hiš tistih članov kolektiva, ki se bodo vključili v usmerjeno stanovanjsko graditev, ki jo bo organizirala občina.

Obenem s posameznimi delovnimi organizacijami bodo tudi banke nudile kredite svojim varčevalcem, ki bodo glede na svoje dohodke sposobni namensko varčevati in kasneje odplačevati posojilo.

In kakšni so pogoji, ki jih bodo morali izpolnjevati tisti, ki bodo deležni predvidene pomoči? Letni skupni dohodek gospodinjstva ne bo smel preseči določene višine, uporabna tlorisna površina stanovanja ne bo smela presegati določenega normativa in opredeljenost stanovanja ne bo smela preseči stopnje, določene s točkovnim sistemom vrednotenja. Seveda bo treba plačevati stanovanjski prispevek in se vključiti v usmerjeno gradnjo pri uresničevanju občinskega srednjeročenega programa. Natančnejše pogoje za različne oblike družbenih pomoči bodo pozneje predpisali samoupravnvi organi poslovnih bank in vzajemnih stanovanjskih skladov.

-d

jubilejna
mešanica
BRAVO

SPECERIJA
BLED 15

**NAGRAJUJE Z
UŽITKOM IN
POČITNICAMI
NA MORJU**

Zadruga naj ostane!

Pred novim letom je bila v Tržiču skupna seja združenega sveta Kmetijske zadruge Tržič, kmečke sekcije pri občinski konferenci SZDL in predsedstva skupščine, na kateri so obravnavali sklepe zadnje seje zadružnega sveta KZ Tržič. Na skupni seji so sklenili, da se razpiše dodatno mesto za novega direktorja (dosedanji je dal odpoved) in da naj zadruga sama poskrbi za oddajo zakupljenih zemljišč. Z zemljišči, ki so družbena last, so planine in okrog 80 hektarjev ostale zemlje, pa od 1. januarja letos dalje upravlja skupščina občine Tržič. Na seji so se dogovorili, naj tržiška Kmetijska zadruga še naprej ostane, vendar naj se v prihodnjem bolj ukvarja z nakupom in prodajo reproducjskega materiala ter proizvodnjo in prodajo lastnih proizvodov. Zadruga naj bo organizirana tako, kakor želijo kmetje. Te pristojnosti jim bo dal napovedani zakon o združevanju kmetov. —jk

**TRIGLAV
konfekcija
Kranj**

**takoj sprememo veče
število deklet**

v priučevanje za industrijske šivilje

Pomemben sestanek v Škofji Loki

V sredo so se v Škofji Loki sestali predstavniki skupščin občine Škofja Loka in Krško, Geološke zavoda Slovenije in elektrogospodarstva Slovenije. Pogovarjali so se o izgradnji rudnika urana na Žirovskem vrhu in o gradnji elektrarne v Krškem.

Gradnje jederske elektrarne si ne moremo zamisliti brez ustrezne domače surovinjske baze. Ta pa je zagotovljena z nahajališčem urana na Žirovskem vrhu. Po sedanjih raziskavah bodo zaloge zadostovale za najmanj 25 let. Rudnik urana naj bi do leta 1975 dokončno usposobil za obratovanje.

Udeleženci posvetovanja so se tudi sporazumeli, da bodo pripravili skupen projekt za gradnjo obeh objektov in ga predložili mednarodni banki. Dosedanji konzorcij za izgradnjo rudnika urana na Žirovskem vrhu, v katerem sodelujejo Ljubljanska banka, geološki zavod Slovenije in rudnik živega srebra iz Idrije, bo treba zaradi spremenjenega načina porabe jedrske surovine razširiti ozljedoma spremeniti.

Na srečanju v Škofji Loki so se tudi dogovorili da bodo povabilni na ogled rudnika predstavnike republiških organov in ustanov. Pogovori se bodo nadaljevali konec meseca v Krškem. —lb

Železarji v novo leto

Nekaj dni pred koncem lanskega leta je bila v dvorani pri Jelenu seja delavskega sveta jeseniške Železarne, na kateri so v poročilu pregledali rezultate svojega dela, razpravljali o finančnem planu in o delitvi dohodka. Še posebej pa so poudarili pomen ustanovitve finančnega sklada v okviru ZPSŽ, v katerega naj bi vsaka železarna prispevala 20 odstotkov sredstev svojega poslovnega sklada. Železarji so

V svečanem delu je sprengovoril direktor Železarne inženir mag. Peter Kunc, ki je govoril o nalogah, uspehih in prizadevanjih kolektiva v preteklem letu in o nalogah ter delu v prihodnjem letu.

—d

V Kamniku nova pekarna

Delovni kolektiv slaščičarne in pekarije VESNA Kamnik se je na referendumu izrekel za priključitev h kombinatu Žito Ljubljana. V Vesni je skupaj z vajenci 34 zaposlenih, od tega se je 29 članov udeležilo referendum. 22 zaposlenih je bilo za priključitev k Žitu, 5 članov je

bilo proti, dva listka pa sta bila neveljavna.

Pekarski obrati Vesne so zastareli, naprave pa menda še izpred vojne. Lani so spekli 416.700 kg črnega in 163.660 kg belega kruha, poleg drugega peciva in slaščarskih izdelkov. Pekarije je spekla pre malo kruha, zato so v Kamniku prodajale ljubljanske pekarne.

Ce ne bo posebnih ovir, bodo že letos začeli graditi novo pekarno. Občina naj bi prispevala milijon dinarjev, prav toliko tudi Žito, 2,5 milijona dinaj bi dobili posojila, nekaj pa imajo lastnih sredstev. Nova pekarno naj bi pokrila celotne potrebe v Kamniku in okolici.

Zaradi zastarelih naprav v sedanji pekarni niso mogli dobiti nobenega vajenca za to delo, upajo pa, da bo družače v novi pekarni. Preuredili bodo sedanji Bachus bar sredi trga v Kamniku. Jože Kos, bivši direktor Vesne in sedanji vodja te delovne enote, je dejal, da bo enota še naprej zadržala ime Vesna.

J. Vidic

Združitev naslednje leto

Pred nedavnim je povedala svoje mnenje o predlogu za združitev kmečkega in delavskoga zdravstvenega zavarovanja na Gorenjskem kranjska občinska skupščina. Sklada obeh zavarovanj, ki sta predlog sprožila že v oktobru lani, bi morala že decembra lani zbrati mnenja o predlogu. Vendar pa o združitvi obeh zavarovanj niso vedali še ničesar v tržiški in radovališki občini, prav tako pa ni še nobena občinska konferenca SZDL na Gorenjskem poslala mnenje o predlogu združitve. Svoje mnenje o združitvi so poslali le skupščina občine Kranj, svet za zdravstvo pri skupščini občine Škofja Loka ter ob-

činski sindikalni svet v Kranju in na Jesenicah.

Potem ko bodo zbrana vsemena političnih in družbenih institucij na Gorenjskem, bodo za zavarovanje pripravili gradivo za javno razpravo. V gradivu bo tudi republiška analiza o problematiki združevanja obeh skladov socialnega zavorvanja na Slovenskem, ki jo še pripravlja. Kot je znano, so doslej v Sloveniji izvedli združitev le v novomeški skupnosti socialnega zavorvanja. Če bodo zavarovanci na Gorenjskem enake mnenja, bodo enake pravice za kmečke kot za delavske zavarovanje začele veljati s 1. januarjem 1973. leta.

Radialne gume iz Save

Tovarna Sava iz Kranja je kupila 1969. leta v Franciji opremo za poskusno izdelovanje radialnih gum za osebne automobile. Poskusna proizvodnja je stekla januarja lani, 10. februarja pa so izdelali prvi poskusni kos. Proizvodnja teh radialik, ki so delane na tekstilni osnovi, je že stekla in se bodo prve gume kmalu pojavile na trgu. Radialne gume z jeklenim ogrodjem po Semperitovi licenci pa bodo začeli verjetno izdelovati že letos. Gume, ki

-jk

Seminarji za družbenopolitične delavce

Februarja se bo začel v Tržiču prvi od štirih seminarjev za bodoče mlade družbenopolitične delavce ter člane samoupravnih organov po podjetjih in ustanovah, ki so se na svojih delovnih mestih že izkazali in bodo v prihodnje prevzeli odgovorne dolžnosti v samoupravnih organih ter družbenopolitičnih organizacijah. Ti seminarji bodo osrednja oblika letosnjega družbenopolitičnega izobraževanja v tržški občini in jih že dalj časa temeljito pripravljajo družbenopolitične organizacije ter Delavska univerza. Pri tem bo še posebno dobrodošlo razumevanje družbenih in delovnih

organizacij, ki naj bi udeležencem seminarjev omogočile redno obiskovanje predavanj in razgovorov. Le-ti bodo v popoldanskih in večernih urah. Vsak od štirih seminarjev bo trajal 14 dni.

Udeleženci nekakšne »politične šole v malem« bodo torej obiskovali štiri seminarje. Na prvem se bodo seznanili z značilnostmi in delovanjem našega družbenopolitičnega sistema. Na drugem bodo prevladovalo teme iz gospodarstva, in sicer se bodo družbeni delavci seznanili z gospodarskim položajem države. Z njenimi gospodarskimi panogami, z značil-

nostmi tržiškega gospodarstva in z družbenimi dogovori ter sporazumi. Tema tretjega seminarja bo vloga Jugoslavije v svetu in značilnosti naših odnosov s sosednjimi državami, četrti seminar pa bo vseboval predavanja in razgovore iz filozofije in iz sociologije.

Značilnost pripravljenih seminarjev, ki tvorijo skupaj zaokroženo celoto, je, da ne temeljí le na predavanjih in razgovorih, kar je večkrat reprivlačno, temveč bodo seminari ob predavanjih obiskali tudi določene delovne organizacije in ustanove. Tako se bodo oglasili v delovnih organizacijah, v muzeju revolucije v Kranju, kjer bodo dobili pregled nad delavskim in revolucionarnim gibanjem v domovini in na svojem področju, obiskali tržiško knjižnično, zgodovinski muzej v Kranju, eno od razstav v Tržiču ali drugje ter gledališko predstavo. Vodstvo seminarja bo povsod organiziralo razgovore in poskrbelo za strokovno vodstvo. Obenem pa hočejo s tem razširiti krog obiskovalcev teh ustanov. Tržiška oblika organizacije seminarja je torej sodobnejša in privlačnejša in ob prizadevnosti slušateljev lahko doseže svoj namen.

J. Košnjek

Seminar za vodstva aktivov ZMS v delovnih organizacijah

V četrtek se je v hotelu Park na Bledu začel seminar za vodstva ZMS v delovnih organizacijah. Pripravila ga je komisija za družbenoekonomiske odnose pri OK ZMS Kranj.

Najprej so se udeleženci seminarja seznanili z aktualnimi zunanjopolitičnimi dogodki. Sledijo pa teme o razvoju samoupravljanja, s posebnim poudarkom na uresničevanju ustanovnih amandman-

jev in samoupravnem spoznamenju, o razvoju kranjskega gospodarstva in srednjeročnem načrtu razvoja občine, oceni ZKS o nacionalizmu, razprava o stanovanjski politiki v občini in v delovnih organizacijah, o kadrovskih vprašanjih in drugem. Zadnji dan seminarja, ki bo trajal do 10. januarja, pa bodo mladinci razpravljali o nalogah aktivov v delovnih organizacijah. — Ib.

gleh krajih, kjer bodo zgrajeni šolski objekti. Skratka, tako na področju vzgoje in varstva bo že kot kaže konec prihodnjega leta v kranjski občini narejen velik korak s pomočjo sredstev, ki jih prispevajo občani s samoprispevkom, s sredstvi delovnih organizacij, s sredstvi od prispevka za otroško varstvo in s sredstvi občinskega proračuna.

Tako kot priprave na gradnjo šol tudi priprave na gradnjo vrtcev potekajo po načrtu. Koordinacijski odbor je navezel stike s podjetjem Marles, ki je doslej pripravil že več projektov za montažno izvedbo vrtcev. Prve ponudbe Marlesa so sicer poka-

za, da klasična gradnja ne bi bila nič dražja od montažne. Ko pa so se predstavniki koordinacijskega odbora ponovno pogovarjali z njimi, so se dogovorili za popolnejše predloge in izračune. Le-te bo koordinacijski odbor temeljito pretresel in jih predlagal v razpravo in kasneje v potrditev, če bodo ustrezali tako funkcionalnim kot materialnim zahtevam in možnostim.

Ker smo o finančni plati uresničitve programa že pisali, omemimo tokrat še, kako so potekali dogovori oziroma sklepanje pogodb z delovnimi organizacijami. Do 1. decembra lani so vse delovne (gospodarske in druge) organizacije s sedežem v občini podpisale družbeni dogovor, da bodo prispevale sredstva za uresničitev programa. Ta dogovor je do takrat podpisala tudi polovica delovnih organizacij v občini, ki imajo sedež organizacije izven občine. (Takih organizacij je v kranjski občini 24). Posebnost tega dogovora je, da prispevek organizaciji na začetku ni povsod enak, ampak je odvisen od poprečnega izplačenega osebnega dohodka v delovni organizaciji. Organizacije pa so podpisale za pet let oziroma do vključno 1. 1975.

Nov vrtec v

Kranjski gori

v enem samem prostoru in razporejeni v dve skupini.

Oroci v vrtcu bodo lahko uporabljali telovadlico in daktični material, ki ga imajo v šoli. Zdaj jim ne bo treba več plačevati najemnine, kurjave in razsvetljave. Vse to je do zdaj poravnava na Krajevna skupnost Kranjska gora.

Gradnjo novega vrtca je finančirala Skupnost otroškega varstva Jesenice v višini 25 milijonov S dinarjev. Tri leta so bili otroci utesnjeni

— oda

POSLANSKA PISARNA

ODMEVI

Na zapis objavljen pod naslovom »Črna borba« in zasebni mesarji smo v uredništvu dobili dve pritožbi. Najprej se je oglasil mesar Marinšek iz Naklega in protestiral proti trditvam v zapisu. Napotili smo ga v Poslansko pisarno, kjer je v stavbi kranjske občinske skupščine — soba št. 6. V poslanski pisarni pa so mu svetovali, naj se oglesi kar na Kmetijsko živilskem kombinatu, ker so predstavniki kombinata postavili to vprašanje.

Tako po novoletnih praznikih pa smo v uredništvu dobili tudi pismo mesarja Franca Ambroža iz Lahovč 40. Takole piše:

»V soboto 18. 12. 1971 je bil objavljen v Vašem listu v stolpcu »poslanska pisarna« odlomek pod naslovom »Črna borba in zasebni mesarji«.

Ker so očitki v tem članku zelo splošni in zadevajo vse mesarje kranjske občine, želim zase izčrpno pojasnilo, zaradi česa in s kakšnimi dejanji povzročam zmedo pri nakupu živine in pri prodaji mesa. Smatram, da je točen odgovor na moje vprašanje nujen, sicer bom primoran zadevo predati v prejoso zakonitosti pristojnemu sodišču.

Glede trditve, da večino živine ne koljem v klavnici, temveč na skrivaj doma, opozarjam domov, naj avtor članka takoj prekliče zadevni del članka glede klanja živine na domu s strani mene mesarja v Lahovčah.

Tudi se ne strinjam z vsebino imenja avtorja članka, da lahko zasebni mesarji prikrajajo družbo za davek in druge dajatve, ki jih mora družbeni sektor redno odvajati. Smatram, da bi moral avtor članka točno navesti, katerih dajatev bi se kot zasebni mesar z navedenim početjem izognil, ki jih pa družbeni sektor redno odvaja.

Prosim, da objavite moj prispevek v Vašem časopisu dne 5. 1. 1972, istočasno poskrbite za zahtevana pojasnila in odgovore ter objavite preklic lažnih navedb nasproti meni, sicer bom vložil tožbo.

Preklic naj bo izvršen najkasneje 8. januarja 1972.

Tudi piscu Francu Ambrožu ne moremo odgovoriti drugče kot mesarju Marinšku. Objavljamo vse, kar zabeležijo v tajništvu Poslanske pisarne. Tudi Franc Ambrož iz Lahovč se zato ni obrnil na pravi naslov. Točne odgovore na zastavljenia vprašanja lahko dobri na sedežu Poslanske pisarne ali pa kar neposredno v Kmetijsko živilskem kombinatu. Ce se bodo tam strinjali z zahtevanim preklicem, ga bomo tudi radi objavili.

Da ne bo še kakšnega nesporazuma pa tokrat objavljamo vprašanje oziroma opozorilo, predstavnikov KŽK, ki so ga zabeležili v tajništvu Poslanske pisarne in ga posredovali predsedniku kranjske občinske skupščine, v celoti:

»Dne 7. 12. 1971 so se zglasili v poslanski pisarni predstavniki Kmetijsko živilskega kombinata Kranj glede odgovora na vprašanje o zapori tržišča s krompirjem in provizije kombinata pri prodaji krompirja. Ob tej priliki so postavili naslednje vprašanje:

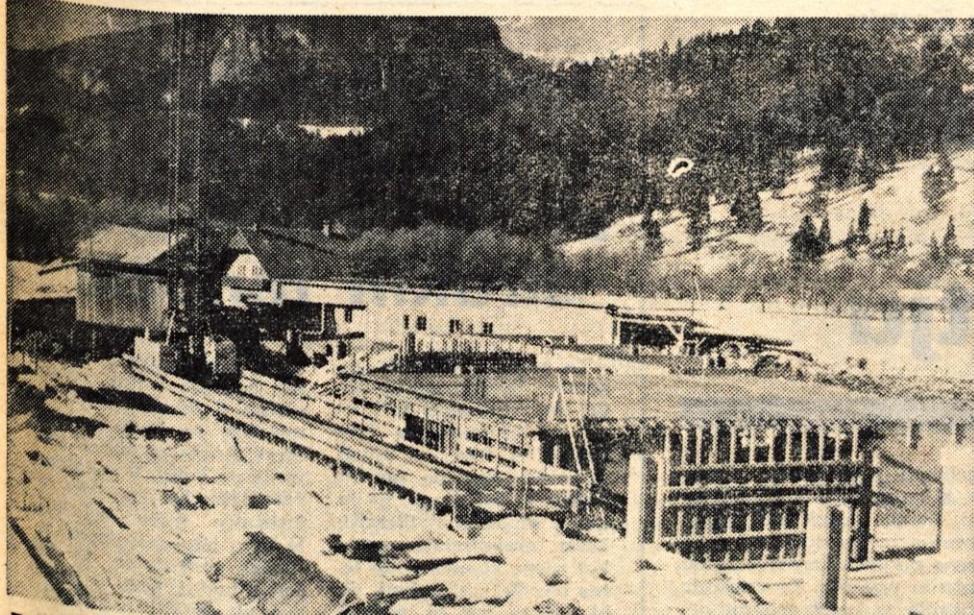
V kranjski občini je šest privatnih mesarjev, in sicer v Stražišču, Senčurju, Cerkljah, Lahovčah, Naklem in Podbrezjah. Pravilne je, da se s tem dopolnjuje družbeni sektor, vendar pa le-ti povzročajo pri odkupu živine in prodaji mesa precejšnjo zmedo, saj proti predpisom odkupujejo živo kar po hlevih, namesto na določenih odkupnih mestih, po drugi strani pa plačujejo začno višjo ceno kot družbeni sektor. Razumljivo je, da odkupljene živine tudi v celoti ne koljejo v klavnici, kot je to prepis, marveč tudi na skrivaj doma. S tem je onemogočena popolna kontrola nad vsemi zakoli s strani privatnih mesarjev, dana pa jim je možnost, da družbo prikrajajo za davek in druge družbene dajatve, ki pa jih mora družbeni sektor v celoti in v redu odvajati.

S takim načinom dela privatnih mesarjev je le-teti dana možnost, da kupujejo živo najboljše kvalitete, katero pri proizvajalcih zlahkot doberi zaradi ponujbo višje cene kot jo lahko plača družbeni sektor. Poleg tega družbeni sektor občuti njihovo dejavnost tudi pri prodaji mesa, zlasti pri tistih podjetjih, katera imajo pri družbenem sektorju več mesečne zaostanke računov za dobavljenno meso, marsikje pa družbeni sektor izpodrinejo tudi s podkupovanjem.

Občinska tržna in sanitarna inšpekcijska posvečata temu problemu premalo pozornosti in je nujno, da se na tem področju naredi red in da se privatna mesarska obrt odvija v okviru obstoječih predpisov, za čemer pa naj bi stremili obe imenovani inšpekcijski. Posebno vprašanje so tudi kazenske sankcije napram zasebnim kršiteljem obstoječih predpisov, saj so v večini primerov zelo nizke.

Prihodnjic: Mnenje poslanca Janeza Štera o odgovorih na poslanska vprašanja.

A. Zalar

Delavci gradbenega podjetja Bohinj so že začeli s pripravljalnimi deli za gradnjo šole v Bohinjski Bistrici, za katero so namenili sredstva iz samoprispevka v radovljški občini. Računajo, da bodo šolo dogradili leta 1973. — B. B.

ZTP Postojna je zaradi zmanjšanja železniškega prometa ukinilo več postaj na progi Goriča-Jesenice. Med drugim so ukinili tudi postajo v Nomnju. V zgradbo nekdanje železniške postaje so se zdaj vselili stanovalci, vendar za samo zgradbo zdaj nihče več ne skrbi. Prebivalci Nomnja se hudujejo, kajti zgradba, ki razпадa, kraju prav gotovo ni v ponos. — B. B.

Gradbeno podjetje Bohinj gradi v Bohinjski Bistrici dva stanovanjska stolpiča. V enega so se stanovalci že vselili, drugega pa bodo dogradili predvidoma do pomlad. — B. B.

Ali res cenejše zavarovanje živine

V 99. številki GLASA z dne 25.12. 1971 smo brali članek »Cenejše zavarovanje živine«, ki je bil objavljen po sestavu veterinarja Martina Hribarja, predstavnika Zveze kmečkih društev za vzajemno pomoč SLS.

Iz članka, ki razlagata zavarovalne pogoje in ceno zavarovanja živali v okviru kmečkih društev, ni razvidno v primerjavi, s katero zavarovalno institucijo, ki se bavi s to dejavnostjo, so cenejši, verjetno je bilo to mišljeno na Zavarovalnico SAVA, saj se je doslej z izjemo nekaj manjših »samopomoči« edino ona bavila z zavarovanjem živali z že prek 20-letno tradicijo.

Klub temu, da so zavarovalni pogoji Zavarovalnice SAVA gorenjskem kmetu več ali manj dobro poznani, saj ima na Gorenjskem preko 6.500 kmetovalcev — živinorejcev svojo živino zavarovano pri zavarovalnici, koristimo to priliko, da te pogoje primerjamo s pogoji društev, da bo vsak bralec lahko ugotovil, kdo je cenejši glede na obseg jamstva.

Pri zavarovalnici je v jamstvo vključena nevarnost pogina ali zasilnega zakola živali zaradi bolezni ali nezgode in povračila, oziroma brezplačno zdravljenje živali, tj. delo veterinarja, potnina in porabljeni zdravila. Ob popisu živali določi vrednost živali lastnik sam, zavarovati pa je mogoče za 80 % od dejanske vrednosti, od česar se plača tudi premija, ki je v letu 1971 znašala povprečno na zavarovanem govedu pri zavarovalnici SAVA PE Kranj din 82,20. Pri tem je treba poudariti, da posamezni zavarovanci uživajo poleg nižje premije, če so člani kolektivnega zavarovanja, še poseben individualni popust glede na število zavarovanih živali, in sicer od 10 do 20 %.

Kot smo v tem časopisu že pisali se zavarovalnica razgovarja s posredovanjem skupščine občine Kranj — skladom za pospeševanje kmetijstva s kmetijskimi zadrugami »Sloga« Kranj, Naklo in Cerkle ter KŽK Kranj — obrat Mlekarna za prispevki k premiji po vzorcu Gozdarsko-kmetijske zadruge Srednjavas v Bohinju, ki že vsa leta nazaj prispeva del sredstev k premiji za zavarovanje živali. Kolikor bodo ti razgovori uspeli, kaže da bodo, bo potem kmetovalec v občini Kranj plačeval poprečno po glavi za zavarovalno vsoto 3.000 din premijo 50 do 60 din.

Sedaj pa še, kako je z likvidacijo škod. Pri zavarovalnicah ocenjujejo škodo veterinar, predstavnik zavarovalnega združenja, zavarovalni zastopnik in lastnik sam.

Zival se oceni na tržno vrednost pred obolenjem ali škodo ne glede na zavarovalno vsoto, kajti škoda se potem obračuna v razmerju med dejansko škodo, zavarovalno vsoto in dejansko — tržno vrednostjo. V ilustracijo ponazorimo primer iz članka »Cenejše zavarovanje živine«, kako se škoda obračuna pri društvu in kako pri zavarovalnici.

1. Pri društvu: Krava je bila težka 500 kg in je bila zavarovana po 60 din, če pogine, dobi lastnik 3.000, če pa je bila zaklana in je dobil lastnik od klavnice 1.500 din, dobi od društva še ostalih 1.500 din.

2. Pri zavarovalnici: Krava težka 500 kg, katere tržna vrednost znaša najmanj 5.000 din in je zavarovana prav tako za 3.000 din, dobi zavarovanec v primeru pogina odškodnino tudi 3.000 din, v primeru zasilnega zakola pa, če dobi lastnik od klavnice 1.500 din, mu zavarovalnica izplača še 2.100 din, torej 600 din nad zavarovalno vsoto kot nagrada za njegov trud, ker je s pravočasnim zasilnim zakolom zmanjšal škodo in če zopet primerjamo, dobi oškodovanec pri zavarovalnici v istem primeru 600 din več kot pri društvu.

Po vsem tem naj kvaliteto zavarovatelja oceni živinorejec sam in se prostovoljno odloči, kje bo zavaroval svoje premoženje — živino, pri čemer naj razumno preudari varnost, kajti zavarovanje živali pri zavarovalnici temelji tudi na premijski rezervi ostalih panog. Prepričani smo, da vsi tisti živinorejci, ki imajo že več let zavarovalno živino pri zavarovalnici, poznaajo to kvaliteto in da ne bodo iskali novega nositelja zaščite njihovega premoženja, če le ne bo trajno nudil bistveno boljših pogojev.

ZAVAROVALNICA SAVA PE KRAJN

Več izboljšav

Lansko leto so v Železarni Jesenice zaključili zelo uspešno. Dosegli pa niso lepe rezultate le pri samem poslovanju, zabeležili so tudi več tehničnih izboljšav kot leta prej. Število tehničnih izboljšav in izumov se je takoj povečalo kar za 21, pohvalijo pa se lahko tudi z dvema patentoma.

Izboljšave pa ne prinašajo le spodbudnih odškodnin, temveč tudi sami tovarni milijonske prihranke. In prav zaradi tega uvajajo v Železarni novatorstvo pospešeno in dosledno skrbe za njegov nemoten in čim boljši razvoj.

— d

Ob razstavi v galeriji mestne hiše v Kranju

Sociološka slika Besnice v 19. stoletju

Stoletja je slovenskega kmeta tlačil fevdalni jarem. Na besniškem ozemlju so imeli posest različni fevdalni gospodje, ki so imeli do svojih tlačanov tudi različne zahteve. L. 1002 je kralj Henrik II. podelil besniško ozemlje freisinškemu loškemu gospodstvu, vendar so semkaj vedno posegali tudi drugi zemljški gospodje. Nekaj kmetij v Spodnji Besnici so imeli Ortenburžani iz Wartenberga (Stražišče). Ko so izumrli, so posest v Spodnji Besnici pododelovali Celjani, po izumrtju celjskih grofov pa so postale te kmetije deželnoknežja posest. Deželni knez jih je zastavil raznim družinam. Freisinški škof je hotel odtujoeno zemljo ponovno pridobiti, zato je besniškim podložnikom bistveno olaišal dajatve in stoletja ni zahteval od njih nobene tlake. Snor o odtujeni zemlji freisinškemu škofu je trajal stoletja in zmaga je bila škofova. Takrat so zvišali urbarialne dajatve in uvedli tudi tako. Klub temu pa so bile te dajatve nižje od dajatv podložnikov posvetnih fevdalcev.

Napoleon Bonaparte, ki je bil najprej prvi konzul v Franciji in poznejši cesar, je večkrat slavil zmago nad avstrijsko vojsko. Avstriji je jemal pokrajin, leta 1809 je vzel tudi Kranjsko ter jo združil z ostalimi nekdajnimi avstrijskimi pokrajinami v Ilirske province. Kmetje na Kranjskem so bili hudo razčarani nad francosko oblastjo. Pričakovali so namesto, da bodo Francozi odpravili fevdalne dajatve, vendar je bil njihov položaj še slabši, ker so morali plačevati velike davke in po vsej Evropi so se morali boriti za Napoleona. Vse te težave so prizadele tudi besniškega kmeta. Prav tako, kot vsi kmetje iz Ilirskeh provinc, so tudi Besničani pričakovali odrešitev fevdalnega jarma s prihodom Francozov, vendar so bili razčarani. Konec fevdalizma so doživeli šele v revolucionarnem letu 1848.

7. septembra 1848 l. je izšel zakon o zemljški odvezi. S tem zakonom so odpravili podložništvo, sodne in upravne funkcije gosposke, vrhovno lastništvo gosposke nad zemljo, vse vrste dajatve in primščine. Nekatere gosposki-

ne pravice so ukinili brez odškodnine, za druge je bila določena primerna odškodnina, za tretje pa so se morali zavezanci odkupiti. Brez odškodnine so ukinili vse davčne gostačev, водne davke in tlako za rabištvo, vsako povisjanje davkov zaradi razdelitve podložnih zemljšč, nasploh vse pravice zemljške gosposke izvirajoče iz opravljanja javnih funkcij ter vse osebne pravice zemljške gosposke. Za urbarialne dajatve so morali kmetje dati primerno odškodnino. Odškodnina je znašala dve tretjini čiste vrednosti obveznosti, tretji del pa so odpisali kot pavšalni prispevek za davke in te tretjine njihče plačal. Dajatve, ki so bile ukinjene z odkupom, so bile naturalne, denarne in dajatve v delu.

Pred izidom zakona o zemljški odvezi so imeli kmetje različne obveznosti do zemljškega gospoda: desetina, tlaka, obveznosti v denarju in naravi. Odvezniki so se morali odkupiti za osnovno dajatve fevdalnemu gospodu — činž, les in gozdni činž, pristojbino za pisarja in župana, gradbeno in delovno tlako, jajca ter piščance. V Ljubljani so ustanovili deželno komisijo za zemljško odvezo, ta pa je osnovala okrajne ali distriktne komisije. Odkupovali so se gruntarji, polzemljaki, tretjinozemljaki in kajžarji. Gruntarji ali zemljaki so se odkupili za činž, pristojbino za pisarja, tlako, gradbeno in delovno tlako. Nekateri pa so se morali odkupiti še za pristojbino za župana in jajca, les in gozdni činž. Polzemljaki so se odkupili za činž, pristojbino za pisarja, delovno in gradbeno tlako. Tretjinozemljaki so plačali činž, pristojbino za pisarja, delovno in gradbeno tlako. Les in gozdni činž ter piščance. Kajžarji so plačali za činž, nekateri za njivo in laž, nekateri pa samo za stavbo zemljšče. Odkupnino so plačali v 12 mesečnih obrokih.

V času po zemljški odvezi poraste število kajžarjev in gostačev. Število gruntarjev se sicer ne zmanjša, vendar se zmanjša njihova posest. Vzrok temu stanju lahko iščemo tudi v zemljški odvezi, za katero je moral kmet plačati v denarju in če tega ni mogel, se je zadolžil pri

različnih posojevalcih denarja, ki so pobirali visoke obresti, dajali kratek rok odplačevanja in izgovorili so si še razne poljedelske pridelke ob najemu posojila. Za vračanje posojila je kmet večkrat odprodajal svoje parcele. Odprodajanje parcel je nekatere kmete kmalu pognalo na berško palico in morali so se odseliti v rudnike Amerike, Francije in Nemčije. Sicer na ozemlju obes Besnic nimamo mnogo primerov izseljevanja, čeprav so se besniški kmetje mnogo zadolževali. Od 46 hiš v Spodnji in 69 v Zgornji Besnici je bilo 21 hiš gospodarjev v Spodnji in 35 v Zgornji Besnici zadolženih. Skoraj polovica hišnih gospodarjev je imelo dolgove. Ker so ti dolgorasti po letu 1848., so bili verjetno posledica zemljške odveze. Število kajžarjev in gostačev je na Kranjskem močno naraščalo, v Besnic pa je število kajž, ki so nastale v 2. pol. 19. stoletja razmeroma majhno. Tu je dedni zakon o delitvi posesti iz l. 1868, ki je marsikje na Slovenskem bistveno spremenil socialno strukturo vasi, na besniškem ozemlju ni vustil vidnejših sledov. Besničani so ostali pri starem, zemljo so malo delili, tako da se tu kajžarstvo ni moglo razvijati kot posledica drobljenja kmetij.

V obeh Besnicah se je odkupilo 54 kmetov, to so bili gruntarji, polzemljaki in tretjinozemljaki in kajžarji. Pri marsikaterem odkupniku so bili vpisi dolgov. Zemljška odveza pa je na ozemlju obes Besnic različno potekala, ker nista bili v rokah samo enega fevdalnega gospoda, tu so se križala posvetna in cerkvena posestva. Na cerkvenem ozemlju je bila zemljška odveza precej nižja, ker so tudi urbarialne dajatve manjše. Odveza na ozemlju posvetnega fevdalnega gospoda pa je bila precej težja, več so zahtevali za odškodnino, saj so bile tudi dajatve mnogo večje.

Iz težkega gmotnega stanja so Besničani iskali izhod na najrazličnejše načine. Mnoge je rešila graditev železnice, ki je stekla l. 1870. V obe vasi so začeli vdirati kapitalistični odnosi, ki so na domačine vplivali na različne načine.

Tončka Weiss

Javna knjižnica - živa sila za izobraževanje širokih množic

To geslo je objavila generalna konferenca UNESCO ob proglašitvi 1972. leta za mednarodno leto knjige. S tem so hoteli opozoriti svet na pomen knjige in na vlogo, ki jo ima v moderni civilizaciji. Tako organizacija sama kot njene članice bodo letos izvedle vrsto akcij, da bi knjiga res in povsod postala eno glavnih sredstev množične komunikacije, da bi bila dostopna širokemu krogu ljudi ne le kot sredstvo za duhovno rekreacijo, ampak predvsem kot sredstvo permanentnega in določilnega izobraževanja, kot osnova za doseglo znanja.

Lani pred republiško skupščino sprejeti petletni načrt sanacije in razvoja knjižničarstva v Sloveniji je povsem v skladu s priporočili in cilji te široke mednarodne akcije. Slovenci se moramo zavedati, da spadamo na tem področju med relativno zelo zaostale dežele. Da smo v Evropi celo med zadnjimi, zato bi takoj načrti res ne smeli ostati le občasna kampanjska akcija, le odraz neke navidezne kulturnosti našega naroda, ampak odločnejše prizadevanje nas vseh za čimprejšnjo vključitev vsaj med srednje razvite evropske dežele.

Po velikem delu sveta so knjižnice že doslej nudile obiskovalcem knjige brezplačno, tako leposlovne kot znanstvene in poljudnoznanstvene. V nekaterih državah, ki se prav tako skušajo čimprej približati temu idealu, so kot predhodno obdobje povejali razne olajšave bralcem, predvsem plačevanje pavšalnega prispevka knjižnic.

Tudi Osrednja knjižnica občine Kranj je z novim letom uvelia nov način izposojarja knjig v vseh svojih oddelkih. To je eden od ukrepov v zvezi s postopno realizacijo reforme knjižnice in nienege dela, ki bo načolni zanimal občane. Z enkrat letno voličanim prispevkom 12 dinarjev v enem od oddelkov knjižnice, si bo mogel bralec izposoditi poljubno število knjig bodisi v študijski, ljudski ali podružnični knjižnici. Gledate na manjšo izbiro

knjig v podružnici Stražišče bo tam veljal znižan pavšal 8 din. Pionirji in mladina pa bodo v pionirski knjižnici plačali letos le po 3 din. V zadnjem četrtletju bo za vpis v knjižnico treba vplačati le 50 % letnega prispevka. Bralcem podružnice, ki bi želeli hoditi tudi v ljudski ali študijski knjižnici, bodo doplačali samo razliko v višini prispevka. Izposojevalni rok je v vseh oddelkih enak, da le poslovne knjige 14, za strokovne pa 30 dni. Zamudnina ob nepravocasni vrnitvi knjig je 60 par, v pionirski knjižnici pa 50 par.

Brez dvoma bo novi način zaračunavanja pavšalnega prispevka za bralce dosti ugodnejši kot doseđanji. Moči si bodo izpostočati dosti več knjig in obiskovati več knjižničnih oddelkov in čitalnic brez kakršnikoli dodatnih stroškov in formalnosti. Gledate na današnje višoke cene knjig pa ga bodo občani brez dvoma radi odštelki.

Vsi oddelki Osrednje knjižnice Kranj se bodo letos še posebej potrudili, da bodo knjižne police in čitalnice nudile redno in bogato izbiro sodobne domače in tujne, leposlovne in strokovne literature. Pri svoji nabavni politiki bodo tudi odslej predvsem upoštevali želje in potrebe, ki jih bodo sporočali obiskovalci, posebno študentje vseh stopenj šol.

Za občane so predvsem privlačne lepo in udobno urejene študijske in časopisne čitalnice v študijski knjižnici s pestro izbiro časnikov in revij, tudi tujih in vse slovenske periodike. Želja knjižnice je, da bi dejavnost v svojem družbenem okolju čim bolj uveljavila, da bi tudi v naši občini postala vse bolj pomemben člen ne le estetske vzroje, ampak zlasti permanentnega izobraževanja, ki ga vse bolj in bolj zahtevata od sodobnega delovnega človeka na kateremkoli delovnem mestu hiter razvoj in napredok na vseh področjih življenja in dela.

M. Mohor

Ob tridesetletnici dražgoške bitke — 9. do 11. januar 1942

TUDI TO SO BILE DRAŽGOSE

TE DNI IZIDE KNJIGA IVANA JANA
DRAŽGOŠKA BITKA, IZ KATERE BOMO
V DVEH ŠTEVILKAH OBJAVILI ZADNJI
ODLOMEK TUDI TO SO BILE DRAŽGOSE

Vas je bila uničena, ljudje pobiti in raztrgani, a prave »Dražgoše« so še živele. To je bil predvsem Cankarjev bataljon. Sicer razdeljen na skupine, zasledovan in preganjan, vendar še vedno živ. Tak je bil še vedno jedro nadaljevanja oboroženega upora na Gorenjskem.

Zaradi težkih in usodnih dogodkov, ki so jih doživeljali cankarjevcji, razdeljeni na razne skupine sredi izredno hude zime, bomo na kratko orisali tudi njihove poti, prebijanja in doživetja, kajti tudi to sodi k dražgoškim dogodkom.

Z razdelitvijo in dekoncentracijo te partizanske enote je obeležen konec enega izmed zgodovinsko najzanimivejših poglavij gorenjskega partizanstva. Zdaj se je — ob občutni prisotnosti okupatorjevih sil — začelo obdobje boja za obstanek, da bi na spomlad iz razdeljenih skupin spet zrasle nove partizanske enote. Boja zato še ni bilo konec. Prav ob tem je zelo zanimiva ugotovitev, da so partizanski uspehi občutno dvigali tudi zavest in trenutno pripravljenost prebivalstva ter obratno: zaradi upadle decembarske vstaje, zaradi umika iz Dražgoš, zaradi nemške premoči in njihovega nasilja, zaradi aretacij aktivistov, ki so od januarja 1942 naprej v okolini Kranja spravile s terena v zapore, pred puške in v taborišča čez 200 ljudi, so se ljudje zaskrbljeno potegnili vase.

Okupator je ubijjal in požigal vse, kar je pomagalo partizanom.

V takih okoliščinah se skupinam, sicer takoj pravilno, razdeljenega Cankarjevega bataljona ni bilo lahko približati ljudem in se obdržati.

Med ljudmi in tudi med partizani se je ob silni sovražnikovi premoči in brezobzirnem zatiranju razvilo tudi razpravljanje o tem, če je bilo pravilno sprejeti boj v Dražgošah ter o načinu nadaljevanja osvobodilnega gibanja sploh. Tega so se voditelji gorenjske vstaje dobro zavedali. Zato je bilo skupinam, ki so se razšle po raznih predelih Gorenjske naročeno, da je njihov obstoj odvisen od njihove aktivnosti, ofenzivnosti, sicer jim preti uničenje.

Kakšna skrb je tudi v tem času vladala za delo na terenu, nam pove Mira Svetinova:

»Lojze Kebe se je (iz Dražgoš) vrnil predvsem zato, da čimprej dobi stike s člani PK. Potem smo se tudi hitro sestali in dogovorili, kako je po eni strani treba boj v Dražgošah politično izkoristiti, po drugi strani pa vplivati na prebivalstvo, da zaradi umika partizanov in povračilnih ukrepov nad Dražgošami, ne bi bilo preveč demoralizirano. Seveda je bilo takrat med ljudmi zelo živo vprašanje, ali je bilo primerno sprejeti tako borbo, ali pa bi bilo bolje, da so se partizani umaknili še pred napadom in se tako spopadu izognili. Zaradi snega, zime, težav pri premikih in pri oskrbi s hrano, so teda zelo prevladovale težnje po čimborj mirnem »prezemanju« manjših vojaških skupin. Zagovorniki take taktike niso računali, da so okupatorji prav v takih časih in morebitnih občasnih pojavih defenzivnosti in demoralizacije partizanskih enot imeli za najugodnejšo priložnost za popolno uničenje partizanstva na Gorenjskem.

Nasprotno pa si je štab za Gorenjsko veliko prizadeval, da na vseh področjih Gorenjske obdrži vsaj manjše partizanske enote in da bodo le-te kolikor mogoče aktivne. Tako bi se pripravljale na večje podvige spomlad. V skladu s temi težnjami je bila npr. kmalu po Dražgošah tudi na kamniško območje poslana skupina dvanajstih partizanov — domačinov. To so bili tisti, ki so jeseni začasno prišli na desni breg Save.

Skupina je prešla Savo v začetku februarja in začela delovati v Tuhinjskih hribih. Tako je izpolnila naloge, ki jih je dobila ob svojem odhodu od Gorenjskega štaba...«

Kako pa je bilo z ostalimi skupinami?

Najprej si oglejmo pokljuško, oziroma jesenško, ki je nalogo, da se prebije na Pokljuko, kjer bi se združila s Prešernovo četo (vodila sta jo Andrej Žvan in Stane Bokal) ter potem delovala dalje, šla pod Stol. Štela je okoli 30 borcev, odšla pa je že z Jelovice dan po dogodkih na Mošenjski planini. Vodila sta jo komandir jesenške čete Franc Benedičič in vodnik Franc Biček. Skupina je imela velike težave zaradi snega in nemških patrulj, ki so križarile po Jelovici, nazadnje pa je na Nemce naletela še na Pokljuki.

O tem prioveduje Tone Dežman:

»Krenili smo po robu Dražgoške gore proti Lipniški planini in težko otvorjeni z orožjem in municijo... Pričeli so se najtežji dnevi moga... jega in našega partizanstva: sneg visok več kot meter, hud mraz in strupen veter, nikjer gazi. Na čelu kolone smo se menjavali na nekaj deset metrov. Več tudi najmočnejši ni zdržal.

Proti večeru smo prigazili na Radovljiski planino z upanjem, da se bomo v stajah malce odpočili, okreplili in ogreli. A namesto staj so bila tam samo še pogorišča. Z nekaterih se je še kadilo... Postavili smo straže in se greli ob pogoriščih, ter iz smrekovih vrščkov skuhalo čaj, da smo použili vsaj nekaj toplega... Tu smo tudi prebili noč.

Zjutraj smo nadaljevali pot čez Črni vrh nad Selško planino, čez Mrzlico na Oblakovo planino ter Babo proti Kupljeniku. Ta pot je bila lažja, ker so pred nami neprestano hodili nemški smučarji, ki so nas iskiali in požigali planinske in drvarske koče. Skoraj ves čas smo bili le kako uro za njimi... Prezeli in do konca izmučeni smo se končno spustili na Kupljenik. Vaščani so se nas sicer prestrašili, po drugi strani pa so bili veseli, ko smo bili še živi, saj so veliko slišali o naših bojih in žrtvah. Nekako smo se razmestili po hišah in hlevih, kjer so nam postregli tudi s hrano. Zase vem, da sem prišel k Primošču in padel v hlev med ovce ter pri priči zaspal. Zbudila me je gospodarjeva hči, ki mi je prinesla čaja. Šele, ko mi je dala nekaj žlic pijače, sem se dodobra zdramil. Na kratko sem povedal, kako je bilo v Dražgošah in na Mošenjski planini, potem me je spet zmanjkalo. Podobno se je dogajalo tudi ostalim tovarišem. Pri tem moram poudariti, da so se vaščani z nami zelo potrudili in ves dan pazili, da nas ne bi presenetili Nemci.

Proti večeru smo spet dobro razpoloženi odšli na pot, se spustili proti Bohinjski Beli, prešli Savo in progo ter prigazili v Slamnike, s seboj pa so nam Kupljenčani dali celo nekaj popotnice. Preden smo odšli, so bili sproščeni že tolko, da so se šalili, češ da mi in Nemci iščemo drug drugega, hkrati pa smo domenjeni, da se ne najdemo. Ta del poti je bil spet zelo naporen in še bolj nevaren kakor poprej. Na Slamnikih smo končno le dobili zvezzo in zvedeli, da je Bokalova četa nekje v Lipanci. Spet nas je čaka naporna hoja...«

Karel Kravcar, ki je bil tudi v tej skupini, med drugim to naporno pot opisuje takole:

»Sklonjenih glav in zatopljeni vsak v svoje misli smo se pomikali naprej in se spopadli s snegom, s slabostjo, lakoto, mrazom... Kaj, če nas take zasledijo Nemci? Ali in kako bomo mogli sprejeti boj? Kako bo, če spet zaropota?

Vendar pa je bilo med nami nekaj tovarišev, ki niso odnehali in so nam vseskozi vlivali pogum. To pa je bilo v tistih dneh še potrebnjeje kakor hrana. V tem se je najbolj izkazal vodnik Biček.

Ko smo med potjo zvedeli, da se bomo nekje na Pokljuki zdržali s tamkajšnjo četo, je spet zraslo upanje v lepše dni in spet smo trdneje gazili dalje. To je bil napor, ki nas je zdelal do smrti. Vendar smo še vztrajali.

Že v začetku poti sem imel težave z oteklo glavo in s čevljem, ki je imel odtrgan podplat. Potem smo le naleteli na neko še ne požgano oglarsko bajto, kjer smo izbrskali neke stare, težke drvarske čevlje. Bili pa so le boljši od mojih in predvsem dosti veliki.

Korak za korakom smo se končno bližali Mrzlemu studencu. Po dolgem času smo v neki hiši vendarle opazili luč! To nam je vilo novih moči in upanja, da se bomo v kratkem sešli s tovariši, ki imajo urejeno taborišče, kjer se bomo posušili, ogreli, najedli, odpočili in naspal.

Klub temu se je naša kolonica le počasi pomikala proti luči... ko je tišino mrzle noči pretrgal rezki »Halt!« Takoj za tem je že zagrmel strel, za njim pa jih je sledilo še nekaj. Za hip smo obstali, ker nismo mogli dojeti, da se je zasukalo vse drugače, kakor smo pričakovali. A v naših telesih je bilo še vedno toliko moči, da smo se v naslednjem hipu hitro umaknili.

Na Mrzlemu studencu so bila namesto partizanov le Nemci, naseljeni v gozdarski koči, zunaj pa je bil njihov stražar, ki je začel streljati. Ko so se partizani umaknili, so kmalu zagazili v celec in polegli ter čakali, kaj se bo zgodilo. Kmalu je mimo njih šla nemška kolona 80–100 mož, vendar je vse minilo brez spopada.

Tedaj sta se komandirja odločila za vrnitev proti Baški planini nad Slamniki.

Prešernova četa, kamor je bila namenjena partizanska skupina iz Dražgoš, je medtem tudi doživel več spopadov.

Pod vodstvom komandirja Andreja Žvana in politkomisarja Staneta Bokala se je najprej zadrževala na Zatrniku, potem pa se je premaknila v Brjanci nad Bohinjsko Belo, od koder je opravila nekaj akcij v Gorjah in na Bledu. Tedaj je štela 24 borcev.

Tu so jo po izdajstvu gozdarja Hanzlowskega 3. januarja 1942 napadli nemški smučarji. Pri tem so partizani izgubili enega borca — Avgusta Pristova iz Mevkša — kočo, kjer so partizani taborili, pa so Nemci požgali. Prešernova četa se je tedaj umaknila v skalovje nad Slamniki, od tam pa čez zasneženo Pokljuko v Lipanci, kjer se je okoli 5. januarja 1942 naselila v pastirskih kočah. Klub oddaljenosti od terena in hudi zimi — snega je bilo okoli dveh metrov — se je četa ta spet začela utrjevati in pripravljati na nove akcije. Pri tem sta zlasti Stane Bokal in Andrej Žvan znala delovati zelo spodbudno.

Čez nekaj dni — 16. ali 17. januarja — sta Prešernova četa v Lipanci poiskala dva kurirja borca iz Dražgoš: Franci Kravs in Oskar Pogačnik. S svojimi sporočili sta naznani, da v sestav njihove čete prihaja močna skupina poslana iz Dražgoš in da jo vodita Franc Benedičič ter Franc Biček. Pričakovanje na okrepitev je močno dvignilo dobro razpoloženje. Mrzlo pa je bilo tako, da so nekateri borci kljub pazljivosti na straži ozbleli.

Zdaj s to okrepitevijo ni bilo nič. Benedičičevi skupini razmrež na Pokljuki niso bile jasne, vendar so se nekateri jezili, da tako oboroženi niso udarili po Nemcih na Mrzlemu studencu. S tem bi bili verjetno nehote opozorjeni tudi pokljuški partizani, ki so naslednji dan — 19. januarja 1942 doživel hud poraz. Nemci, ki so bili prejšnji večer na Mrzlemu studencu, so bili že del enote, ki je šla napadat Pokljuško četo v Lipanci.

Medtem je Benedičičeva skupina v snegu nad Slamniki imela nervozen precej piker posvet. Mimogrede so zakurili majhen ogenj, razstropili v porcijah nekaj snega in spet skuhalo »čaje« iz smrekovih vejic, vanj pa so vrgli poslednje sladkorne kočke. Na tem sestanku, kjer niso bili vsi enakega mnenja, se je pokazalo, da vleče vsak v bližino svojega doma, kjer mu je teren znan. Tako so nazadnje sklenili, da bodo Jesečani, ki jih je bilo 9–10, nadaljevali pot proti Mežaklji, da bo gorjanska skupina ostala na Pokljuki in poiskala Prešernovo četo, preostali, bilo nas je 13, pa smo sklenili, da se vrnemo z Bičkom na čelu na Jelovico in od tam na Mohor. Po ostri razpravi je vsak obdržal tudi orožje, čeravno je bila večina puškomitriljezov namenjenih pod Stol. Z nami je bil tudi zrelejši možkar in star komunist Franc Darac iz Lesc, ki mu ta delitev ni bila všeč, vendar združitve ni mogel doseči. Ker pa je imel nalogo, da gre na teren v okolico Radovljice, je odšel po svoji poti. Na njej je tudi padel, in sicer nad Gorjami istega dne — 19. I. — kot je bila v Lipanci napadena Prešernova četa. Ob srečanju z nemškimi orožniki se je ranjen raje ustrelil sam, kakor da bi živ prišel v njihove roke.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Po tednih slabih in mračnih novic je prišla z indijske podceline vendarle ena dobra: pakistanski predsednik Buto je izjavil, da bodo izpustili zaprtega vzhodnopakijsanskega voditelja Mudžiburja Rahmana. Kot je pričakovati, je sporočilo izvalo mogočen izbruh veselja in zadovoljstva v Daki, ki bo svojemu heroju prav gotovo pripravila izjemen sprejem, ko se bo vrnil v prestolnico nove države Bangla Deš. Ko se bo to zgodilo — in v trenutku, ko to pišemo, datum tega dogodka še ni znan — bo to po vsej verjetnosti šele pravi začetek nove države, ki je bila doslej brez tistega osnovnega idealnega vzvoda, brez katerega je rojstvo nekega takoj zapletenega organizma, kot je to država, zelo težavno, včasih celo obsojeno na smrt. Po vsej verjetnosti bo Rahmanova prostost tudi odločilnega pomena za postopno normalizacijo odnosov med Bangla Dešom in Pakistanom. Čenav je neenorazumov med Dako in Islambadom še vedno veliko, smemo pričakovati, da ih bodo vočasi vendarle odpravili. Očitno je, da bo izpustitev Mudžiburja Rahmana terjala za protutež neko (ali več) dobrih gest Dake — in

tako se bodo naposled lahko začeli porajati dobrodošli in vsekakor nujni kompromisi, ki lahko pripeljejo do kolikor toliko primernega sožitja. Pakistan je vsekakor s tem pokazal dovolj državnische modrosti in sadovi te potece zanesljivo ne bodo majhni. Na kratko rečeno: prostost Mudžiburja Rahmana je eno najboljših znamenj in obet za tisto, kar bi naposled moralno priti na indijsko podcelino: mir in sožitje med sosedji.

Richard Nixon bo znova kandidiral za predsednika Združenih držav Amerike — to pa je bistvo novice, ki so jo časniki vsega sveta natisnili na prvih straneh in je prišla onstran oceana. Novica je senzacija samo zaradi

tega, ker Je prišla nekam kmalu — da jo ne bi slej ali prej slišali, itak nihče ni verjel. Kakor zdaj stvari stojijo, je sedanji predsednik Združenih držav v poplavi kandidatov za to mesto najresnejši tekmeč na volitvah, ki bo konec leta. Po tistem, kar vemo sedaj, bi bilo pričakovati, da bo Richard Nixon tudi izvoljen, saj bi se moralno zgoditi res koj izjemno nenavadnega, da se to ne bi zgodilo. Eno najhujših ovir — vietnamsko vojno — bo do tedaj, ko se bodo morali ameriški volivci odločati, skoraj gotovo pripeljal do konca in to bo velika prednost za sedanjega gospodarja Bele hiše. Če bodo razgovori v Pekingu in Moskvi kolikor toliko uspešni, bo skoraj nemogoče zaustaviti njegov zmogoviti pohod na volitvah.

Zapleti, ki so se na Malti, otoku v Sredozemlju, začeli pred novim letom, se nadajujo. Velika Britanija ni bila pripravljena plačati Malto tolikšno odškodnino za uporabo baz kot so domačini zahtevali, ti pa so jim enostavno — pokazali vrata. Rok, ki so ga dali Britancem za odhod z otoka, je bil tako nemogoče kratek, da je bilo že od vsega začetka očitno, da gre za neko vrsto izsiljevanja. Zato se Britancem, ki so sicer sklenili, da se bodo raje umaknili z negostoljubnih tal kot plačali zahtevani znesek, prav nič ne mudi. V igrico se je po vsej verjetnosti vmešala tudi bogata (vsaj razmeroma, za afriške pojme) Libija, ki je zatrila malteškemu premieru Min-

toffu, da je pripravljena domestiti zasišek, ki bi Maltežani imeli od Britancev iz svojih virov. Čeprav obe strani v nekem smislu pokazali zobe in se preči piše o tem problemu po svetu, pa, realno gledano, sploh na Malti nima večjih razsežnosti. Gre bolj za epizode na prehodu leta, ki je sicer slovelo po dosti bolj razburljivih in vsekakor tudi resnejših dogodkih. Pričakujemo lahko, da se bodo Britanci slej ko prej umaknili in da se bo prah polegel, čeprav je ta trenutek videti sprito Mintoffovih groženj (ki je izjavil, da bo poklical na pomocijo vojsko — ni pa vedal katero — če se »gostje ne bodo hoteli umakniti« otoka) morebiti drugače.

**LJUDJE
IN
DOGODKI**

DOBRA PRIPRAVA IN DOBER POSNETEK. — FOTO: F. PERDAN

76 Mihajlo Klinar

Predloga

**ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJEŠ OLJE, ROPAR.
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE**

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Okrog poldneva se je

DAHLERUS KOT TAJNI POSREDNIK MED HITLERJEM IN BRITANSKO VLADO

kakor nekdo, ki bi rad ušel zasledovalcem in opazovalcem pritihotil na Downing street št. 10, kjer so ga že čakali Chamberlain, Halifax in sir Alexander Cadogan, sekretar zunanjopolitičnega urada angleške vlade. Ker so se predlogi, ki jih je prinesel Dahlerus, nekoliko razlikovali od tistih, ki jih je prinesel Henderson, so bili prepričani, da Dahlerus ni popolnoma dobro razumeval Hitlerja. Prav tako je bil odgovor na Hitlerjeve predloge Hendersonu že napisan in naj bi z njim Henderson že popoldan odpotoval z letalom v Berlin. Zdaj pa so se premislili. Porabili so švedskega industrialca Dahlerusa in z njegovo pomočjo hoteli preizkusiti Hitlerja, kako bo reagiral na britanski odgovor. Šele potem, ko bi zvedeli za Hitlerjevo reakcijo, bi za Dahlerusom poslali britanskega poslanika v Berlinu Hendersona z uradno noto.

Dahlerus se je telefonsko povezal z Göringom in ga vprašal, če se nemška vlada strinja tudi v tej zadevi z njegovim posredovanjem. Göring je odgovoril pritrdilno in tako se je Dahlerus vračal z neuradnim odgovorom britanske vlade na šest Hitlerjevih predlogov.

Britanska vlada je izjavila, da je v osnovi pripravljena za sporazum z Nemčijo v prizadevanju zagotovitev mirnega razvoja dogodkov. Pri rešitvi vprašanja Gdanska in koridorja je britanska vlada pripravljena pristati na neposredna pogajanja o tej zadevi med Poljsko in Nemčijo, medtem ko 'garancijo poljskih meja samo z nemške strani' britanska vlada smatra za nezadostno in zahteva, da se za garancijo poljskih meja izrazijo in jo zagotove poleg Nemčije še Rusija, Francija, Italija in Velika Britanija. Zahtevo Nemčije za garancijo pravic nemške manjštine na Poljskem je britanska vlada priznavala, to vprašanje pa naj bi rešili s pogajanjem med Poljsko in Nemčijo. Takojšnjo vrnitev bivših nemških kolorij pod pritiskom nemške mobilizacije britanska vlada ni mogla sprejeti, pač pa je bila pripravljena po normalizaciji sedanjega mednarodnega položaja priznati Nemčiji to (imperialistično) pravico. Ponudbi o obrambi britanskega imperija s pomočjo nemške vojske je britanska vlada odklanjala, ker bi bilo to proti njenemu pogledu in interesom britanskega svetovnega imperija.

Bilo je malo pred polnočjo, ko je Dahlerus s takim odgovorom britanske vlade prispeval k Göringu. Uro in pol kasneje pa se je oglasil po telefonu Hitler. Göring je potem sporočil Dahlerusu, da se Hitler strinja z angleškimi predlogi v vseh točkah, vključno z mednarodno garancijo za poljske meje, pod pogojem seveda, da bo ta britanska stališča vsebovala tudi uradna britanska nota, ki naj bi jo naslednji dan prinesel britanski poslanik Henderson kot odgovor na Hitlerjeve predloge.

To izjavo je sprejel Dahlerus kot razumljivo. On vendar ni bil uradna osebnost ali državnik, marveč zasebni posredovalec. Telefoniral je na britansko poslaništvo, potem pa se ob dveh počasi sestal s članom britanskega poslaništva Forbesom, od tam pa se je napotil v bližino Potsdama, kjer si je maršal letalstva Göring uredil sedež svojega glavnega poveljstva. Tu je Dahlerus imel z Göringom daljši 'optimistični pogovor' o Hitlerjevem razumevanju do Anglije in njegovi želji 'po miru in sporazumevanju med Nemčijo in Anglijo in Hitlerjevi pripravljenosti, da v primeru napada na katerokoli ozemlje im-

Aprilsko sporočilo 1941

periya podpre Anglijo z vso razpoložljivo nemško vojno silo, ki bi se borila proti slehernemu angleškemu sovražniku in napadalcu, pa četudi bi se nemška Wehrmacht morala boriti proti Japonski, Italiji ali Rusiji.

Morda to niso bile samo prazne besede ali besede za kamufilažo. Leta 1941 bo Hitlerja obšla še enkrat ta misel, ki jo je tokrat izpovedal Dahlerusu Göring.

Tako je 28. avgusta 1939

ANGLESKA VLADA OBVESTILA POLJSKO O ODGOVORU HITLERU

in jo nagovarjala, da bi pristala na direktna pogajanja z Nemčijo. S strani angleške vlade zaželeno pogajanja naj bi potekala na bazi enakopravnosti, nikakor pa ni treba poljski vladi razumeti želje angleške vlade, da bi sedaj 'Poljska morala sprejeti Hitlerjeve zahteve' po koridorju in Gdansku, kjer so gdanski hitlerjevci že 23. avgusta 1939 na provokatorski način vzeli oblast v svoje roke in postavili za glavarja Gdanska nacističnega 'gauleiterja' Forsterja v nasprotju z vsemi mednarodnimi obveznostmi tega 'svobodnega' baltiškega mesta in pristanišča. Že takrat pred petimi dnevi so Angleži indirektno pomagali gdanskim nacistom in Hitlerju, ko so zahtevali od Poljakov, naj 'vojaško ne reagirajo na nacistično provokacijo v Gdansku'. Poljaki naj bi se obrzali in počakali 'na diplomatske korake zahodnih velesil in se omejili samo na protest proti imenovanju Forsterja za poglavarja svobodnega mesta Gdansk'.

In Poljska je res čakala na 'diplomske korake zahodnih velesil' in dočakala angleško 'željo' in se po njej tudi ravnala. Še istega dne je pristala na 'pogajanja, zaželeni s strani angleške vlade', v Berlinu pa je bil ta dan proti večeru že britanski poslanik Henderson in izročil Hitlerju 'uradni britanski odgovor', ki ga je Hitler sprejel 'prijateljsko in z zadovoljstvom'. Vsaj tak se je Hitler zdel Hendersonu, čeprav je Hitler potem takoj stopnjeval svoje zahteve do Poljske. Zdaj ni zahteval samo priključevje Gdanska Nemčiji, marveč tudi celotnega koridorja, mimo tega pa še 'nemško upravičenost' do poljske Slezije.

Henderson je nasprotoval, vendar tako obzorno in ne docela nasprotojoče, da je popolnoma neopravičeno zajel Zahodno Evropo nov val optimizma. Zato pa v Varšavi niso bili optimistični in jim je bilo že nekaj dni žal, ker so nasprotovali sklenitvi pakta o kolektivni varnosti, ki ga je že marca predlagala Sovjetska zveza in ki bi ga bila le-ta še pred štirinajstimi dnevi uresničila, pa so se pogajanja razbila prav na oklevanju zahodnih velesil, da bi skupaj s paktom sklenile in podpisale vojno konvencijo, brez katere bi bil pakt lahko samo prazen papir.

K temu so, kakor vemo, pripromogli poljski oblastniki sami z odklanjanjem sovjetskega potoštva, zaradi česar jim je bilo že pred petimi ali šestimi dnevi žal. Toda takrat je bilo že prepozno. Njihov pristanek, da bi dovolili sovjetskim armadam prehod čez poljsko ozemlje na poljske meje z Nemčijo, je prišel prepozno, ker je zaradi poprejnjega poljskega stališča in oklevanja zahodnjakov Sovjetska zveza sklenila, da ostane izven sedanjega konfliktu v Evropi, in sprejela Hitlerjevo ponudbo o sklenitvi nenapadnega pakta med obema državama.

Na Zahodu so seveda sedaj obsojali Sovjetsko zvezo zaradi takega 'popuščanja in prijateljstva Hitlerju', istočasno pa prav te dni sami začeli 'prijateljsko popuščati' in svariti Poljsko, naj ne 'izvede splošne mobilizacije' in naj tudi 'delne ne povečuje za deset divizij' ter s to namero, če že 'drugače res ne more, počaka vsaj še za 48 ur' ne glede na to, da je imel Hitler v Vzhodni Prusiji, na Pomorjanskem in v Zgornji Sleziji zbranih in pripravljenih za napad že 57 nemških

divizij, da divizij na bivši češko-poljski meji 'niti ne omenjam'.

Poljska se brez pripravljenosti svoje vojske, da odbije nemški napad, ni mogla in hotela pogajati s Hitlerjem. Primer CSR, pri katerem je sama stata na strani Hitlerja in si vzela tešinsko ozemlje bivše ČSR, jo je izmodril. Zato od splošne mobilizacije ni hotela odstopiti, vseeno pa je na 'željo Zahoda' delno popustila in preložila objavo splošne mobilizacije na 30. avgust 1939 ob štirih popoldne in s prvim mobilizacijskim dnem, ki naj bi bil 31. avgust 1939, kar pa je bilo že prepozno, da bi se 1. septembra 1939 lahko učinkovito postavila po robu Hitlerjevih divizijam.

Krvido za to nosijo Angleži, pripravljeni 'na pogajanja s Hitlerjem za mirno rešitev nemško-poljskega spora', ki jih je pripravljal britanski poslanik Henderson.

Zvečer 29. avgusta 1939 je Henderson zopet odhajal na pogovor k Hitlerju. Hitler ga je sprejel s pompon kakega vodilnega državnika in ne samo poslanika. Hendersona je pozdravila

CASTNA ĆETA IN BOBNANJE PRED HITLERJEVO REICHSKANZLEI

Morda je prav ta za poslanika nenavadna čast, vplivala na Hendersona, da se je izrazil o nemškem dogovoru na britansko noto in ki so mu ga prebrali v Hitlerjevi delovni sobi, da je 'nemška nota sprejemljiva', le s koncem 'nemškega odgovora' ni mogel popolnoma soglašati zaradi 'bojnini, da bi tako formulacijo konca lahko smatrala poljska vlada kot ultimat'. Ta konec se je glasil: »Vlada nemškega Reicha se torej strinja s predlaganim posredovanjem britanske vlade in njenim predlogom, naj poljska vlada pošlje svojega opolnomočenca v Berlin. Vlada nemškega Reicha računa prihod te poljske osebnosti v sredo, 30. avgusta 1939.«

Taka formulacija je zvenela ultimativno. Vsaj poljska vlada bi si jo lahko tako tolmačila, je pripomnil Henderson, Ribbentrop in Hitler pa sta njegovo mnenje razburjena zavračala, češ da drugače ne gre in da bi bilo predolgo čakanje nevarno. »Na mejah si stojita nasproti vojski v polni mobilni pripravljenosti« sta opozarjala Hendersona na možnost naključnega incidenta, ki bi lahko v trenutku prerašel v spopad na vsej črti. »Zato mora poljski opolnomočenec priti takoj v Berlin. Rok 24 ur je kratek, toda letalo iz Varšave lahko preleti razdaljo do Berlina v borih devetdesetih minutah,« je formulacijo nemške note opravjeval Hitler, ki se je v zadevo s Poljaki spuščal samo 'zaradi svoje ljubezni do Angležev'. Zato bi bilo potrebno ukrepati takoj, ker je 'polozaj brez dvoma tak, da bi lahko pripeljal do težkega in hudega konca'.

Henderson se je zato potrudil in pozval poljskega poslanika Lipskega, naj, kolikor more, najhitreje prispe k njemu, da bi ga lahko informiral o nemški noti. »V interesu Poljske je, da poljska vlada takoj imenuje svojega opolnomočenca in ga takoj pošlje na pogajanja v Berlin. Prav tako so Poljake priganjali že navsezgodaj 30. avgusta 1939 telegrami iz zunanjih ministerstev Anglije in Francije ter poslanika obeh držav v Varšavi 'naj takoj pošljejo opolnomočenca v Berlin, če že zaradi drugega ne, vsaj zaradi tega, da bi poljska vlada pokazala pripravljenost in dobro voljo za pogajanja in ohranitev miru'. Poljski vladni so sporocili tudi to, da je britanska vlada 'že ob štirih zjutraj telegrafsko obvestila nemškega zunanjega ministra Ribbentropa, da poljska vlada natančno proučuje nemški odgovor na britansko noto, vendar bi bilo s strani nemške vlade neopravičeno računati s tem, da bi poljska vlada še danes poslala svojega opolnomočenca v Berlin', obenem pa so poljski vladni 'svetovali', naj vseeno z odhodom 'opolnomočenca' ne odlaša in da bi bilo najbolje, da bi ta 'opolnomočenec še danes odpotoval v Berlin' in da bi bil ta 'opolnomočenec, če le mogoče, visoka avtoriteta'.

Vodnik Medved je izgubil precej krvi, vendar pa je obveza pomagala. Ni ga premagala slabost. Kmalu po tistih redkih streljih, ko je Majskega odšel, je prestregel spet kratko streljanje.

Tako zaropata v zasedi, je ugotovil in takoj pomislil na Majskega. Skrbi, ki jo je imel s seboj, se je zdaj pridružila še nova. So ga zadeli ali morda celo ujeli? Skupino so razbili in morda so žal že vsi štirje mrtvi. Zadeti so prav gočovo. Nekaj moram ukreniti. Čakanje tu zdaj ne bo pomagal! Tudi če je Majskega ušel, ni nobene storosti!

Tesneje je prevezal rano z vsem kar je imel, da vse bolj se je zavedal, da je poslej prepun sam sebi. Zgrozil se je ob mislih, če bi ga iztaknili v tem grmu, posebno še, če bi zaspal in ker ni imel drugega kakor bombo.

Vendar pa je še čakal, če bi se morda le od kod pokazala kakšna pomoč ali rešitev. Rana ga je začela skeleti, zato je zdaj skrb zaradi spanca izginila sama od sebe. Tudi če bi poskušal zadremati, ne bi mogel. Preveč ga je bolelo.

Slišal je vsako uro, ki je bila v oddaljenem zvoniku in mu napovedovala nov, nevaren dan. Blijalo se je lepo, a že hladno septembrsko jutro. Nad njim so pomirajoče pošumevale veje, čisto zgoraj, tik nad glavo, pa je ujel košček neba, kjer so migotale redke zvezde. Gledal je navpik, in ko da je iz njih razbral, kaj mu je storiti, se je nenadoma vzdignil. Vedel je, da si mora pomagati sam. Poskusiti mora in doseči vsaj hlev ob Filipovi hiši. Mora ga priklicati. Ce

je zvedel, da snoči ni ropotalo zastonj.

— Trije ležijo za gostilno, mu je reklo.

Prestrašil se je, da se je začudil še sosed, ki je Filipa poznal kot človeka, ki se je znal obvladati.

— Trije? je ponovil za njim; iz besed je bilo čutiti skrb in veliko prizadetost.

Tiho in z resnim kimanjem, ki naj bi izkazovalo zadnjo čast mrtvim, sta se razšla.

Filipa je resnično skrbelo. Zanj so bili trije premalo. Ustrašil se je: Kje sta potem še dva? Kdo je ostal živ?

Skrb ga je priganjala tja, kjer so ležali mrtvi partizani.

Iskal je, da bi morda opazil še kako sled. Toda nič takega ni mogel odkriti. Nič tolažilnega. Kje sta še druga dva? Medved? Ta zna biti nevaren!

Zamišljeno je odšel in se izgubil za vasjo.

Kakor da išče kamnje, ki mu ga je zmanjkal pri zidavi, je hodoval po gozdu in tu pa tam pobrskal s kramponom. Prestopal se je okoli grmovja, iz tega ali onega zvalil kak kamen, spet šel naprej, se medtem približal kozolcem, potem pa še enkrat počasi preiskoval brez nad vasjo. Nenadoma je obstal kakor vkopan. Ni se takoj sklonil, da ga ne bi kdo opazil. Ni se motil!

Blizu grma, nedaleč od kozolca, je opazil nekaj kapljic krvi. Naprej je z očmi preiskal tiste metre, potem je tam okoli šaril s kramponom toliko časa, da je natanko ogledal okolico in ugotovil smer pomeckane trave, ki jo je rosa že

Zdaj potrebuješ okreplilo.

Z naročjem sena se je spustil na dvorišče in šel v hišo. Steklenico z žganjem je najprej odprl zase. Moral je pomiriti vznemirjenost in najrešitev, da bo tudi prek te vrvi prisel blizu tizane, zato mora pohititi, da se znebi vsega Medveda. To je poglavito. Saj res — podnevi jih ne bo. Do večera ima torej proste roke in zagotovljeno varnost. Menda se ne bo vmesnil kdo drug.

V kakšni zagati se je znašel, se je šele zda zavedel. Sinočnji dogodek ga je pošteno prestrabil, pravo nevarnost pa je začutil šele zdaj. Zaradi je še enkrat nagnil steklenico in je ni dolgo odtrgal od ust. Cutil je, da ga žganje pomirja in kako mu spet raste zaupanje vase.

S steklenico o rokah se je zbrano vrvravnin in že vedel, kaj mora storiti. Resnično mu bo pomagal, o tem pa potem obvestil obe stranici. Pasti mora več muh hkrati! Sum bo zadel gostilničarja! Ali kogarkoli že!

Tako se je odločil tudi zaradi Majskega, ki je morda res prisel v bataljon.

S steklenico in z obvezami, zavitim v rjuhu, potisnjeno v koš, se je vrnil na pod k ranjenemu.

Tretji Filipov sosed je bil kmet Ravnikovec. Filip je že večkrat tudi njega poskušal pritegniti v svoj krog, pa mu ni prisel bližu. Nihče ni prav vedel, za koga je, kajti na zunaj je bil videti čudaški, vase zaprt človek, ki ni nikomur zaupal. Še posebno nerad pa se je družil s Filippom, ki se mu je zdel vetrinjaški, posmehljiv in premalo delaven.

Tudi tega molčečega in previdnega možakarja je večerni nemir pretresel in mu ukradel noč. Zjutraj, ko je videl in slišal, kaj se je zgodilo, je bil ves iz sebe. Nihče ni pomislil, da ga je smrt partizanov prizadela in ganila. A tega drugim ni kazal. Čustva je vedno skrival. Bil je med prvimi, ki je videl mrtve partizane, kajti vstajal je zgodaj.

Le za nekaj trenutkov se je ustavil ob njih, potem pa se je skrušeno vrnil domov. Dela je imel čez glavo, a nič pravega ni mogel storiti.

Nato si je dal opraviti okoli kozolca, da bi pregnal žalost in strah; mir je skušal najti na vrtu, pa spet v hlevu, a nikjer ni našel obstanka. Potem se je spet vrnil h kozolcu, da bi popravil dve, tri late.

Tam ga je presenetil njegov petnajstletni sin Janko, mu nekaj kazal z roko in zmešano govoril:

— Oče, kri! Tu, tu!

Ravnikovec je zaslutil, za kaj gre in je fantajo opozoril:

— Tiše. Kaj pa govorиш?

Pri tem je pogledal naokoli, če ju morda kdov ne opazuje.

Janko mu je potem povedal, da je zgoraj, tik ob grmu, našel krvave madeže, ki kažejo protivniki ali nasprotno.

Tako sta oba vedela, da mora biti to povezano s sinočnjim streljanjem. Zdaj sta molčevedovala tla in sin je vprašal zrl v očeta. Fant je bil radoveden in mu strah ni bil dosti. Ravnikovec pa bi se najraje ognil vsemu. Brskati to jutro tod okoli, ni bila igrača. Kar naprej so se mu vsiljevali tisti trije mrtvi partizani.

Trdo je prijet fanta za rame, ga obrnil proti domu in rekel:

— Pojd!

Janko je mislil, da se oče tudi zdaj nočevtikati v te reči, da se je ustrašil kakor drugi. On pa je že videl ranjenega partizana. Pri hiši pa je proti sinovemu pričakovanju odločil:

— Vzemi grablje, jaz bom sekiro! Morava ugotoviti, kaj je s tisto krvjo. A bodi previden, lahko srečava Nemce!

Ravnikovec že dolgo ni pokazal take odločnosti. Ni se mogel znebiti prizora z mrtvimi partizani. Poprek se ni hotel riniti med take, kot je bil Filip. Govorjenje o hitrem koncu in zmaga je se mu je zdelo vse prenaglieno. To se mu je vsiljevalo kot nekaj nepremišljenega in neresnega, vojska in vojskovjanje pa je bilo zanj trda in resna, predvsem pa vsiljena in nepotrebna zadeva. Vendar je videl že dosti mrtvih. V Galiciji, v Karpatih so padale cele čete. Mrtvi in ranjeni so bili tako vsakdanjost, da je bilo čudno, če kak dan ni nobeden padel. Tedaj je bilo tako. In vsak je moral delati, kar so mu zapovedali. Če ga je tisti dan čakala smrt, prava reč. Eden več ali manj, to ni nikogar prizadelo.

ivan jan • mrtvi ne lažejo

34

se mu ni kaj primerilo, bo že poskrbel za pomoč! Vendar pa se ni mogel otresti strahu, da se tudi Filipu ni kaj zgodilo.

Toda zmagal je glas, ki ga je bil slišal že v bataljonu. V štabu so večkrat govorili, da je Filip človek, ki se je dodelj še vedno izvlekel iz težav. Zato se je odločil nekoliko laže. Dosti izbere pa ni imel.

Misel, ki ga je obšla prva, da je bilo najbrž vse skupaj izdano, se je zdaj potuhnila. Morda je bilo naključje? Mi ven, Nemci pa prav tedaj k hiši? Saj ne bi bilo prvič!

Vendar je bila to bolj želja kot prepričanje, kajti nekako je moral zbrati toliko moč in odločnosti, da si bo pomagal ob tod. Navsezadnjemu kaj drugega tudi ni preostalo. Čakati brez moči je bilo vsekakor slabše, kot pa storiti kar-koli drugega. Samo če bo zmogel.

Rana ni popustila. Neprenehoma ga je silila k ukrepanju. Če je kdo kaj izdal, potem bi najprej pomislil na gostilničarja! se je oboroževal s prepričanjem, da je pot, ki naj bi jo preplazil do Filipa, kolikor toliko varna. Kakor da si s tem lajša in varuje smer in kraj, kamor se misli zateči. Ni hotel verjeti sumu, ki se je kradel vanj. Ni hotel priznati, da bi lahko Filip skuhal tako grdobijo.

Po vseh štirih je zlezel iz grma in se počasi, kolikor sta mu dopuščali moč in rana, plazil proti vasi. Težko je šlo, vendar mu je nagnjeni svet pomagal, da je zmagoval napor...

Ni bilo kdo ve kako daleč do vasi, vendar se je že bal, da ga bo sredi poti prehitel dan. Prepoten in tresič se je premagoval še zadnjo razdaljo, zadnje metre.

Priplazil se je na skedenj. Slabotno in počasi je v prvi kup sena, ki ga je začutil pod rokami, začeli grebati luknjo. Ovirala ga je tema, vendar se je polagona izgubil v luknji, ki jo je zadelal s senom. Če bi kdo prišel na skedenj, ga takoj ne bi iztaknil. Komaj se je malo oddahnil v skrivališču, zvit v dve gubi, ko se je tema začela redčiti in zapeli so prvi petelin...

Tedaj, ko so fantje izginili v hišo in jih je prevzel gostilničar, se je Filip takoj umaknil. Na vogalu je še dal znamenje z roko ter se nato po dogovorjeni poti odpravil proti domu. To je pomnilo, da so policisti že na svojih mestih in da so potaknjeni okoli gostilne.

Komaj je prišel domov in dobro zaprl vrata, so breg za gostilno že razsvetile rakete, nato je močno zaropata. Nasmehnil se je v temo in legel počivat.

Ze navsezgodaj je šel na gradbišče. Od soseda

skoraj čisto poravnala. Le izkušeno oko je opazil sledove.

Nenadoma se je tudi njemu poblisnilo prav tisto, kar je nekaj ur prej prišlo na misel ranjenemu Medvedu.

Počasi in po ovinkih se je spustil za skedenj. Skrit pred pogledi drugih, je kakor lovski pes natanko in skrbno ogledoval vsako ped. Z vilmami v rokah se je kakor po opravkih prizibal na skedenj. Vse je bilo tiho, nič se ni premaknilo. Nekaj časa je stal sredi poda in opazoval kupe sena. Ni mu bilo težko odkriti, da je bil najblžji kup razmetan. Ropotal je po podu, da bi tako dal tistem, ki se je skrival, potreben čas, da se pripravi na srečanje.

In tako je Filip našel ranjenega Medveda.

Zaprli je vsa vrata na skedenj, potem se je približal ranjencu, držeč na ustnicah kazalec desnice.

— Govori šepetaj! Samo da sem te dobil, je komaj slišno reklo.

Medved ga je bil vesel bolj kakor otrok lepe igrače.

Ko se je premaknil, je ranjenčev obraz spačila bolečina. Vendar je reklo:

— Saj mi boš pomagal?

Filip je samo prikimal in si takoj ogledal rano.

— Ni ravno lepa, najhuje pa tudi ni. Počakaj, takoj prideš z žganjem in obvezami, je tolažljivo šepnili.

Ob ranjencu je klečal na desnem kolenu, resnobno ogledoval ranjeno nogo in jo potem nezorne poravnal na seno. Vmes je tehtal: Ta je četrti. Se je peti rešil? Poprašam ga.

Potem ga je potihno vprašal:

— Za one tri veš?

— So mrtvi? je vprašal Medved.

Filip je samo resnobno pokimal in z levim palcem pokazal v smer, kjer so ležali.

Spet je vprašal:

— Si sam? Saj vas je bilo pet?

— Majski je najbrž že v bataljonu.

Filip se je stresel in kot bi ga nekaj potegnilo, je pogledal k vratom, kakor bi se bal, da se lahko vsak hip pokazejo partizani.

— Je blizu? je hitro izkoristil priložnost, da bi morda kaj zvedel o taborišču.

— Kakor se vzame, je s prirojeno nezaupljivostjo odgovoril Medved.

Ko je videl, da je Filipa to zbegalo je dodal:

— Bojim se, da so zadeli tudi njega. Kje si bil med strelnjem?

— Komaj sem ušel, ko so tako naglo prišli.

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 19.30.

S 8. JANUARJA

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 S pihalnim orkestrom RTV Ljubljana — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Dve uverturi — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Po domače z domaćimi vižami — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet — 15.40 Pojo raši operni pevci — 16.00 Vrtiljak 16.40 Pet minut z orkestrom Clebanoff Strings — 16.45 S knjižnega trga — 17.10 Gremo v kino — 17.50 Z ansambalom Jožeta Privška — 18.15 Iz operečnega sveta — 18.50 Pogovor s poslušalcem — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 minute z ansambalom Lojzeta Slaka — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.15 Prijetne melodije za sobotni večer — 22.20 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Lahka glasba — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jazz na II. programu — 16.05 Go-dala v ritmu — 16.40 Sobotni mozaik — 17.35 Dobimo se ob isti uri — 18.40 Popevke iz studia 14 — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Vedri napevi in plesni zvoki — 20.05 Mojstri vokalne polifonije — 20.45 Operni koncert — 21.40 Igramo kar ste izbrali — 23.55 Iz slovenske poezije

N 9. JANUARJA

6.00 Dobro jutro — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.50 Orkestralna medigra — 9.05 Srečanje v studiu 14 — 10.05 Se pomnite, tovarisi — 10.25 Pesmi borbe in dež — 11.20 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domaćimi ansambli — 14.05

Igrajo veliki zabavni orkestri — 14.30 Humoreska tega tedna — 15.05 Nedeljsko športno popodne — 17.05 V svetu opernih melodij — 17.30 Radijska igra: Sovražnik vseposod — 18.10 Lahka glasba slovenskih skladateljev — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvezcer — 22.20 Zaplešite z nami — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Jazz za vse

Zupančičeva — 21.10 Z jugoslovanskih festivalov jazz — 21.40 Brahmsova ura — 22.40 Dve domači kantati — 23.55 Iz slovenske poezije

T 11. JANUARJA

Drugi program

9.35 Z orkestrom Nelson Riddle — 11.35 Svetovna reportaža — 11.55 Opoldanski cocktail — 13.35 Glasbeni variete — 14.35 Radi ste jih poslušali — 15.00 Češki kažpot — 15.15 Majhen koncert za nedeljsko popoldne — 16.35 Popevke slovenskih avtorjev — 17.00 Ples ob petih — 18.00 S popevkami po svetu — 18.35 Z orkestrom Ronald Birge — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.15 Jugoslovenski pevci zabavne glasbe — 19.40 Igramo za vas — 20.05 Sportni dogodki dneva — 20.15 Operni opus Giuseppe Verdija — 21.00 Nedeljski divertimento — 21.40 Praška pomlad 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

4.30 Dobro jutro — 8.10 Opera matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.35 Slovenske narodne izvajajo: ansambel Tončke Maroltove s pevci in oktet Svobode II iz Trbovelj — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Lahka koncertna glasba — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vedri zvoki z domaćimi ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Glasbena tribuna mladih — 14.30 Z inštablom Francija Puharja — 14.40 Na poti s kitaro — 15.40 Majhen recital violončelista Franja Šilca — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.15 V tork nasvidenje — 18.45 Pota sodobne medicine — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansabljom Štirje kovači — 20.00 Prodajalca melodij (stereo) — 20.30 Radijska igra: Vsakomur svoje — 21.30 Koncert lahke glasbe — 22.15 Iz sodobne literatute za kitaro — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Revija jugoslovenskih pevcev zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev) — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jazz na II. programu — 16.05 Lahka glasba za razvedrilo — 16.40 Melodije za vsakogar — 17.35 Ljude med seboj — 17.45 Torkov omnibus — 18.40 Zvoki z orkestrom Kurt Edelhagen — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Srečanja ob lahki glasbi — 20.25 V korak s časom — 20.35 Glasbene konture — 21.40 Večeri pri slovenskih skladateljih: Ivan Šćek — 23.10 Felix Mendelssohn-Bartholdy: Sen kresne noči — scenska glasba — 23.55 Iz slovenske poezije

S 12. JANUARJA

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Nenavadni pogovori — 14.20 Z ansabljom Mojmir Sepeti — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Z orkestrom 101 Strings — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Orgle v ritmu — 16.40 Popevke na tekočem traku — 17.35 Pota našega gospodarstva — 17.45 Za vsakogar nekaj — 18.40 Igra plesni orkester RTV Ljubljana — 19.00 Naš intervju — 19.10 Glasbena skrinja — 20.05 Botique lahke glasbe — 20.30 Večer umetniške besede: Iva

4.30 Dobro jutro — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Nenavadni pogovori (ponovitev) — 9.25 Vedno lepe melodije — 9.40 Iz glasbenih šol — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Domenico Cimarosa: odlomki iz opere Tajni zakon — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi z domaćimi ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Zamejski zbori pojo — 14.35 Naši

poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.40 Iz glasbene romantične — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Z orkestrom Frank Chackfield — 17.10 Jezikovni pogovori — 17.25 Naša glasbena galerija — 18.15 Popevke s slovenskih festivalov — 18.30 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Komorni studio (stereo) — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Slovenski pevci zabavne glasbe

tev in radijskih oddaj — 18.40 Z orkestrom Jack Wolfe — 19.00 Filmski vrtiljak — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Pet minut čez osmo — 20.30 Radijska kinoteka — 20.40 Glasbeni soiree — 21.40 Odломki iz Foirsterjevega Gorjenjskega slavčka — 22.00 Festival v Schwetzingenu 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

P 14. JANUARJA

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za nižjo stopnjo (ponovitev) — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Slovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Ob lahki glasbi — 16.40 Rezervirano za mlade — 17.35 Na mednarodnih križpotih — 17.45 Glasbeni vsakdan — 18.40 Radi ste jih poslušali — 19.00 O avtomobilizmu — 19.10 Mladina sebi in vam — 20.05 Slovenske narodne pesmi — 20.30 Lahka glasba ob kamnu — 20.45 Žive misli — 21.05 Koncertantni jazz — 21.40 Iz manj znane operne literature — 22.10 Razgledi po sodobni glasbi — 23.55 Iz slovenske poezije

4.30 Dobro jutro — 8.10

Opera matineja — 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev) — 9.35 Pesmi in plesi jugoslovenskih narodov — 10.20 Pri vas doma — 12.10 Rado Simoniti: dva odломka iz opere Partizanka Ana — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalne godbe — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Pesem iz mladih grl — 14.30 Z ansabljom Atija Sossa in Jožeta Privška — 14.45 Mehurčki — 15.40 Igor Stravinski: Divertimento za violinino in klavir — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Z orkestrom Mantovani — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Godala v ritmu — 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansabljom Mojmirja Šepeti — 20.00 Četrtek večer domaćih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nokturno — 22.15 Iz opusa Karola Szymbrowskega — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Iz albuma izvajalcev jazz — 23.40 Popevke na tekočem traku

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Otroci med seboj in med nami — 14.10 Majhen ansambli — slovenski avtorji — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jugoslovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Kitara v ritmu — 16.40 Sestanek ob juke-boxu — 17.35 Kulturni mozaik — 17.45 Iz naših javnih priredbi

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefon: redakcija 21-835 21-860; uprava lista ma-loglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnila: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglašev ne objavljamo

16.28 Napoved sporeda (RTV Ljubljana), 16.30 Košarka Crvena zvezda : Lokomotiva — prenos (RTV Beograd), 18.00 Obzornik (RTV Ljubljana), 18.15 Plus pet — mladinski quiz (RTV Sarajevo), 19.15 Mozaik, 19.20 TV kažipot, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Diana Ross in The Supremes, 21.25 Oddelek S — serijski barvni film, 22.15 Poročila, 22.20 Hokej Jesenice : Olimpija — posnetek (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 18.00 Spored TV Zagreb, 21.00 Spored italijanske TV

8.50 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 9.40 Stare krčme: Pri Reclju (RTV Ljubljana), 10.10 Kmetijska oddaja (RTV Zagreb), 10.55 Mozaik, 11.00 Otroška matineja, 11.50 Mestece Peyton (RTV Ljubljana), 15.00 Boksarska revija Crvene zvezde — prenos (RTV Beograd), 16.30 Državno prvenstvo v košarki za ženske — Železničar : Jugoplastika — prenos, 18.30 Operacija san Gennaro — italijanski barvni film, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.35 3-2-1 (RTV Ljubljana), 20.30 TV komedija, 21.10 Din-don — zabavno-glasbena oddaja (RTV Zagreb), 21.30 Športni preled (JRT), 21.55 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.50 L. Martinkova: Trije rokomavhi — I. del, 18.10 Obzornik, 18.25 V spomin Metoda Badjure, 18.55 Mozaik (RTV Ljubljana), 19.00 Mladi za mlade (RTV Skopje), 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 M. Bor: Sola noči — TV drama, 22.05 Kulturne diagonale, 22.55 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila, 17.40 Lutke, 18.00 TV vrtec, 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 TV pošta (RTV Beograd), 19.00 Mladi za mlade (RTV Skopje), 19.45

Risanka, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

11. JANUARJA

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.35 M. Šušmel: Slon na trgu, 17.50 Risanka, 18.15 Obzornik, 18.30 Od zore do mraka, 19.00 Mozaik, 19.05 Računalniki, 19.30 Mikroelektronika, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Mesto iluzij — ameriški film, 22.30 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb), 17.40 Daljnogled (RTV Beograd), 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Znanost, 19.15 Zabavna oddaja (RTV Beograd), 19.45 Risanka, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Stop (RTV Zagreb), 21.15 Serijski film (RTV Beograd), 22.05 Včeraj, danes, jutri, 22.25 Glasbena oddaja (RTV Zagreb)

12. JANUARJA

16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.50 Doktor Dolittle — serijski barvni film, 18.15 Obzornik, 18.30 Po domači z ansamblom Mihe Dovžana, 19.00 Mozaik, 19.05 Na sedmi stezi, 19.30 Naš ekran, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 A. Šenoa: Diogenes — 2. del, 21.25 Evropsko drsalno prvenstvo — barvni posnetek in prenos tekmovanja parov (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila, 17.40 Risanka, 17.50 Pika Nogavička, 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Reportaža (RTV Sarajevo), 19.00 Risanka, 19.15 Zabavna oddaja (RTV Beograd), 19.45 Risanka, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

13. JANUARJA

16.28 Napoved sporeda (RTV Ljubljana), 16.30 Evropsko prvenstvo v dvosedežnem bobu — posnetek iz St. Moritza (RTV Zagreb), 17.35 Veseli tobogan, 18.15 Obzornik, 18.30 Boj za obstanek — film, 18.55 Mozaik, 19.00 L. Bernstein predstavlja: Beseda in glasba, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 G. Boccacio: O peresu angela Gabrijela, 21.10 Evropsko drsalno prvenstvo — barvni posnetek in prenos tekmovanja moških v Göteborgu, pribl. ob 22.30 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb), 17.40 Otroški spored (RTV Skopje), 18.15 Kronika, 18.30 Narodna glasba (RTV Zagreb), 19.00 Glasbeni dnevnik (RTV Beograd), 19.45 Risanka, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

14. JANUARJA

16.28 Napoved sporeda (RTV Ljubljana), 16.30 Evropsko prvenstvo v dvosedežnem bobu — posnetek iz St. Moritza (RTV Zagreb), 17.35 Načnik in Očalnik, 18.10 Obzornik, 18.25 Obisk iz Italije — barvna oddaja, 18.40 Vzgojni problemi: Otrok se boji, 18.50 Smučarska šola, 19.00 Mestece Peyton — serijski film, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1 (RTV Ljubljana), 20.35 Göteborg: Evropsko drsalno prvenstvo — barvni posnetek tekmovanja plesnih parov (EVRLjubljana), pribl. ob 22.30 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila, 17.40 Otroški spored, 18.15 Kronika (RTV Zagreb), 18.30 Poljudno znanstveni film (RTV Beograd), 19.00 V petek ob 19. uri, 19.45 Risanka, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

Kranj CENTER

8. januarja franc. barv. film **ZACETNICA NA PLOČNIKU** ob 15.30, amer. barv. film **LETALISCE** ob 17.30 in 20. uri

9. januarja amer. barv. film **SEDEM VELICASTNIH** ob 14. uri, amer. barv. film **LETALISCE** ob 16. in 18.30, premiera franc. barv. filma **STOP ZA MORILCA** ob 21. uri

10. januarja amer. barv. film **VRNITEV SEDEM VELICASTNIH** ob 16., 18. in 20. uri

11. januarja amer. barv. film **VRNITEV SEDEM VELICASTNIH** ob 16., 18. in 20. uri

Radovljica

8. januarja argl. barv. film **OSTANEMO SKUPAJ** ob 18. uri, amer. barv. film **VENEC POPKOV** ob 20. uri

9. januarja amer. film **KATERI SO ZA VROČE** ob 16. uri, angl. barv. film **DOKTOR V TEŽAVAH** ob 18. uri, angl. barv. film **OSTAK NEMO SKUPAJ** ob 20. uri

10. januarja franc. barv. film **NOC VLOMILCEV** ob 20. uri

11. januarja amer. barv. film **QUO VADIS?** ob 20. uri

Jesenice RADIO

8. januarja nemški barv. film **ZAKLAD AZTEKOV**

9. januarja nemški barv. film **ZAKLAD AZTEKOV**

10. januarja japonski barv. film **TIHOTAPCI ZLATA**

11. januarja amer.-angl. barv. film **ROP IN PREVARA**

Jesenice PLAVZ

8. januarja amer.-angl. barv. film **ROP IN PREVARA**

9. januarja amer.-angl. barv. film **ROP IN PREVARA**

10. januarja nemški barv. film **ZAKLAD AZTEKOV**

11. januarja nemški barv. film **ZAKLAD AZTEKOV**

Dovje Mojstrana

8. januarja amer. barv. film **ČRNI SERIF**

9. januarja italij. barv. film **DRAGO BOM PRODAL SVOJO KOZO**

Kranjska gora

8. januarja amer. barv. film **POZNO JE ZA HEROJE**

9. januarja amer.-angl. barv. film **PREKLETA SREČA**

11. januarja japonski barv. film **TIHOTAPCA ZLATA**

Javornik DELAVSKI DOM

8. januarja italij. barv. film **DRAGO BOM PRODAL SVOJO KOZO**

9. januarja amer. barv. film **POZNO JE ZA HEROJE**, japonski barv. film **TI-HOTAPCA ZLATA**

Skofja Loka SORI

8. januarja amer. barv. film **NAPACNI STREL** ob 18. in 20. uri

9. januarja amer. barv. film **NAPACNI STREL** ob 15. uri, amer. barv. film **QUO VADIS** ob 17. in 20. uri

10. januarja amer. barv. film **QUO VADIS** ob 17. in 20. uri

11. januarja franc. barv. film **JETNICA** ob 20. uri

Kamnik DOM

8. januarja premiera amer. barv. CS filma **HLADNOKRVNI KAZNJENEC** ob 16., 18. in 20. uri

9. januarja amer. barv. CS film **HLADNOKRVNI KAZNJENEC** ob 15. in 19.30, amer. barv. film **SMEŠNO DEKLE** ob 17. uri

Krvavec

8. januarja amer. barv. film **KOMISAR X — TRI ZLATE KACE** ob 19.30

9. januarja amer. barv. film **KOMISAR X — TRI ZLATE KACE** ob 19. uri

Železniki OBZORJE

8. januarja amer. barv. film **QUO VADIS?** ob 17. in 20. uri

9. januarja italij.-španski barv. film **VOLK SIERA BLANKE** ob 17. in 20. uri

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA LOTERIJSKI NAČRT

za srečke rednih kol v letu 1972

1. emisija 800.000 srečk
2. cena cele srečke 6 din, polovične 3 din
3. emisijska vrednost 4,800.000 din
4. za premije in dobitke 3,024.000 din, t. j. 63 %

PREMIJE IN DOBITKI	DIN	SKUPNO DIN
1 premija	150.000	150.000
1 premija	20.000	20.000
10 premij po	10.000	100.000
24 dobitkov po	2.000	48.000
40 dobitkov po	1.000	40.000
80 dobitkov po	500	40.000
160 dobitkov po	300	48.000
160 dobitkov po	200	32.000
800 dobitkov po	100	80.000
800 dobitkov po	50	40.000
8.000 dobitkov po	30	240.000
16.000 dobitkov po	20	320.000
40.000 dobitkov po	10	400.000
240.000 dobitkov po	6	1,440.000
306.064 dobitkov in 12 premij		2,998.000
52 tolažilnih dobitkov po 500 din		26.000
306.116		3,024.000

ŽREBANJE VSAK ČETRTEK

Kadrovska komisija obrtnega podjetja

KOVINOSERVIS

Jesenice

razpisuje prosta delovna mesta:

1. 2 strojnih ključavničarjev
2. 10 ključavničarjev — varilcev
3. 2 pleskarjev za kovinske konstrukcije
4. 4 nekvalificiranih delavcev

za priučitev v kovinski stroki.

Pogoji: 1., 2. in 3.: kvalificiran delavec v stroki. Zaželeno odsluženje vojaškega roka, stanovanj podjetje nima.

Prošnje sprejemamo do zasedbe razpisanih delovnih mest.

Turistično prometno podjetje

CREINA Kranj

vabi k sodelovanju strokovne delavce, za delo v strokovnih službah in neposredni operativi za naslednja dela oziroma delovna mesta:

**planerja — analitika
ekonomskih in administrativnih tehnikov
tajnice v hotelu
natakarjev
kuharjev
kuhinjske blagajničarke
več voznikov za tovorni in avtobusni promet.**

Za vsa dela se zahteva ustrezna strokovna usposobljenost posamezne stroke ter po možnosti praksa na podobnih delovnih mestih. Osebni dohodki so določeni stimulativno s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov in so odvisni od prizadevnosti in uspehov na delovnem mestu.

Kandidati, ki vidijo svoj razvoj in perspektivo na področju prometa in turizma, naj vložijo prošnje ali pridejo zaradi pojasnil na osebni razgovor. Eventuelne informacije daje kadrovska služba po telefonu 210-81.

Pismene prijave sprejema kadrovska služba do 18. januarja.

Kranjske opekarne Kranj

razpisujejo prosta delovna mesta:

1. vodjo tehnične službe
2. vodjo proizvodnje
3. vodjo stranskega obrata
4. vodjo analitsko-planske službe
5. tehnika v tehnični službi

Poleg splošnih zakonskih pogojev se zahteva še:

pod 1. in 2.: visoka, višja ali srednja strokovna izobrazba gradbene ali strojne smeri z najmanj 2 leti oz. 6 let prakse na delovnem mestu te stroke;

pod 3.: višja ali srednja strokovna izobrazba strojne smeri z najmanj 2 oz. 4 leta prakse v svoji stroki;

pod 4.: višja ali srednja strokovna izobrazba organizacijske ali ekonomske smeri z najmanj 2 oz. 4 leta prakse te stroke;

pod 5.: srednja strokovna izobrazba gradbene ali industrijske smeri z najmanj 3 leta prakse v tej stroki.

Nastop dela je mogoč takoj. Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov oz. po samoupravnem sporazumu. Ponudbe naj kandidati pošljejo na gornji naslov. Rok prijave je 15 dni po objavi.

SENTA

skladišče Kr. nj.
Tavčarjeva 31,
tel. 22-053

Kombinati, kmetijske zadruge, posestva, kmetovalci!

Zamenjujemo ajdo, pšenico in vse vrste žitaric za moko

Prodajamo najkvalitetnejšo moko, krmilno moko, koruzo, pšenični zdrob in koruzni zdrob.

Skladišče je odprto od 7.30 do 16. ure vsak dan tudi v soboto

Zavarovalnica Sava

PE Jesenice

razpisuje javno licitacijo za prodajo osebnega avtomobila fiat 124,

letnik 1969 s prevoženimi 68000 km. Izključna cena je 13.000 din. Licitacija bo v sredo, 12. januarja ob 12. uri v prostorih PE Jesenice.

Ogled vozila je možen vsak dan dopoldne v garaži Zavarovalnice, Titova 16, Jesenice.

Pismene ponudbe sprejema PE Jesenice na dan licitacije do 12. ure, soba štev. 10.

DISTRIBUTERJA — KURIRJA

za distribucijo časopisov na območju Kranja, ki ima šoferski izpit A in B kategorije motornih vozil in stanovanje v Kranju, zaslужek po pravilniku o OD podjetju in

ČISTILKO

za poslovne prostore podružnice v Kranju za redno oziroma dopolnilno delovno razmerje, delo v zgodnjih jutranjih urah, sprejememo takoj.

Pismene ponudbe pošljite na PODRUŽNICO CGP DELO, Kranj, KOROŠKA 16.

Cepljenje proti gripi

Zdravstveni dom Kranj obvešča občane, ki še niso bili cepljeni proti gripi, da se lahko cepijo v soboto, 8. januarja, in v nedeljo, 9. januarja 1972, v zdravstvenem domu v Kranju od 10. ure dalje. Enako velja za občane Tržiča. Za občane škofjeloške občine pa bo cepljenje v soboto in nedeljo od 7. ure dalje v zdravstvenem domu v Škofji Loki ter v zdravstvenih postajah v Gorenji vas, Žireh in Železnikih.

Cepljenje je dvakratno. Pri prvem cepljenju bo vsak zvedel, kdaj bo cepljenje drugič.

Cena za dvakratno cepljenje je 16,00 dinarjev.

PROJEKTIVNO PODJETJE KRANJ

vabi k sodelovanju zaradi razširitev poslovanja

2 GRADBENA TEHNIKA

Pogoji: gradbena srednja šola nizke gradnje ali geodetska smer. Praksa zaželenja, ni obvezna. Nastop službe takoj ali po dogovoru

Pismene prijave pošljite na naslov: Projektivno podjetje Kranj, C. JLA 6/I, 64001. Rok prijave je 15 dñi.

ZDRAVSTVENI DOM KRANJ

objavlja naslednji prosti delovni mesti:

1. ELEKTRICARJA

Pogoji: kvalificiran delavec elektro stroke,

2. SNAZILKO za enoto Tržič.

Prijave pošljite do 15. januarja 1972 na naslov: Zdravstveni dom Kranj, Gospodarska 10.

Kmetijska zadruga

Škofja Loka

razpisuje prosti delovni mesti:

1. pospeševalca

v kmetijski proizvodnji

2. poslovodje

trgovine Gorenja vas

Za razpisani delovni mesti se zahteva:
pod 1.: II. stopnja agronomski fakultete ali I. stopnja agronomski fakultete živilorejske ali poljedeljske smeri in dve leti ustrežne prakse ter lastno prevozno sredstvo;
pod 2.: trgovska šola in dve leti prakse.

Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Manjši prostor

v središču Kranja na relaciji pošta — avtobusna postaja, suh in zračen, ki bi bil primeren za ekspedit in vskladiščenje časopisov vzamemo takoj v najem.

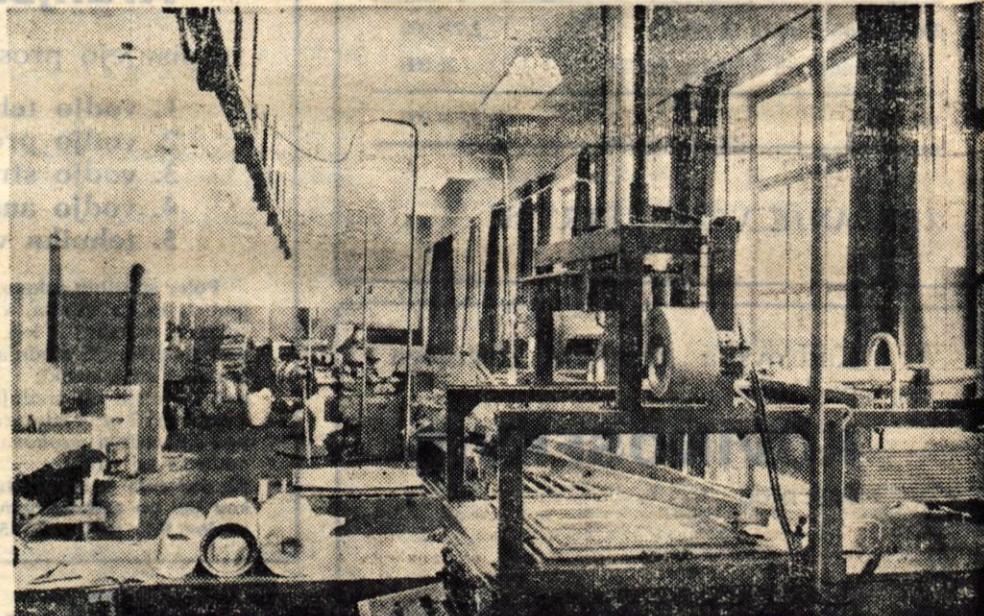
Ponudbe pošljite na PODRUŽNICO CGP DELO, Kranj, KOROŠKA 16.

Dosedanje podjetje Okovje Kamna gorica je v zadnjih dneh lanskega leta slavilo pomemben praznik. Zaradi razširitev proizvodnje in popolne preusmeritve na predelavo plastičnih mas s tehniko brizganja in vakuuminanja je obenem, ko je odprlo prenovljen obrat v Kamni gorici, spremeno tudi svoje dosenje ime. Prenovljeno obetačoče podjetje se od 1. 1. 1972 imenuje JELPLAST Kamna gorica. Svoje novo ime je dobilo po največjem delu proizvodnje, plastički, in po značilnosti kraja, Jelovici, ki se boči v neposredni bližini podjetja.

Ko je pred 23. leti tedanje podjetje Okovje prešlo v družbeno lastnino, je sicer z zboljšanimi delovnimi pogoji nadaljevalo svoje proizvodne načrte pri izdelavi stavbenega in pohištvenega okovja. že leta 1958 pa je tedanja uprava pravilno začutila ugodno smer ter pričela s predelavo plastičnih mas. Od prvih začetkov pa do serijske proizvodnje je potem mililo še nekaj let, vendar misel na najnovejše nove proizvodnje ni nikoli upadla. Podjetje je v letu 1963 pričelo z galvanizacijo, največ za potrebe okoliških podjetij, obo-

nem pa se je istočasno začelo intenzivno ukvarjati z zametki plastike. V letu 1966 je bivše Okovje odkupilno od tedanjega Tia celotni proizvodni program izdelave industrijskih stolov, ga dopolnilo s še nekaj novimi tipi ter tako močno povečalo tedano proizvodnjo. V tem času so dobili že tudi naslednje stroje za predelavo plastičnih mas, katerih kapacitete pa so bile skromne zaradi še skromnejših možnostih nabave strojev. Po tem letu je bila galvanika ukinjena, prav tako pohištveno okovje, intenzivno pa se je delalo večinoma z lastnimi sredstvi na razvijanju plastike. Leto 1971 pomeni za to podjetje bistveni preobrat v proizvodnji, saj so ukinili še zadnje ostanke stare proizvodnje — izdelavo francoskih nasadil, ponovno na novo opremili obrate, prodali del zastarelih osnovnih sredstev, uvedli vakuumsko predelavo plastičnih mas ter povečali strojni park brizganja predelave. Ves ta proces je bil nekaj dni pred novim letom zaključen. Priponomiti je še treba, da je v to preusmeritve podjetje vložilo večji del svojih sredstev, pomembna pa je bila tudi podpora s Sklada skup-

Proizvodna hala Jelplasta.

nih rezerv SOB Radovljica, ki je delno prisločila na pomoč s kreditom.

S serijsko izdelavo izdelkov iz plastike in s precejšnjo zmogljivostjo strojev se bo letna realizacija precej povečala. Pri tem naj še povemo, da so večina orodij za izdelavo naredili doma in da se s preusmeritvijo število zapošlenih v podjetju ne bo povečalo. Za 46 delavcev podjetja Jelplast Kamna gorica, večinoma domačinov, bodo organizirali v samem podjetju tečaje za prekvalifikacijo že v prvih mesecih letosnjega leta. In tudi sicer se delavci, zaposleni v Jelplastu, ne mo-

rejo pritoževati, kajti v podjetju so zarje vsa leta kar najbolje skrbeli. Vsak dan dobivajo iz Kropke toplo malico, osebni dohodki pa so v zadnjih treh mesecih lanskega leta znašali v poprečju 1330 dinarjev. Računajo, da bo s popolno preusmeritvijo prečni osebni dohodek znašal v podjetju 1580 dinarjev.

Delavci so večinoma mladi, in kar je morda najvažnejše in je tudi deloma prispevalo k temu, da podjetje stoji že leta in leta na trdnih temeljih in tudi v letosnjem letu vstopa s čistimi računi in željo, da bi poslovali kar najbolj uspešno: delavci so navezani na svoje podjetje in

so z razumevanjem in dobro voljo prebrodili že marsikatero težavo.

V upravi pravijo, da imajo za prve tri meseca letosnjega leta zasedene že vse zmogljivosti, tako na vakuum strojih, brizgalnih strojih, kakor tudi na strojih za izdelavo industrijskih stolov, prepričani pa so, da bo dovolj naročil tudi za strojne obloge, saj jih zdaj v poskusni proizvodnji že izdelujejo.

Le dobremu odnosu med delavci, pravilni usmeritvi in poslovni sposobnosti se v Jelplastu v Kamni goricilahko zahvalijo, da se jim obeta dober in še boljši jutrišnji dan-

REŠITEV NAGRADNE KRIŽanke

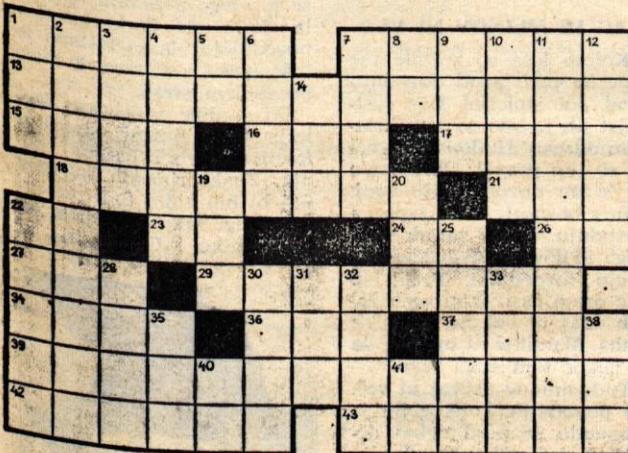
1. OKAPEK, 7. PRESKA, 12. DNEVNICA, 14. TANK, 15. EJ,
16. CAPINI, 18. VEN, 19. RIZ, 21. KAN, 22. PLAŽA, 24. GO-
VOR, 26. OSINE, 27. DANES, 28. EPI, 29. AVA, 31. VRT, 32.
TIROLE, 35. IN, 36. INAT, 38. BOROVINA, 40. GARAČI, 41.
ANANAS

IZŽREBANI REŠEVALCI

Prejeli smo 165 rešitev nagradne križanke. Izžrebani so bili: 1. nagrada (30 din) prejme Marija Kramer, Mojstrana, Dovje 55; 2. nagrada (20 din) dobi Leopold Oman, Kranj, Ul. Moša Pijade 3; 3. nagrada (10 din) pa prejme Edo Čermak, Kranj, Šorljeva 33. Nagrade vam bomo poslali po pošti.

VODORAVNO: 1. usnje na zadnjem delu čevlja; peta na čevlju (množina), 7. mladje; poganki iz korenine, 13. prostovoljna obveznost prispevanja, 15. reka pri Rio de Janeiro, tudi portugalski indigo, iz katerega so delali anilin, 16. orientalni prašek za barvanje las, 17. sokovi, 18. ladje za prevoz avtomobilov, vlakov itd., 21. Nikolaj Václav Vondrák, 22. Branislav Oblak, 23. znak za kemično prvino renij, 24. Varnostni svet, 26. latinska kratica za ex officio, službeno, 27. vrsta prainega praška, 29. dandanašnji, 34. ujemanje koncov vrstic v pesmi, 36. tuje žensko ime (Farrow), 37. tuje moško ime (Arthur), 39. gora, ki se dviga nad Kranjem, 42. evropski divji konj, 43. obdonavsko mesto v Bački.

NAVPIČNO: 1. čebeli podobna nadležna žuželka, ki boleče piti, 2. igra z gibi brez besed, 3. arabski knez, voditelj emirata, 4. star denar, srebrnik, 5. Karel Pahor, 6. prebivalke Irške, 7. bodeč plevel, 8. oznaka na zdravniških izvidih (brez posebnosti), 9. resnica, 10. reka v Angliji, ki teče skozi Stratford, rojstni kraj Shakespearja, 11. oblastna zaplemba, uprava takega premoženja (množina), 12. produkt tkanja, v anatomijski skupki istovrstnih celic, 14. pripadnik indijskega plemena Inkov, 19. hrana, jestvina, 20. ime gledališke igralke Zupančičeve, 22. gozd, gošča, 25. čistoča, 28. ime filmskega igralca Sharifa, 30. konec molitve, tako bodi, 31. sukanec, konec, 32. tovarna alkoholnih pihač iz Mirne, tudi krajše žensko ime, 33. spremjevalec boga Erosa, amoret, 35. francoski slikar in kipar nemškega porekla, Hans, 38. turška krčma, gostišče s prenočišči, 40. ljudska pritrdilnica, 41. Avtonomna pokrajina.

● Rešitev pošljite do četrtega, 13. januarja na naslov: Glas, Trg revolucije 1, Kranj, z oznako Na-gradna križanka. Nagrade: 1.: 30 din, 2.: 20 din, 3.: 10 din.

poročili so se

V KRAJNU

Gasperšič Marjo in Kovačič Zdenka, Pušnik Teodor in Vrbovščak Viktorija, Kušter Jože in Stilec Majda, Markun

Anton in Šolar Pavlina, Rozman Ivan in Bogataj Marija, Stare Albin in Kutin Gabrijela, Ribnikar Peter in Tobais Natalija.

V TRŽICU

Srimpf Božidar in Markun Ivana

TRŽNI PREGLED

V KRAJNU

Solata 7 din, špinača 6 do 7 din, korenček 3 do 3,50 din, slive 6 din, jabolka 3 do 3,50 din, pomaranče 6 din, limone 7 din, česen 9 do 10 din, čebla 3 do 3,60 din, fižol 8 do 10 din, pesa 4 din, kaša 4 do 4,50 din, kokoši 28 do 30 din, ajdova moka 5 din, koruzna moka 3 din, jajčka 1,20 din, surovo maslo 20 do 22 din, sметana 14 din, orehi 12 din, klobase 5 do 6 din, skuta 6 do 6,50 din, sladko zelje 1,80 do 2 din, kisla repa 3,80 din, cvetača 6 do 6,50 din, krompir 1 dir, krvavice 8 din, žganje 14 do 15 din

V TRŽICU

Solata 8 din, korenček 3 din, slive 5 din, jabolka 3 do 4 din, pomaranče 6 din, limone 7 din, česen 8 din, čebla 3 din, fižol 11 din, pesa 3 din, kaša 5 din, ajdova moka 4,80 dir, jajčka 1,40 din, surovo maslo 20 din, sметana 11 din, orehi 33 din, skuta 7,50 din, sladko zelje 3 din, kisla repa 4 din, krompir 1,30 din

NA JESENICAH

Solata 5 din, špinača 5,20 din, korenček 3 din, jabolka 2,80 din, pomaranče 5,60 din, limone 6 din, česen 9,50 din, čebla 3 din, pesa 1,70 din, kaša 3,70 din, paradižnik 8,40 din, ajdova moka 6 do 6,30 din, koruzna moka 2,25 din, jajčka 1 din, surovo maslo 29 din, smetana 13,80 dir, orehi 37 din, klobase 4,50 din, skuta 7,10 din, sladko zelje 1,70 din, kisla repa 3,20 din, cvetača 5,60 din, krompir 1,10 din

umrli so

V KRAJNU

Držina Štefanija, roj. 1910, Porove Marjana, roj. 1894, Striša Angela, roj. 1900, Jošt Franciška, roj. 1899, Kajzar Terezija, roj. 1899, Kozlevčar Katarina, roj. 1893, Vreček Franc, roj. 1899, Rejc Maria, roj. 1909, Tavčar Franc, roj. 1920, Miklič Matija, roj. 1883, Podgornik Ana, roj. 1898, Odar Terezija, roj. 1889, Vidmar Jožef, roj. 1911, Badiura Marija, roj. 1893, Habjan Cvetana, roj. 1935, Katrašnik Jože, roj. 1912, Mubi Marjeta, roj. 1941, Cebulj Marija, roj. 1887, Rezar Martin, roj. 1897, Erbežnik Jernej, roj. 1904, Varl Stefan, roj. 1894, Zorman Marija, roj. 1894, Kalin Ljudomil, roj. 1895, Zupančič Alojz, roj. 1934.

V TRŽICU

Valentinčič Jožefa, roj. 1896, Mokorel Jožefa, roj. 1885, Štucin Janez, roj. 1877.

REŠITEV NOVOLETNE NAGRADNE KRIŽanke

KALAMARI, OLIKANEC, PIROMANI, AMARO, AK, ČE, DNINA, SVINJA, M, PROCEDURA, TANCICA, AEROMETER, ANTITIP, RS, TOBAČNICE, KAVA, AT, ANE, NADIŽA, TIR, PAN, ALKO, EJ, TROLA, SVAK, ODVAJALO, RIT, IRKA, SONJA, AM, HALL, TROT, PRIVADA, OTAVA, VODA, ZORAN, LODAR, POST, PEDANT, ORADA, OL, TOMO, DI, G, OSOREJ, VK, SKAT, LOTAR, LITINE, JOK, NAKOVALNICA, EZ, ANTIKVA, KLCAJ, SA

IZŽREBANI REŠEVALCI

Prejeli smo 849 rešitev. Izžrebani reševalci:

1. nagrada (200 din) prejme Franc Štagar, Kranj, Koroška cesta 49; 2. nagrada dobi Zdenka Šušteršič, Kranj, Prešernova 4; 3. nagrada (100 din) Marija Melih, Kranj, Šorljeva 39; po 50 din pa prejmejo: Marija Ahačič, Tržič, Trg svobode 15; Marija Zorec, Kranj, Kokrica 80; Darka Mejač, Ljubljana, Krakovska 5; Aljoša Šimenc, Kranj, Smledniška 58; Marija Friškovec, Kranj, Pintarjeva 4; Matjaž Friškovec, Kranj, Pintarjeva 4; Polde Furlan, Kranj, Mlekarska 4. Nagrade dobite po pošti.

časopis
za
vrtnarstvo
in
sadjarstvo

naš
vrt

NAŠ VRT
bo letos:

- lepše in bogatejše opredeljen
- vsebinsko zanimivejši
- pristopen vsakomur s koristnimi članki in nasveti

Na leto izide 12 številik.

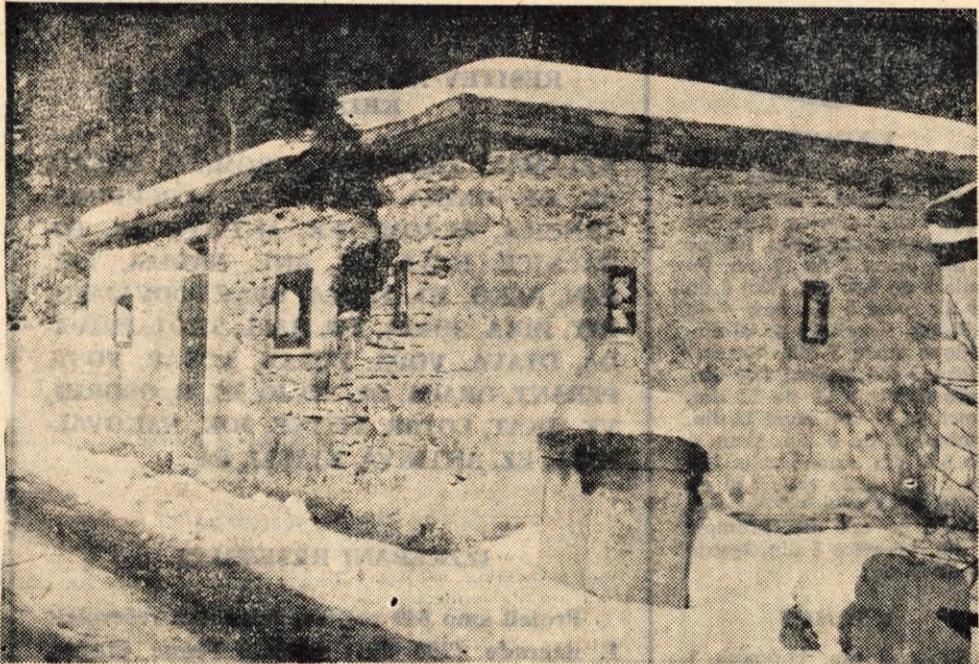
Letna naročnina znaša 45 din

Cvetje in delo
v naravi
vam
vračata moč
in veselje do
življenja

Naročila
sprejema

DRŽAVNA
ZALOŽBA
SLOVENIJE

61000 Ljubljana
Mestni trg 26

Italijanska stražarnica ob cesti med Sovodnjem in Cerknem sponinja na nekdanjo jugoslovensko-italijansko mejo.

Po dolini žag in mlinov

Da ne bo pomote. Tak bi bil lahko le naslov reportaži, ki bi bila napisana pred petdesetimi leti. Danes pa žag in mlinov po dolini proti Sovodnju in naprej proti Cerknem skoraj ni več. Ostali pa so spomini na tiste čase. O krajih na skrajnem zgornjem delu Poljanske doline nekdaj in danes bo spregovoril tudi naslednji zapis.

V Trebiji se cesti ločita. Ena, lepša in asfaltirana poteje v Žiri, druga, makadamska in jamasta pa proti Sovodnju. Po tej sva s Franceljom pred dnevi zapoldila avto. Mimo Fužin sva se po ozki grapi zapeljala proti Sovodnju. V ozko dolinico, kjer je prostora komaj za rečno strugo, pozimi skoraj ne posije sonce. Zato pa je toliko lepši pogled na okoliške vzpetine, na katerih so raztresene posamezne kmetije. Hovovše, Stara Oselica, Kopriv-

nik, Nova Oselica, Javorjev dol, Mrzli vrh in Podjelovo brdo so imera okoliških vasi. Pol delavci, pol kmetje so tu doma. Se pred kratkim so se vsi preživljali le s kmetijstvom. Možnosti zasluga v tovarni ni bilo.

»Kotlina je tako, da se je od tu težko voziti v Škofjo Loko na delo,« je začel povedovati, upokojeni cestar Franc Pagon iz Sovodnja, ki ima zgodovino zadnjih petdesetih let v teh krajih v malen prstu. »Ljudje so se za-

čeli hitreje zaposlovali, ko se je začelo delo v obratu Jelovice in Termopolu. Ja, v Škofjo Loko je predaleč. Treba je računati, da je veliko takih, ki morajo že do Sovodnja pešačiti po debelo uro. Po šahu lahko potem še vsak tudi doma kaj naredi, če bi se vozil, pa mi može. Skoraj vsak ima namreč doma vsaj nekaj zemlje.«

PROMETA VELIKO, CESTA SLABA

Prometa — osebrega in tovornega — je na cesti Trebija—Cerkno vedno več. Cesta je vedno slabša. Dobra cesta bi bila prav gotovo velika pridobitev, saj je to najkrajsa povezava Gorenjske s Primorsko. Že pred dobrimi sto leti je bila zgrajena ta prometna žila.

»V začetku prejšnjega stoletja je tu potekala navadna kmečka pot,« je pripovedeval Franc Pagon. »Bila je brez mostov, ves promet pa je potekal kar čez vodo. Leta 1855 so se začela prva dela. Za začetek so bili zgrajeni trije kamnit mostovi. Zakaj je proti Kladju toliko ovinkov? Predvidena je bila namreč le ena serpentina. Ker pa se je kmet, kateremu bi cesta šla čez njive, bal za zemljo, je podkupil inženirja z nekaj merniki orehov in ta inženir je traso speljal po gozdu. Cesta se je izognila obdelovalni zemlji in namreč enega ovinka je zdaj proti Kladju kar več ostrih zavojev, ki jih je prenekateri šofer že nešteto prekles.«

Cesta je bila nato vedno dobro vzdrževana. Vsak je moral skrbeti za določen odsek ceste. Bliznji so imeli daljše odseke, oddaljenejši krajše. Leta 1912 pa je bil nastavljen cestiar. Pred leti je že tudi dobro kazalo za asfaltiranje, pa se je pozneje vse podrobilo. Zdaj je pa res potrebna izboljšave. Ze zaradi močvirnega terena.«

ZAG IN MLINOV NI VEČ

Koliko lesa so zrezale vse žage ob cesti proti Sovodnju pred pol stoletja! Kar šestnajst jih je bilo na tem kratkem odseku. Hudourniške žage so jim pravili. Obratovale so le ob dovolj veliki vodi. Danes obratuje le še žaga na Sovodnju. Pa ne zaradi lesa. Tega je dovolj. Se drugam ga vozijo tovornjaki. Prišli so pač drugi časi. O mnogih žagah zdaj ni več ne duha ne slaha. Marsikje ni opaziti, da je nekoč tam stala žaga.

Tudi mlinov skoraj ni več. Od petnajstih, kolikor jih je klopotalo še pred nekaj desetletji, je ostal le še eden — tik ob nekdanji jugoslovensko-italijanski meji. Kmetje ne sejejo več žita.

»Velike kmetije so raztresene tu okrog,« je povedal Franc Pagon. »Žito za kruh so nekdaj pridelali doma. Nekateri pa so bili vendar včasih v zelo težkem položaju. Zlasti gostači. Ti so morali pri kmetih z delom zasluziti za stanovanje in hrano. Velikokrat so jih zadrevali, da se niso poročili. S poroko je namreč velikokrat zaradi večjega števila otrok nastala še večja revščina. Zdaj o revščini ne moremo več govoriti. Vsak lahko zaslubi.«

»SVERC« JE CVETEL

Le kake tri kilometre od Sovodnja v smeri proti Cerknu je nekdaj potekala italijansko-jugoslovenska meja. Sledovi so vidni še danes.

»Hudo nepripravna stvar je bila to,« se spominja Franc tistih časov. »Svercalo« se je seveda na veliko. Kogar so zaradi tega prijeli, se ni kar tako odkupil. Dobro kazeno je zasluzil. Čez mejo so v glavnem tihotapili živilo, mamilia in podobne stvari. Oja, nekateri so dobro zasluzili. Trgovine so bile postavljene kar

po vseh okrog meje. Rečeno je bilo, da so take trgovinice le za živež, pa so bile še za marsikaj drugega. Veliko se je delalo podtalno. Precej ljudi je bilo ubitih ob meji. Zlasti nevarni so bili ob mejni razni ovaduh. Nikdar nisi bolil okrog meje brez skrbi.«

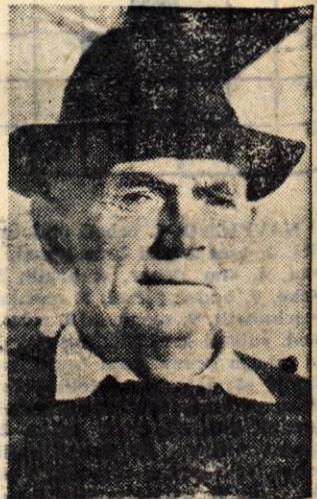
Zdaj meje ni več in tudi taklik nevarnosti ni. Ostala je le še stavba nekdanje carinarnice ob cesti in pa kamni, ki so označevali mejo.

KAJ JE RES IN KAJ NE

Naj ob koncu omenim še pripovedi o življenju nekdaj po teh krajih. Nekaj resnice je prav gotovo v njih.

Napisal sem že, da so bile nekdaj po teh krajih mogočne kmetije. Ljudje vedo zlasti veliko povedati o Črtancovem »gruntu« v Podjelovem brdu. Mogočna, masivna kmečka hiša še danes stoji. V njej je predvsem zanimiva klet s freskami. Stavba naj bi bila iz protestantskih časov. V kleti so se po nekaterih domnevah zbirali protestanti pri službi božji. O močnosti Črtancovega »grunta« govorijo tudi podatki, da se je njegova zemlja raztezaла skoraj do Cerknega. Pripovedujejo, da so lastniki te hiše prišli v Cerkno k maši po svojem svetu.

Do sredine prejšnjega stoletja je v bližini obratoval manjši zasebni bakrov rudnik. Znaki rimskih zakopov naj bi bili vidni tudi pri Vrhovcu na Stari Oselici in na Koprivniku. Ostankov, ki

Franc Pagon

spominjajo na leta drugi svetovne vojne, pa je seveda po teh krajih še posebno veliko.

Franc Pagon se je spomnil tudi rezbarja Antona Zajca, ki je v prejšnjem stoletju ustvarjal na bližnji Korenjarjevi kmetiji. Navadno je imel v svoji delavnici še vsaj po osmeh pomočnikov. Njegov sorodnik je akademski kipar Ivan Zajc.

Se bi lahko pisal. Drobnih zanimivosti je še in še. Mogoče pridejo na vrsto kdaj drugič. Moj slobesednik Franc Pagon je obljubil, da bo še kaj pripravil.

Besedilo: J. Govekar
Slike: F. Perdan

S sekiro na zaklenjena vrata

Družba kot da se sramuje na pol podte lesene barake nekje v predmestju. Kdove kdaj je zrasel med njo in spodobnimi stanovanjskimi bloki kamnit zid? Ta zid, ki tako trdno ograuje in ločuje, se z rovimi in novimi stanovanjskimi hišami in vikenji vsak dan bolj in bolj na videzno dviguje in deli ljudi v sloje, razrede. One za visokim zidom, one v leseni baraki, že označuje za socialno ogrožene.

Stara baraka kot da se bo zdaj zdaj podrla. Na dveh koncih so jo podprli s hlodni, ra oknih je namesto šip lepenka. Vrata presunljivo zaskripljejo, v edini sobi, kjer je sploh možno prebivati, smrdi po čebuli. Nad štedilnikom visi umazano perilo in rjavkaste, nikoli s praškom oprane plenice. V kotu sta dve ležišči brez posteljnje, le z nekaj odejami in s stariimi plašči.

Krepak štiridesetletni Ivo reraad spregovori: »Dajte no, le kdo bi se razburjal,

ker smo vdrli semkaj? Tule še za živino ne bi bilo dobro. S stropa ob malo večjem nalivu kaplja, skozi stene pritiska mraz. Vse, kar imamo, potegnemo nase zvečer, ko se odpravljamo spat. Mi starejši bi že še potrpeli, najhuje je z najmlajšim. Se dve leti nima naš Jure.«

»Če čisto po pravici povem, še najraje vidim, da ga obdržijo v bolnici. Tam je vsaj na toplem, nič hudega mu ni,« se oglaši Ivova žena, ko pripravlja kosilo.

»Koliko časa že prebivate v tej baraki?«

»Tri leta. Zdaj teče že četrti, v podjetju me tolažijo, da bom dobil stanovanje že letošnjo jesen. A ne verjamem, tudi lani so tako pravili in predlanskim tudi. Zdaj se je zaposnila tudi žena in morda, morda bodo imeli v njenem podjetju kaj več posluha.«

»Ali lahko kaj prihranite?«

»Iz meseca v mesec živimo. Še dva otroka imava, veste. Zdaj sta v šoli. Decembra

sta dobila novo obleko in obutev in še nekaj malega smo kupili, pa ženini devetdeset starih tisočakov ni bilo več. Ostane nama edino tole bedno životarjenje in upanje. Upanje, da bi dobila spodoben dom, kjerkoli. Samo to in edino to si še želiva.«

V veliki, stari hiši, ki ji omet že odpada, prebiva v kletni sobici štiričanska družina. Ze štiri leta so tu, vendar lastniku hiše še ni uspelo, da bi jih odgnal — ra cesto.

»V tovarni sva se spoznala,« govori Štefka z članknim štajerskim naglasom, »on domačin, jaz iz Češke. Najprej sva živila pri moževih starših, pozneje, ko se je rodila še najmlajša, so nas spodili. Ne smem pomisliti, kako je bilo tiste dni! Jokala sva, prosila, obljubljala še enkrat višjo najemnino. A nič ni pomagal! Mož je že prej vedel za tole luknjo in

tudi z lastnikom sta se sporazumela. Toda lastnik narušil hotel vzeti, prostor je namenil za skladišče. Resnično, tedaj nisva imela druge izbire. Neko noč sva vuela sekiro, se priplazila k hiši in vdrla. Naslednji dan je bil vik in krik! Lastniku sva obljubljala, da bova kmalu odšla in res narušil je pustil nekaj časa pri miru. Ko pa le nisva vedela ne kod ne kam, je poklical policijo. Mož ni bil doma, sama sem bila v sobi. Niso me mogli pregnati z otrokom v narocju in z drugim, ki se me je držal za krilo. Prihajale so obtožbe, pritožbe, hodila sva na sodišče. Vendar sva še vedno tu.«

»V tovarni imam prošnjo za stanovanje, vendar dvojim, da jo bodo kaj kmalu rešili. O da, varčevala sva tudij, vsaj v začetku. 500 dinarjev sva hranila tamle v omari, nekaj mesecev vsakega petnajstega sva pridala vsak po 200 dinarjev. Pa sva obupala. Premalo zasluživa. Za tiste prihranke sva kupila pralni stroj.«

Stanovanje v bloku je bilo čisto in urejeno. Sicer že o skromno opremljeno, a vse je dajalo prijeten videz. Možkar me najprej sploh ri

hotel sprejeti, po obljubi, da bo ostal anonimen in po skrbnem pregledu stopnišča in dvorišča me je le spustil noter. Bal se je, da mu niso prišli groziti.

»Zakaj bi lagal? Že dolgo časa sem vedel, da se bo prejšnji lastnik izselil. In na večer njegovega odhoda sem vdrl v stanovanje. Tu sem nekaj dñi pustil le ženo s štirimi otroki, sam sem še naprej stanoval v baraki. Sedaj so prijavili, toda že niso mogli pregnati z otrokom v narocju in z drugim, ki se me je držal za krilo. Prihajale so obtožbe, pritožbe, hodila sva na sodišče. Vendar sva še vedno tu.«

»Kaj pa tisti, ki bi moral v resnici priti v tole stanovanje?«

»Vidite, prav v tem imam morda zares srečo. On ni kaj prida rogovili, menda si je svojo hišo zdaj začel postavljati. Hudo bi bilo, če bi on na vsak način hotel tole stanovanje. Tedaj bi se najbrž zares morali odseliti.«

- Tri družine, ki jim nihove nasilne vselitve skorajda ne moremo očitati.
- tako hudi stiski so bili,
- da so se odločili za zadnji, nezakoniti korak —
- v nenehni skrbi, da ne bi njihovi otroci zmrzovali. V obupni stiski, da ne bi resično ostali na cesti.

- d

Prva anketa 72 — Prva anketa 72

Kako ste praznovali novo leto?

Srečno! smo si rekli, drug drugemu ob srečanju, prijateljem in znancem in domačim, tudi tistim, s katerimi smo bili ob novem letu po naključju skupaj. Srečno, zdravo, zadovoljno in sploh, veselega si bomo pa sami napravili, če bo denar in če bog dà, kajne? Radodarnosti z željami za srečo je za novo leto že pravcata poplava, zraven pa nič manj sveček, lučk vseh barv, daril, okraskov, voščilnic ... Tako mora biti. Tak je običaj.

V noviletne številki Glasa smo sedem naših stalnih dopisnikov povprašali, če naj rubrika Gorenjski kraji in ljudje še izhaja, če je potrebna. Rekli so, da je, da je ne smemo opustiti. Vprašali smo jih še, o čem naj bi v prihodnje pisali. Eden od predlogov je bil: Več anket, konkretnih, podobnih tistim, z akcijami na vasi, zakaj na konkretno vprašanje odgovori več bralcev, odgovorje tudi taki, ki v rubriki z daljšimi, bolj ali manj sa-mostojnimi prispevki sicer ne sodelujejo. Prav, predlog je

pameten, sprejet. Obljubljamo, da bo v letu 1972 več takih anket. Prva je pred vami, dragi bralci, za prihodnje pa že zdaj tudi od vas pričakujemo predloge.

Prvo anketno rubrike Gorenjski kraji in ljudje smo namenili praznovanju novega leta. Naj kar takoj poudarimo dvoje:

● prvič, da ne gre le za dan ali dva, ne le za zadnji dan starega leta (Silvester) in prvi dan novega leta, temveč za celotno prednovoletno in ponovoletno vzdušje, za ves

čas torej, ko začnemo razmišljati o tem pomembnem dnevu, ko začnemo kupovati voščilnice, ko iščemo novoletno jelko, ko se pripravljamo za silvestrovjanje itd. pa do dni po prazniku, ko na vse to veselje spet pozabimo, ko je maček in vse drugo za nami, ko se od novoletnih obljub o tem, kako se bomo poboljšali in kako bomo na sploh spremenili življenje ipd. poslovimo in spet stopimo na realna, trda tla vsakdanjega življenja. Vse to vsakdanje in prijetno »novoletnoživljenje, ki se s pripravami in posledicami raztegne na štirinajst dni ali celo več, nas zanima v tej anketi;«

● drugič — zapomnite si to! — ne bomo pogrevali starih običajev, o katerih smo že pisali ali ki so zapisani že drugje in ki so izginili, ne to, pač pà bi radi sedanj i način praznovanja, sedanje navade in običaje ob novem letu, pred njim in po njem. S tem, ko rečemo »sedanje«, pa ne mislimo le na letošnje oziroma lanskoletne, temveč na povoje, na navade ob novem letu, ki so postale posebno pestre v zadnjih letih, ki pa seveda po svojih koreninah (čeprav teh ne poznamo ali se jih ne zavedamo več) tičijo v davni preteklosti.

Upamo zdaj, da veste, za kaj gre v tej anketi: NOVO LETO DANES, NOVOLETNA PRAZNOVANJA PO VOJNI, NOVOLETNO VZDUSJE Z VSEM, KAR SODI ZRAVEN, V OBLIKAH, V KAKRŠNIH

SE POJAVA DANESE — PRI NAS SEVEDA, NA GORENJSKEM.

Najlažje bo — če dovolite nasvet — takole: opišite, kako ste se pripravljali na sprejem leta 1972, kako ste silvestrovali, kje, komu ste poslali novoletne voščilnice, kako ste okrasili novoletno jelko, komu s stiskom rok in z besedami zaželite »Srečno«, kako dolgo po novem letu to še velja, kako dolgo sploh še traja novoletno vzdušje ipd.

Vemo, vsak ne bo rad pisal o sebi. Kdor tega ne želi, naj opiše, kako je praznoval znanec, sosed, prijatelj, sošolec. Bistveno je, da je vse čim bolj natančno, konkretno. Važno je, da poveste, na primer, kje ste silvestrovali pred petimi leti, kje lani, kje letos. Ali: Kje ste bili, ko ste bili še fant, dekle, in kje zdaj, ko ste poročeni? Kako je videti takva novoletna noč doma, v kuhinji ali v dnevni sobi pred televizorjem, kako v hotelu, v gostilni, na smučanju v hribih, v širši zasebni družbi? Opišite jedi, pihače, okraske, ples, razne igre, zabavne točke, posebno natanko na opisite tisti trenutek okrog polnoči.

Komu pošljate voščilnice, kakšne so te, kje jih kupite? Jih pošljete skupaj za božič in novo leto? Komu daste darilo za novo leto? Od koga in kako prejmete voščilnice in darila? Praznjujete novo leto tudi v podjetju, v katerem delate? Kako? Vas podjetje obdarja za novo leto?

Kako okrasite smrekice ali jelke? Kdaj? Že za božič ali samo za novo leto? Kaj obešite nanje? Kdaj jih podrete? Postavite razen jelk še jaslice? Kako še okrasite stanovanje za novo leto? Ali smrekice kupite? Greste sami po njo?

To je le nekaj vprašanj, ki naj vam bodo vodilo, ki pa naj vas ne omejujejo pri opisovanju teh prazničnih dni. K opisu vključite lahko tudi novoletne nakupe v okrašenih prodajalnah, novoletne izlete, razne novoletne zaobljube o »poboljšanju« ...

Pa še tole:

Starejši le težko primejo za pero, zato prosimo vse učence in dijake, da bi prevezeli to delo. Napišite po spominu, po vsem tistem, kar ste videli, pa povprašate tudi lahko starše, prijatelje, sosedje in druge. Prosimo učitelje, da vzpodbudijo učence, naj bi pisali o tem. Vse njihove prispevke bomo objavili v naši rubriki in najboljše magradili.

Torej: Kakšno je življenje okrog novega leta danes?

Andrej Triler

Pomenki o Mengšu in njegovih ljudeh

Gorenjski okvir

Le kaj bi moral biti na robe, če svojo ljubezen usmerim le na določen konček slovenske domovine — na Gorenjsko v njenih historičnih mejah? Saj to nikakor ni kak lokalpatriotizem, kaj šele kak šovinizem — to je le čista in plemenita domačija ljubezen, ki je tvorna, dobrosedска in nikomur škodujoča.

RAVAN, KI MEJI

Te besede sem moral povediti, spričo načrta, ki ga nosim v sebi že dalj časa: da bi krajepisom, ki sem jih v Glasu objavljala do silej (Predvor, Naklo, Besnica idr.) pridružil tudi kramljanja o vzhodnih predelih historične Gorenjske — to je o krajih onstran cerkljanske, brniške in vodiške ravni. Kajti naneslo je tako, da so se stari gorenjski kraji tam okrog Medvoda, Kamnika, Mengša, Domžala, Moravča pa vse tja do Zagorja kar nekako približali Ljubljani in skoro pozabili, da so deli Gorenjske deželice, samosvoje po rarečju, po značajskih posebnostih pa tudi po čustvovanju.

Ni res, da bi nas malonaseljena ravan odstujevala — to so storile bolj ali manj le le suhoperne administrativne odločitve. To zares lahko trdim: v moravških vaseh (kjer sem iskal spomine na Vego, na Detelo, na Koseskega pa tudi na Prešernega), so mi povsod živo zatrjevali, da so Gorenjci, kar jih je ... Tako so mi rekli tudi v Tuhinjski dolini, vzhodno od Kamnika. In tudi v Šiški, na pragu Ljubljane, žive Gorenjci. Saj se je tudi pesnik Valentin Vodnik, ki je bil tamkaj doma, vse življenje imel za Gorenjca!

V RAZLICNOSTI ENOTNI

Kajpak nam še zdaleč ni do tega, da bi obravljali kak smešen lokalni patriotizem, ali celo regionalno zavednost Kranjev, Štajerjev in podobno. Ne moremo pa mimoiti onih skupnih lastnosti ali posebnosti, ki družijo neko skupino ljudi, pa naj bodo to mehki Dolenjci, veseli Štajerci, resni Kraševci, hudo-mušni Ribničani, košati Blejci, bogati Savinjčani, trmasti Trentarji, zasanjani koroški Rožani, bistri Belokranjci, ali pa modri in delavni Gorenjci. Kajti **prav** vse te raz-

noterosti značajev bogate slovensko narodnostno družino. Kot pokrajina, tako je tudi ljudstvo raznoliko, drugačno v gorah, drugačno v ravnicih in spet drugačno ob morju in v krajuh s tovarnami in rudniki.

In prav v tem utegne kdo najti čar raših pisani, ki noče biti ne pusta ne učena.

Janez Trdina, gorenjski pisatelj — bard Dolenjske. Poznal je osebno Prešerna pa tudi Julijo Primčeve. — Rojen 29. maja 1830 v Mengšu, umrl 14. julija 1905 v Novem mestu.

Hočejo pa bralce seznanjati s kraji, po tej ali oni plati vrednimi zanimanja. Seveda pa le v obliki kramljanja, kajti časnikarjevo delo ne more imeti znanstvene teže, saj je treba hiteti, hiteti — za premljevarje, primerjanje in iskanje virov skoro ni časa. Seveda, kdor nič ne dela — ne greši, kdor bolj malo piše, ne zagreši preveč napak, kdor pa mnogo piše, dan za dan, a vselej o drugačni snovi — ta se, bogme, dostikrat spotakne. Sicer pa iz biblijskih časov vemo za grešnico Magdaleno — njo je celo Nazarec razumel, češ, kdor mnogo ljubi, tudi mno-gokrat greši — zato ji je odpustil ...

TEK ČEZ OVIRE

To sem moral povedati zdaj, na začetku leta, ko spet pričenjam plesti vence opisov raznih gorenjskih krajev. — Doživil sem že popravke vejic od ljudi, ki niti dopisnice še niso napisali pa tudi lovec na smiselne lapsuse, ki jim bo-

truje naglica, sem imel že za petami. Seveda sem skušal vsa dobranamerja opozorila v obliki popravkov čimprej in čim bolj korektno upoštevati. Imam pa nenehno pred očmi tudi tole vodilo, ki sem ga nekje prebral že pred leti, a me še zdaj spreminja:

»Ne spuščaj se v besedni boj z znanstveniki in z izobraženkami, ki ti prihajajo nasproti z velikimi bobnimi filozofije, estetike, filologije, pomenoslovja, znanstvene kritike in teorije; vrh tega veče in preteče rožljajo z etnologijo, antropologijo in sociologijo. Zraven pa se modro smehljajo, z olimpijskimi višinami, seveda.«

Bolj poetično se je svojim zopernikom »opravičil« Oton Župančič:

*Kdor ustvarja, moj dragi,
ta govorji iz viharja,
z nameni, z moralu in srečo
se nič ne ukvarja;
on trga in lomi in reže
in gnete snovi —
kaj to, če kdaj mu med prsti
kaj zaječi!*

SLOVITI MENGSANI

Nemara se bo zdel ves ta uvod komu odveč, a sem moral z njim odstreti pogled v mojo delavnico. Kajti res ne nameravam pisati o Mengšu na dolgo in široko ali celo Mengšanom (med katerimi ima sicer vrsto dobrih prijateljev in še več znancev). To bi bilo docela odveč. Kajti že pred leti, ko so slavili 800-letnico svojega kraja, bilo je to leta 1954, so izdali kar tri zajetne knjige z naslovom »Mengeški zbornik«. Torej res re kaže kaj novega povedati Mengšanom o njihovem rodnom kraju. Pač pa bi rad drugim Gorenjem prikazal del naše ožje domovine, ki je dala slovenstvu tako pomembne možnosti kot so bili med drugimi slikar Franc Jelovšek (1700 do 1764), pisatelj Janez Trdina (1830—1905), Ivan Vesel-Vesnin (1840—1900) in še nekateri.

Ljubo mi bo ob kramljanju o Mengšu predstaviti slovitega slikarja Jelovška, modrijana, ki je bil ves zaledan v čarobne Gorjance, gorenjsko-dolenjskega pisatelja Trdina; pa še rusofila, Gregorčevega intimnega prijatelja in pesnika Ivana Vesel-Vesnina. Ta mi je posebno blizu, ne le zato, ker današnji rod niti ne ve več za njegove pesniške prevode ukrajinskih dum, pač pa zato, ker v svoji zasebni lasti hrani širi dopisnice (tesno in drobno napisane), ki jih je Ivanu Veselu pisal sam Simon Gregorčič. Te bom zdaj zlahka v celoti prezentiral slovenski javnosti, bolj natanko: beroči družini zbrani okrog našega Glasa.

(Se bo nadaljevalo)

Črtomir Zorec

Ivana Oblak

Minulo soboto dopoldan, skoraj hkrati z zatonom starega leta, se je končala tudi življenjska pot Ivanke Oblak, neumorne kulturne delavke iz Škofje Loke. Tiko, vsi žalostni in pretreseni, smo jo v ponedeljek pospremili na pokopališče, do groba, ki ga je naletavajoči sneg kmalu tem stopil z valovito belino okoliških gomil.

Smrt sama po sebi je zmeraj žalostna. Če pa pokosi človeka, v trenutku, ko prične razdajati družbi najboljše kar premore, nas šokira in spravi v ogroženje, naperjeno zoper krivičnosti usode. In Ivanka je klonila prav v kulminaciji poklicnih in umetniških uspehov. Ločani so izgubili enega največjih mojstrov odrških desk, pravamo obeh amaterskih gledališč, katere igralski dosežki

Ivana Oblak

bodo ostali težko dosegljivi vzor sedanjemu in prihodnjem pokolenjem služabnikov boginje Talije.

Začela je brž po osvoboditvi, v nastopom v Moraligospes Dulske. Potlej vse do pred kratkim ni več obrnila hrbta bleščavi reflektorjev. Kolegi radi povedo, da si bolj vestnega sodelavca ni moč zamisliti. Brez oklevanja je sprejemala najtežje, najbolj problematične vloge, ne razmišljajoč o tem, v kakšno lujo bo postavilo tolmačevje negativnih karakterjev. Kompromisarstvo in hlepjenje po lažni popularnosti sta bila zmeraj tuja. V primeru z mnogimi drugimi je igralska živila sredi šestdesetih let, ko so amaterji s Spodnjega trga zabredli v krizo, niza izdala. Prepričana, da tradicije in izkušnje loških gledališčnikov ne smejo zbledeti, je postala vnet zagovornik in pozneje tudi soustanovitelj danes že dokaj znane eksperimentalne skupine Oder-galerija. V krstni predstavljajo mladega ansambla, v Sartrovih Zaprtih vratih, katerih velikanski uspeh oznanja nemansko slabokrvne domače kulture, je mojstrsko upodobil srljivlik pokvaril. Ines ter dosegla vrh četrstotletja trajajoče kariere. Nič manj navdušeno ji nismo zpliskali, ko je kot Stefanova v drami A. Čehova Medved, ne da bi dorkoli slutil, zadnjikrat očarala zvesto občinstva.

Umrila je sredi načrtov, stara komaj 45 let.

I. G.

Spremembe prireditev v Škofji Loki

V galeriji Loškega muzeja bi morala biti po rapovedih lepaka za občinski praznik razstava ilustracij akademškega slikarja IVETA ŠUBICA v torek 11. januarja. Toda ker avtorji in organizatorji razstave še ni uspelo dobiti iz založbe nekaj bistveno pomembnih kosov ilustracij, ki bi delo tega našega znanega ilustratorja pokazale v polni luči njegovega umetniškega delovanja na polju ilustracije — predvsem čakaj na ilustrativno gradivo tujih, predvsem italijanskih založb, je razstava preložena za en teden in bo **otvoritev v torek, 18. januarja**. Da bi napovedani termin ne ostal neizkoriscen in s tem osiromašeno praznovanje občinskega praznika občine Škofja Loka, bo v galeriji na gradu v organizaciji ODRAGALERIJE gostoval v torek, 11. in v sredo 12. januarja obakrat ob 19.30 akademski studio AGRFTV iz Ljubljane (Akademija za gledališče, radio, film in televizijo) z **izborom prozni tekstov SLAVKA GRUMA** pod naslovom: Včasih bi nekaj rad tako rad ... Dokaj redko zvrst tovrstnega gledališkega oblikovanja — monodrame bo izvajal mladi MATJAŽ ARSENJUK, član akademškega studija. ODER-GALERIJA pa pripravlja podobno prireditev tudi v februarju v počastitev slovenskega kulturnega praznika, ki jo bo imel loški rojak MARJAN DOLINAR, član Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja.

pn

Bliža se novo leto, polno pričakovanj in veselja. Vsi upamo, da ga bomo tudi to leto lepo in srečno preživel. Vsak je poln želja. Ko pride svečan trenutek, ko ura odobje dvanajstkrat, si sežemo v roke in drug drugemu zaželimo vse najboljše.

Novoletne želje

In takrat se zamislimo, naše veselje se razblini. Lepo nam je, saj imamo brezkratno in veselo mladost. Srečni smo. Z veseljem in brez strahu stopamo v novo leto. A tam daleč kri in se v ljudeh pretaka sovraščvo. Ne poznajo veselja, miru, svobode. Otroci naših let nesrečni umirajo zaradi lakote. Njihovo življenje je v rokah krutih sovražnikov. Poznajo le strah, po-

kanje smrtonosnih pušk in umiranje. Njihove želje so skromne, preskromne. Z vsakim dnem negotovo stopajo v življenje. Bodo še živeli, bodo dobili košček kruha, ali bodo lahko nahranili svoje malčke? Težko pričakujejo novo leto, saj vsakič stopajo vanj z upanjem v lepše življenje, v svobodo. Da, tudi oni bi lahko lepše živeli, vendar ljubijo svojo domovino, kjer so se rodili oni in njihovi predniki. Ponosni so nanjo, ne dajo je. Imajo hrabro srce, zavest, da so svoj narod, da morajo služiti svoji domovini, ki jim jo hoče vzeti tujec. Mar tujec nima dovolj vsega, mu kaž manjka! Ne. Vsega ima preveč. Vendar hoče še več. V njem gori požlep po oblasti in bogastvu. Kako zelo jih sovražim, zaničujem.

Zelim jim lepše življenje, lepšo bodočnost, da bi se jim izpolnila njihova največja želja, da bi doživel svobodo.

Lejca Centa, 8. d r. osn. šole
Lucijan Seljak, Kranj

Mravlje z bodicami

Sončnega dne smo se odpravili v senožeti pobirati krompir. Takrat sem bila še majhna, stara komaj tri leta.

Vsi so takoj začeli pobirati, le jaz sem se usedla v seno in se igrala z rožicami. Nisem opazila, da sem se usedla k mravljišču. »Jež!« sem zavpila. Mravlje sem v rani mladosti zamenjala z ježem. »Kaj tulisi?« se je zadrl jež. »Jež, tukaj, pri meni. Au tako me bodel!« »Proč ga spravil!« je dejal oče. »Bom, sem pritrdila in se takoj pravila, da ga odpravim proč. Sezula sem škorenj in vanjski palico spravljala tistega

čudnega ježa. Mravelj pa je bilo vedno več. Sestra me je zapazila, da kar naprej nosim stran, in me vprašala: »Jih je toliko?« »Pa ne samo toliko, poglej, koliko jih je še tam.« »Tega ti pa ne verjamem,« je rekla in šla gledat. »Sema, ti si prava pustna šema,« je govorila. »Bunček, ali so to marje, to so mravlje.« Od začudenja mi je padel škorenj iz rok. »Kaj pa počenjaš s škornjem? Tako ni čudno, da si vsa opikana,« se je hudovala sestra. Od tedaj ni več ne zamenjujem mravelj z ježem.

Cilka Remic,
6. a r. osn. šole
Stanka Mlakarja, Šenčur

Kepe pa take

K nam je prišel sosedov Bojan. On, Franci in jaz smo stekli na cesto. Onadva sta se kopalna, jaz sem pa sodila. Bojanu je priletela kepa tudi za vrat. Zmagal je Franci, ga kepa ni nikoli zadela, on pa je Bojana štirikrat. Igra se je kmalu končala in odšla sem delat sneženega moža. Najprej sem zvalila

prvo kepo in jo postavila tja, kjer naj bi snežak stal. Kepo sem tlačila, da bi bila dovolj trda. Nekajkrat se mi je večji del odkrušil, pa sem ga zopet pritrdirila. Druga kepa mi je delala večje težave, glavo pa sem naredila z naivečjim trudem. Lepo sem jo oblikovala in jo posadila na ostali dve kepi. Naredila sem še klobuk iz snega in ga mu posadila na glavo. Stekla sem v klet, poiskala premog za oči in gumbe, korenček za nos in trsko za usta. Joj, kmalu bi snežak postal brez rok! Ampak, kako sem jih s težavo naredila! Šele, ko so bile te narejene, je sneženj mož dobil oči, nos in usta. Tedaj se je zgodila nesreča. Glava in klobuk sta zletela na tla in klobuk se je razdrobil na drobne kosce. Tako sem bila jezna, da ga nisem več popravila.

Tako sem lepo preživel prosti dni.

Metka Šifrer,
4. c r. osn. šole
Lucijan Seljak, Kranj

Učenci, dijaki!

Kako ste preživel novo leto? Vi, vaši starši, prijatelji, znanci?

Poglejte na 23. stran, preberite članek »Kako ste praznovali novo leto«, vzemite pero v roko in napišite.

Najboljše prispevke bomo nagradili.

Moji prvi koraki na smučeh

Letošnjo zimo sva tudi midve s sestrico dobili smuči. Bili sva jih zelo veseli. Že isti dan sva se malo smučali. V začetku sva bili malo nerodni. Videlo se je, da sva začetnici. Bilo je kar precej padcev. Sestrica se je kar malo bala, jaz pa nič, čeprav sem bila že na tleh, preden sem obe smuči imela na nogah. Sestrica se mi je smejala. Tudi sestrična, ati in mami so se mi smejav. Čez nekaj časa sem se že spustila po majhnem hribu. Ustavila sem se na hrbtu namesto na nogah. Tako se je nekajkrat ponovilo, toda počasi sem se navadila in je šlo bolje. Kmalu pa smo odšli domov. Bila sem utrujena, toda vesela.

Sedaj se vsak dan malo smučam, če je le lepo vreme. Marjanca Kepic,
2. č razr. osnovne šole
Lucijan Seljak, Kranj

Kos kruha

Po končanem pouku ostarem v razredu: Vse je tiho. Ozrem se proti tabli. Vsa je zapacana. Vzamem gobo in pričenem z delom, ki ga mora opravljati reditelj. Z brišanjem sem skoraj že pri kraju. Pred seboj zagledam kos kruha, ki je ležal na tleh kot kamen na cesti. Poberem ga in se zamisljam. Rada bi vedela, kdo je tako presit kruha, da ga meče po tleh. Res je, da imamo otroci vse, kar si poželimo, vendar zradi tega še vedno ni treba, da mečemo kruh po tleh. Lahko se zgodi, da nam zmanika kruha. V tem premislu me zmoti sošolka. Skloni se pod najbližjo klon in začne iskat kruh. Že iz prve privleče cel kos kruha.

Pri starji mami je bil dimnikar. Posodo s sajamami je postavil na prag. Bila je čisto polna. Pritekla sem iz kuhi in zadela v posodo. Saže so se razpršile po stopnicah, jaz pa sem padla po

nih. Bila sem črna kot dimnikar. Mamica je morala večkrat zamenjati vodo, da sem bila spet čista.

Darja Cufer,
2. b r. osn. šole
Lucijan Seljak, Kranj

Dogodek

S Tonetom sva hitela po cesti proti zimskemu kopališču. Spotoma naju je dohitel Štefko.

Opehani smo prišli v kopališče. Tam je bilo veliko naših sošolcev. Vsi veseli smo odhiteli v kopalne kabine. Nekateri so se celo tepli. Hitro sem se slekel in vrgel oblek v omaričko. Ko nas je tovariš učitelj prho zaprl, je bilo veselja konec.

Sli smo pod prho. Voda nas je škropila po hrbtnu. Vsi smo imeli mokre lase. Ko je tovariš učitelj prho zaprl, je bilo veselja konec.

Drug za drugim smo se skobacali v vodo. Boris, Iztok in Stane so že znali plavati, zato so skakali s startnega mesta v vodo. Mi pa smo se oprijemali zidu, da

povedal, da smo zmagali. Bili smo zelo veseli.

Hitro smo odšli domov in vsakomur smo povedali o veseli igri.

Rada bi še veliko takih tekmovanj.

Nataša Grašič,
4. a r. osn. šole
Lucijan Seljak, Kranj

Tekmovali smo

Včeraj smo prvič telovadili v veliki telovadnici. Tekmovali smo o pobiranju krompirja. Po telovadnici so bili postavljeni krompirji, rdeč in bel.

Hitro smo prišli v telovadnico in tudi igra se je že začela. Tovariš Mohorčič je vodil igro, tovarišica pa je postavljala skupine. Bili smo zelo spretni. Zelo smo vpili, tudi kak krompir se je zval pod noge. Tovariš je zapisoval čas. Bili smo hitrejši od razreda, ki je tekmoval z nami.

Vedno smo jih prehiteli,

bili so zelo jezni. Tovariš je

Golo drevo,
pod mojimi oknom,

v meglo,

se seseda,

Kakor dve,

prezeble ptice,

zaspana lista,

na neki veji.

Samo dva lista,

dva bedna lista

in v srcu,

temna misel.

Objel bom drevo

ogrel prezeble ptice

s svojo roko.

Morda se drevo vzravnava.

Darko Štular,
8. b r. osn. šole
Stane Žagar, Lipnica

So gumijasti škornji primerni za otroke?

V deževnem vremenu in za moker sneg navadno otrokom obujemo škornje, in to gumijaste ali pa take iz plastične mase ali pa tudi snežke. V trgovinah je precej izbire, saj lahko kupimo visoke ali bolj nizke škornje, na vrhu zavezane, toplo podložene ali nepodložene. Kadar kupujemo za otroke škornje, ne pozabimo kupiti dovolj velike. Obutev je toplejša, če je dovolj velika, da lahko zrak kroži okoli noge in da kri nemoteno kroži. Seveda

pa posebno pozimi otrokom obuvamo tudi debele volne nogavice. Ob nakupu tudi preglejmo, če morda škornji niso preluknjani. Težko jih bo zamenjati, ko bo otrok že imel mokre noge. Škornji naj bodo dovolj visoki, da otrok ne bo zajemal vode in snega. Zdaj se dobre tudi škornji, ki se na vrhu zavezajo. So pa precej dragi. Podplat naj bo kar najbolj grob, da otroku ne bo drselo. Dober škorenj ima tudi trden podplat, da ima noga oporo.

Gumijasti škornji nas varujejo pred mokrotom, prav tudi njihova lastnost pa je za noge tudi škodljiva. Noge se namreč v njih potijo. Zato ne obuvajmo škornjev na boso nogo, pač pa vedno prej obujmo volnene in tanke sintetične ali bombažne nogavice. Seveda se moramo ravnat tudi po zunanjim temperaturam. V hujem mrazu bo otroku veliko bolj toplo v usnjeni obutvi kot pa v gumijastih škornjih. Če pa otrok nima usnjenih čevljev, ga mora debela nogavica v prostornem škornju varovati pred mrazom in ozebljanjem.

Gumijasti škornji naj bodo le za cesto. V šoli in domu naj se otrok takoj preobuje. Gumijaste škornje moramo tudi negovati in jih umivati tudi znotraj, da ne dobijo slabega vonja. V nečistih in vlažnih škornjih lahko kaj kmalu dobimo glijenje.

vično obolenje nog. Škornji naj bodo zaznamovani, da bo otrok v šoli vedno našel svoje. S sposojanjem in izmenjavo škornjev se širijo glijenje ali celo gnojna obolenja nog. Če pogosto preobuvanje nogavic, umivanje nog in pudranje nog ne odstrani nevšečnosti, potem raje ne nosimo več gumijastih škornjev.

Zelo primerne za otroke so snežke, ker lahko pod gumijasto obutev obuje lažje čevlje ali copate.

Morda še beseda dve o elastičnih škornjih, ki jih mlada dekleta rada nosijo, saj napravijo nogo vitko in lepo. Take škornje ne nosimo ves dan, ker pritiskajo na žile in ovirajo krvni obtok. To pa lahko pospeši razvoj krčnih žil. Tudi ozebljene se lahko pojavi, ker je pretek krv počasnejši.

T. Vombergar,
medicinska sestra

Kotiček za ljubitelje cvetja

PISE:
INZ. ANKA
BERNARD

Na sliki je cvetoča vejička Euphorbia millii »Splendens«. Ta rastlina je prilagojena izjemni suši in pa veliki vročini kot večina kaktusov, čeprav ne sodi mednje, pač pa med mlečke. To ne ugotovimo samo po cvetovih, pač pa tudi po mlečnem soku, ki ga rastlina izloča na poškodovanem mestu. Sok je sicer strupen, vendar nas to ne odvrne od gojenja te rastline. Eufobija je dar es priljubljena in razširjena sobna rastlina, ki ob pravilni oskrbi cve-

te vse leto. Doma je pod vročim madagaskarskim soncem, zato ji prija suh zrak močno ogrevanih prostorov, celo v bližini radiatorjev. V tem pa se razlikuje od kaktej in drugih sukulenta, ki prezimujejo na hladnem.

Eufobijo lahko prezimimo tudi v prostoru, kjer je poprečna temperatura okoli 10 stopinj, le da jo zelo previdno zalivamo, ker pri nizki temperaturi pozimi počiva in ne cvete. Ob preobratu moči ali v prehladnem prostoru pa hkrati odvrže lističe in cvetne. Enako neobčutljive so na temperaturo pozimi tudi aspidistra, dracena, asparagus in še nekatere lončnice, ki prenesejo toplo in hladnejše rastiče enako dobro.

Eufobija zraste sčasoma v veliko dekorativno sobno rastlino, ki je skoraj vse leto posuta s kravno rdečimi, rumenimi ali opečno obravanimi cvetovi. Večja rastlina potrebuje oporo, saj je v naravi popenjava grmovnica. Sadimo jo v peščeno humozno zemljo in jo zmerno — raje manj kot preveč — zalivamo.

pred kratkim dobila prav tako blago, bi si dala narediti še jopicu. Obleka je midi dolžine. — Stara sem 27 let, visoka 169 cm in 59 kg težka.

Marta — Za vas sem narisala enostavno obleko. Živote je na prednji strani rezan. Rokavi so dolgi, ozki in zaključeni polkrožno. Dolžina je midi. Obleka se zapenja zadaj, spodnji del je rahlo zvončast.

Jopico si lahko ogledate na levem modelu. Segata do pasu, zapenja se na levi strani, na desni pa je majhen žep. Rokavi so dolgi in ozki. Jopica je krojena ob telesu. Posebno zanimiva pa je ob vratu, saj nima običajnega ovratnika.

Breda V. iz Kranja: Osim vas za nasvet. Kadar bi imela obleko, vzorec blaga prilagam, ki naj bi jo nosila za službo. Imam pa še eno vprašanje. Doma že imam obleko princes kroja z normalnim izrezom in rokavi do komolcev. Obleka je brez vsakega okrasa. Ker sem

Szdravnik
Svetuje

Bronhi-ektazije (1)

Bronhiiektažija je bolezzen, za katero je značilna razširitev bronhijev. Te razširitev so trajne in se ne morejo več popraviti. Bolezzen je ponavadi posledica kroničnih vnetij pljuč predvsem bronhijev, poznamo pa tudi prizorne. Glede na obliko razširitev bronhijev ločimo vretenaste in vrečaste bronhiiektažije. V teh razširitvah se kot v vrečah stalno nabira sluz. Zaradi relativne zožitve bronhijev in pa zaradi vrečastih razširitev je izločanje sluzi zelo ovirano. V sluzi, ki se nabira v bronhijih, pa imajo bolezenske klice idealne pogoje za rast. Z naselitvijo klic pa nastane vnetje, ki sčasoma postane kronično. Bolezzen se širi naprej, ker vnetje spet poškoduje bronhije. Tako se pojavlja vse več teh razširitev ali bronhiiektažij.

V začetku obolenja so navadno prizadeti le spodnji deli pljuč, kasneje pa se spremembje pojavijo tudi v višjih predelih. Bolezenske spremembje kašneje prizadenejo tudi pljuča sama. Bolezzen počasi napreduje. Značilno za to bolezzen sta kašelj in izpljujene. Bolnik ne prestano kašlja, ker se organizem želi znebiti sluzi in gnoja v pljučih. Vse to namreč ovira izmenjavo kisika in oglikovega dvo-kisika, kar je seveda sestavljen del dihanja. Kašelj je najhujši zjutraj, ker se ponoči nabere v pljučih velika kolčina sluzi. Zato bolnik zjutraj močno kašlja, izpljunka pa je zelo veliko, tudi do enega litra. Težave so največje spomladji in v jeseni, ko je dosti prehladnih obolenj. Takrat so taki bolniki podvrženi še dodatnim infekcijam.

dr. Gorazd Zavrnik

**DRUŽINSKI
POMENKI**

Klub zdravljencev alkoholikov v Kranju je pripravil silvestrovjanje za svoje člane in za njihove sroorce. Prireditve je bila v prostorih osnovne šole France Prešeren. Prigrizek za najmlajše, ki jih je obiskal tudi dedek Mraz, je prispevala Samopostrežna restavracija Kranj. Klubu so pomagali pri organizaciji s prispevkami občinski sindikalni svet Kranj, Zdravstveni dom Kranj, Vino pivo, K2K Kranj in Živila Kranj.

Niso nas pozabili

Že večkrat me je tak naslov zdodel v oči, ko sem prelistovala ta ali oni časnik. Pred novoletnimi prazniki pa sem tudi sama doživela in občutila, kaj te besede pomenijo.

Svojo pokojnino sem si prislužila, ker sem polnih trideset let delala v blejski tovarni Vezernine. Že nekaj let sem privezana na dom, ker sem si močno poškodovala noge v kolku, zato mi nekdaj sodelaveci pripeljevali nekajrat v mesecu čipke, da iz njih pulim nitke. Tako zaslužim kak dinar za priboljšek in zraven imam občutek, da še nekoliko pomagam pri delu.

Zelo sem bila presenečena, ko mi je pismomaša izročil malo večjo pisemsko ovojnico z lepo natipkanim mojim naslovom in natiskanim imenom naše tovarne. Prijazno vabilo me je skoraj vrglo iz

tira. Dobra sosedka me je naslednji dan vzela v svoj avtomobil in me odpeljala po cesti, ki sem jo neštetokrat prehodila. Pred tovarno sem zagledala še kakih trideset znanih obrazov. Popolnoma novi, mladi ljudje z direktorjem na čelu so nam razkazali nove obrate, stroje, nas seznani z novim načinom dela, zraven pa so z neko toplino poudarjali, da smo bili mi začetniki, pionirji, ki smo delali na preprostih pripravah kar lepe izdelke. Zazdela se mi je, da imam srce polno lepih besed navdušenja in ponosa, toda vse je obtičalo v grlu. Sele v vili Rog so se nam ob dobrem kosilu neko-

liko razvezali jeziki. Pogovarjali smo se o velikem napredku naše male tovarne, ki je v zadnjih letih zaslovela tudi v tujini.

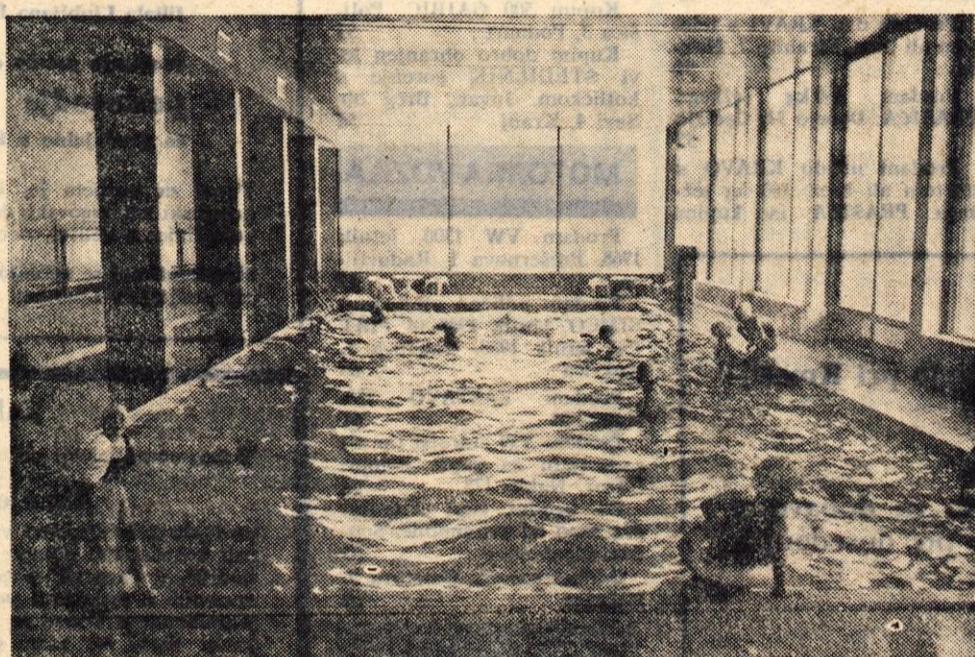
Naj veljajo te skromne besede kot iskrena pohvala in priznanje delovnemu kolektivu in njegovemu vodstvu, pa tudi kot prisrčna žaljava za čudovito lepe ure, ki so nam jih pripravili s tem, da so nas povabili medse in nas povrhu še obdarovali. Hvala vsem, ki nas niste pozabili! Naj vas pri delu vedno spremljajo naše lepe želje, da bi bili tudi vi vedno lepa družina, kot smo bili nekdaj mi,

Marija Svetina

Nova vlečnica v Bohinjski Bistrici

V Bohinjski Bistrici, med bohinjskim predorom in Ravnom, bodo dobili novo smučarsko vlečnico. Opornike je zgradilo gradbeno podjetje Bohinj, drugo opremo pa bo dobavila italijanska firma. Že jeseni pa so pripravili tudi smučišča. Pomembno pri tem je, da so pri pripravi smučišč sodelovali učenci osnovne šole iz Bohinjske Bistrike. Za nagrado bodo imeli učenci pri telovadnih urah in ob športnih dnevnih prednost ra žičnici.

A. Z.

V novem hotelu hotelskega podjetja Gorenjke z Jesenic v Kranjski gori, v Lariju, so ob otvoritvi hotela odprli tudi zimski bazen. Temperatura vode v bazenu je do 28 stopinj Celzija, vendar ga v teh dneh lahko uporabljajo le gostje, ki bivajo v hotelu, ker je hotel polno zaseden. Hotelski gostje se kopijo brezplačno, medtem ko stane kopanje za zunanje goste 20 dinarjev. D. S. — Foto: F. Perdan

Preventiva tudi v planinstvu

Lani se je na Gorenjskem pripetilo 18 gorskih nesreč. Smrtno se je ponosrečilo 11 planincev, 7 pa je bilo poškodovanih. Dve nesreči v lanskem letu še nista pojasnjeni, ker planincev niso našli. To sta Viktor Šoštarič iz Ljubljane, ki je v začetku novembra lani odšel v Špikovo skupino. Brez uspeha so iskali tudi Rafaela Dorna iz Kranja, ki je odšel v Kamniške planine. Največ gorskih nesreč se je pripetilo v Julijskih Alpah, štiri so bile v Karavankah in ena v Kamniških Alpah.

Na zadnjem rednem letnem posvetu gorske reševalne službe z upravo javne varnosti v Kranju so poudarili, da so te nesreče v gorah predvsem alpinističnega značaja. Ponosrečijo se planinci, ki ne uporabljajo alpinistične opreme in pa predvsem mladi alpinisti, ki precenjujejo svoje sposobnosti. Zato bi bilo prav, če bi v mladinskih sekci-

jah planinske zveze, kjer se mladi alpinisti pripravljajo, preverjali sposobnosti mladih in jim tudi svetovali, kakšnih vzponov se lahko samostojno lotijo. Na ta način bi morda preprečili, da ne bi mladi in preveč samozačestni alpinisti s svojo držnostjo v gorah povzročali težav sebi in pa seveda reševalcem.

Ker je planinstvo pri nas zelo množično, bi bilo prav, če bi o razmerah v gorah obveščali javnost prek sredstev javnega obveščanja. Planinci še vse premalo vedo tako o opremi za v gore in o vsem drugem. Prav zaradi množičnosti tega športa pa bi morali misliti tudi na preventivo in vzgojo planincov. Tako kot se je pred leti pojavila potreba po prometni vzgoji, je sedaj čas za planinsko vzgojo, če nočemo, da bo število gorskih nesreč vsako leto večje. Morda bi bilo dobro z vzgojo začeti že v osnovni šoli. L. M.

Tekmovanja v sankanju in smučanju za učence

Tudi letos bo pionirska komisija pri občinski zvezi Društva prijateljev mladine pripravila za učence iz socialno šibkejših družin tekmovanja v sankanju in smučanju. Pionirska komisija je že pripravila v sodelovanju s komisijo za socialna vprašanja pri Temeljno izobraževalni skupnosti poseben seznam socialno ogroženih otrok.

Po tekmovanju vsakega učenca skromno obdarjuje in pripravlja zanje toplo malico. — d

Mi smo pogasili požar

25. decembra smo na 30. strani objavili vest pod naslovom Požar. Prostovoljno gasilsko društvo Cerkle nam je poslalo pismo naslednje vsebine: res je, da so bili poklicni gasilci na kraju požara, vendar so že do njihovega prihoda pogasili požar gasilci PGD Cerkle skupno z vaščani vasi Dvorje. Prosimo, da ta popravek objavite v prvi naslednji številki vašega časopisa.

Zahvala kolektivu

Sindikat Tekstilnega centra je pred novim letom pripravil za vse upokojence Testilnega centra in pa nekdanje Zvezde kot že nekajkrat do slej novoletno pogostitev v hotelu Bar v Predvoru. Ob tej priložnosti so upokojencem izročili tudi novoletna darila.

Upokojenci se vodstvu Tekstilnega centra in njegovi sindikalni organizaciji za pogostitev in novoletno darilo točno zahvaljujejo, obenem pa jim žele veliko delovnih uspehov v novem letu.

mali oglasi

PRODAM

Prodam TRAKTOR ferarri 24 KM primeren za hribovite kraje in več mladih TELIC. Spodnji Otok 19, Radovljica 25

Prodam tri mlade PSE. Kranjska cesta 33, Šenčur 26

Poceni prodam PEĆ za centralno kurjavo na trdo gorivo 25.000 Kcal/h. Janez Markič, Naklo 146. Ogled po poldne 27

Prodam TELICO, ki bo februarja teletila, ali KRAVO po izbiri. Mlaka 61 28

Prodam PRAŠICA za zakol in TRAKTOR pasquali. Vabant Branko, Ribno 16, Bled 29

Prodam brejo KRAVO po izbiri. Breg 13, Preddvor 30

Prodam BUTARE. Hotemaze 21, Preddvor 31

Prodam »REZKAR« za obdelavo lesa s 7000 in 3500 obrati. Kurnik Franc, Tupaliče 11 32

Prodam malo rabljen KOTEL za žganjekuho, TELICO simentalko s teletom in TEICKO frizisko. Gorica 7, Radovljica 33

Prodam več krojaških ŠIVALNIH STROJEV (singer, adler, veritas). Ogled pri Rehbergerju, Mandeljčeva 8, Kranj 34

Prodam SUSILNI STROJ candy 5 kg. Ogled pri Vukoviču, Cesta 1. maja 1, Kranj 35

Prodam SPALNICO, kuhijsko KREDENCO in DIVAN. Tomšičeva 23, Kranj 36

Prodam MOPED T-12 in obloženo PEĆ (šteditnik) na žaganje. Zg. Bitnje 1 37

Prodam KREDENCO. Ogled v nedeljo dopoldne. Tavčarjeva 41, Kranj 38

Prodam šest tednov stare PRASICE, smrekove PLO.

HE in bukova DRVA. Perčič Janez, Babni vrt 2, Golnik 39

Prodam osem mescev brejo KRAVO. Britof 315, Kranj 40

Prodam tri PRASICE, težke po 30 kg. Virmaše 42, Škofja Loka 41

Prodam dve ZIMSKI GU-MI good year ultra grip 145 × 380 in TELEVIZIJO RR Niš major. Nagode, Hrastje 153 42

Prodam več KRAV raznih pasem. Razgledna cesta 14, Bled—Rečica 43

Prodam močno KOBilo za poljska in hribovita dela. Naslov v oglašnem oddelku 44

Prodam po 4 in 6 m dolge DESKE 30 in 50 mm. Svegelj Jože, Pokopališka 28, Kokrica 45

Prodam kovinsko STRUŽNICO v dobrem stanju in dam KLJUČAVNICARSKO DELAVNICO v bližini Kranja v najem. Naslov v oglašnem oddelku 46

Prodam KRAVO, ki bo čez en mesec teletila. Pogačnik, Njivica 2, Besnica 47

Prodam PRASICA za zakol. Trboje 52, Smlednik 48

Prodam 140 kg težkega PRASICA. Sp. Duplje 67 49

Prodam devet mescev brejo KRAVO. Voglje 66 50

Prodam PRASICE, težke od 180 do 220 kg. Lombar Jože, Olševec 40, Preddvor 51

Prodam električno PEĆ, žensko KOLO, HLADILNIK. Informacije po telefonu 21-769 od 13. do 15. ure 52

Prodam KRAVO. Pogačnik Franc, Nemilje 11, Zg. Besnica 53

Prodam dve KRAVI s teletom ali brez. Strahinj 7, Naklo 54

Prodam 160 kg težkega PRASICA. Dvorje 31, Cerkle 55

Prodam mlado KRAVO s teletom ali brez, 160 kg težkega PRASICA in kupim

SADNO STISKALNICO, lahko MOTORNO ŽAGO in MLIN. Golc, Višelnica 15, Zg. Gorje 76

Prodam VOLA in TELICO. Visoče 5, Brezje 77

Prodam 160 kg težkega PRASICA. Prebačevo 23, Kranj 78

Poceni prodam dobro ohranjen MOPED T-12 in dvostrizi MAGNETOFON sonet duo. Velesovo 10, Cerkle 79

Prodam dva težka mesnata PRASICA. Sv. Duh 41, Škofja Loka 79

Prodam 150-litrski litoželenzen KOTEL. Rupa 11, Kranj 80

Prodam kompletno trodelno OKNO z roleto 40 x 180. Mavčice 42 81

Prodam KRAVO po teletu Pretnar, Žale 15, Radovljica 82

Prodam dva PRASICA za zakol. Luže 17, Šenčur 83

Prodam KRAVO s teličkom. Zalog 62, Cerkle 84

Prodam dva PRASICA za zakol. Pšenična Polica 13, Cerkle 85

Prodam dva PRASICA, težka po 110 in 180 kg. Cerkle 54 86

Prodam težko SVINJO za zakol. Zalog 38, Cerkle 87

Prodam 11 tednov brejo SVINJO. Zg. Brnik 20 88

PLIN butan-propan za gospodinjstvo dobite vsak dan pri Vombergarju, Cerkle 1 89

Prodam 120 kg težkega PRASICA. Zalog 43, Cerkle 90

Prodam dve OKNI 120 x 100 in pet VRAT industrijski izdelek. Cena po dogovoru. Stupnikar, Forme 3, Škofja Loka 91

KUPIM

Kupim nekaj SENA. Naslov v oglašnem oddelku 56

Kupim 500 GAJBIC. Poljšica 3, Podnart 57

Kupim dobro ohranjen levi ŠTEDILNIK gorenje s kotličkom. Juvar, Breg ob Savi 4, Kranj 58

MOTORNA VOZILA

Prodam VW 1300, letnik 1968. Prešernova 1, Radovljica 59

Prodam odlično ohranjeno SIMCO, letnik 1968 in FIAT 750, letnik 1968. Galetova 5, Kokrica 60

Prodam ZASTAVO 750. Naklo 93 61

Prodam VW starejši tip ali zamenjam za zaprt kombi. Šifrar, Naklo 175 62

Po ugodni ceni shramim čez zimo tri avtomobile. Šenčur, Pipanova 9 63

Oddam garažo. Galetova 9, Kokrica 64

STANOVANJA

Kupim komfortno dvosobno STANOVANJE v Škofji Loki. Ponudbe poslati pod »1972a« 65

Zamenjam dvosobno STANOVANJE v Tržiču za enosobnega v Kranju. Naslov v oglašnem oddelku 66

Iščem STANOVANJE v Kranju ali okolici. Ažman Sandi, Ulica 31. divizije 1, Kranj 67

Manjše STANOVANJE na Bledu oddam za 10 let. Ponudbe poslati pod »posojilo — predplačilo« 68

Na stanovanje vzamem dekle ali farsta. Stražiška 10, Kranj 69

Za enosobno STANOVANJE, večjo sobo ali dve sobi dam 3000 din nagrade. Živovič, »Nama« Škofja Loka 92

Mlada poslovna žena nujno išče manjše STANOVANJE ali večjo sobo s posebnim vhodom proti nagradi v Kranju ali Radovljici. Cenjenje ponudbe je treba poslati na naslov: Stane Potočan, Ulica Simona Gregorčiča 18, Radovljica 93

POSESTI

Kupim 13—20.000 m² obdelovalne ZEMLJE (njiva, travnik ali sadovnjak) kjerkoli na Gorenjskem. Pogoji: globoka zemlja, primerna za drevnice. Ponudbe poslati pod »ena parcela« 70

V najem oddam več prostorov okrog 150 m², primerne za pisarne ali mirno obrt, s kletmi in vrtom. Ponudbe poslati pod »center — Kranj« 71

ZAPOSITIVE

VK ELEKTRICAR s prakso se želi zaposlitи kjerkoli na

Gorenjskem. Ponudbe poslati pod »dober« 72

FRIZERSKO POMOČNICO z najmanj 3-letno prakso sprejme takoj ali po dogovoru frizerski salon Oblak Škofja Loka, telefon 85-822 73

OSTALO

Za dan ali več oddajam KOCO za vso smučarsko sezonu 200 m od žičnice Spanov vrh nad Jesenicami (do 8 ljudi, ogrevanje, posteljnina in kuhinjski pribor.) Dostop avtom. Žagar Valentin, Šorljeva 24, Kranj, telefon 23-274

PRIHEDITVE

MLADINSKI AKTIV MAV-ČICE priredi v nedeljo, 9. januarja, ob 17. uri MLADINSKI PLES. Zabaval vas bo ansambel TURISTI. Vabljeni! 75

KUD Davorin Jerko CERKLJE uprizori 9. januarja 1972 ob 16. in 19.30 v kinodvorani v Cerkljah ljudsko igra »A njega ni«. Vabljeni!

Kam se je zatekla psička škotski ovčar — Lessi? Protigradi sporočite na: Tivadar, Pražakovca 6, Ljubljana ali na telefon 061-316-738 94

V petek okrog 10. ure v Kranju izgubljen ovratnik iz nerca vrnite proti nagradi Mladinovič Erni, Gradiškova 11, Kranj 96

Dalmacija vino Split

filiala Ljubljana Dvořáková 12

razpisuje prosto delovno mesto

poslovodje

za prodajalno v Kranju.

Pogoji za sprejem je, da je kandidat kvalificiran gostinski ali trgovski delavec. Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnega dohodka.

Kandidati naj se zglašijo osebno v poslovnih prostorih podjetja v Ljubljani Dvořáková 12.

Zahvala

V neizmerni žalosti ob izgubi ljubljene stare mame:

Marije Čebulj

se toplo zahvaljujemo vsem, ki ste pokojnici izkazali kakršnokoli pomoč, jo v bolezni obiskovali in bodili, ji darovali vence in cvetje na grob ter jo spremili k zadnjemu počitku. Zahvaljujemo se g. župnikoma iz Vogelj in Šenčurja za opravljeni cerkveni obred ter vsem prijateljem in znancem za izraženo sožalje.

Začeloči: vnukinja Marica in Ančka z možem Jernejem, pravnuki Nadi, Cirila in Drago

Voklo, 3. januarja 1972

OPEKO

kupite najugodnejše pri Kmetijski zadruzi Bled

Sprejemamo naročila za dobavo v pomladnih mesecih po dosedanjih pogojih in cenah.

Pri plačilu z deviznimi sredstvi običajen popust

PRIPOROČAMO SE

Zahvala

Ob nenadni izgubi ljube mamice, žene, hčerke in sestre

Cvetke Habjan

roj. Debelak

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izraze sožalja, vence in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala vsem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami.

Žalujoči: hčerkica Irena, mož Pavel, mama, sestra, brat in družina Habjan

Kranj, 4. januarja 1972

Zahvala

Ob boleči izgubi naše drage mame, žene, sestre, stare mame in sesrične

Frančiške Jošt

Jakelbove name iz Strahinja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam pomagali, darovali cvetje in nam izrazili sožalje. Posebno zahvaljujemo dolžni zdravniku dr. Hiberniku, častiti duhovščini, posebej še dr. Rozmanu za ganljive poslovilne besede. Zahvaljujemo se tudi vsem za tako veliko spremstvo na njeni zadnji poti in pevcem za lepe žalostinke.

Žalujoči: mož Peter, otroci Frančka, Peter, Joža, Pavel, Marica in Janez z družinami

Strahinj, 8. decembra 1971

Zahvala

Ob izgubi naše dobre mame, stare mame

Angele Strniša

Fekove name s Kokrice

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih urah stali ob strani. Posebna zahvala sosedom, č. duhovščini, dr. Janezu Bajžlju in pevcem. Iskrena hvala vsem za darovano cvetje in vence ter za izrečena sožalja in vsem, ki ste našo dragu mamo spremili na njeni zadnji poti in tako počastili njen spomin.

Vsi njeni

Kokrica, Predoslje, Pobrezje, 6. januarja 1972

Zahvala

Ob nepričakovani in tako boleči izgubi mojega ljubega moža.

Jožeta Katrašnika

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti v prerani grob. Vsem prav lepa hvala za poklonjeno cvetje in vence, za izrečena ustna in pismena sožalja. Najlepša hvala dr. Pircu in dr. Bajžlju za takojšnjo zdravniško pomoč. Zahvaljujemo se ZB, društvu upokojencev, kolektivu in sodelavkam SDK Kranj. Prisrčna hvala g. župniku in pevcem, ki so pokojnemu peli v hiši žalosti in ob odprttem grobu. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki so kakorkoli pomagali v tem težkem trenutku.

Žalujoča žena Marica z družino

Boh. Bistrica, 30. decembra 1971

Janko Flander

Nihče ne more verjeti, da se je nedeljska prometna nesreča na Visokem končala tako tragično. Vendar je smrt hotela svoje. Družini je nasilno iztrgala moža, očeta in brata, nam pa tovariša in prijatelja Janka Flandra iz Preddvora.

dove svojega dela, za vedno odšel ...

Flandrovega Jankota ne bodo pozabili Iskraši. Navdušen ljubitelj smučanja in Kravca je bil. Od zgraditve dalej je skoraj brezplačno opravljal posle upravnika Iskriene koče na Kravcu. Tudi med novoletnimi prazniki je želel vsaj en dan preživeti na Kravcu.

Kaj naj ti še rečem v slovo, Janko? Vsem, ki smo te poznali, nam je težko, da si se moral tako zgodaj posloviti.

J. Košnjek

Zadel pešca

Na cesti drugega reda v Zg. Bitnjah je v ponedeljek, 3. januarja, nekaj pred deseto uro zvečer voznik osebnega avtomobila Branko Tavčar iz Dorfarjev dohitel Jožeta Dolenca, starega 65 let iz Zg. Bitenj, ki je hodil po desni strani ceste. Ko je avtomobil dohitel pešca, je ta nenadoma omahnil v levo, tako da ga je avtomobil zadel. S hujšimi poškodbami so Jožeta Dolenca prepeljali v ljubljansko bolnišnico. V nesreči je bil lažje ranjen tudi voznik Tavčar.

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi mojega dragega brata

Srečka Štricla

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mu pomagali ob njegovi bolezni in ga spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujem osebju bolnice na Golniku za dolgoletno zdravniško nego, podjetju Elita za vso pomoč in ganljive besede ob grobu ter g. župniku in pevcom za poslovilni obred.

Žalujoča sestra Zofija

Zahvala

Ob smrti našega očeta, brata in starega očeta

**Jožeta Liparja
Strižmanovega ata**

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, gasilskemu društvu in podjetju za darovano cvetje, izrečena sožalja in spremstvo na zadnji poti ter g. župniku za spremstvo.

Žalujoči: sinovi, hčerke, sestre in vnuki

Lahovče, 6. januarja 1972

Za evropski pokal Vitranc 72 — Bohinj FIS-I-A

Naši presenetili, ne razočarali

KRANJSKA GORA — Pisana karavana najboljših veleslalomistov in slalomistov se je med tednom ustavila v Kranjski gori. Tu je bilo namreč tekmovanje za prvi evropski pokal ter za enajsti pokal Vitranca. Udeležba je bila v letosnjem letu najboljša, saj so nastopili tekmovalci iz dvajsetih evropskih držav ter iz ZDA in Kanade. V obih dneh se je na standardnih progah Vitranca zvrstilo nad 90 smučarjev.

VELESLALOM: ZA NEZNANEŠA SVICARJA WERNERJA MATTLA

Klub temu, da smo v prvem veleslalomskem teku gledali zanimiv obračun, je presenetil malo znani Švicar iz B garniture reprezentance Werner Mattle. Le-ta je že v prvem teku premagal favorite za prvo mesto Franca Penza, Poljaka Bachleda ter vodilnega v evropskem pokalu Italijana Schmalzla. Tudi v drugem teku je z odlično vožnjo osvojil prepirčljivo prvo mesto. Med našimi je bil po prvem teku najboljši Jeseničan Gašperšič na 34. mestu. Toda v drugem teku je z odlično vožnjo Ljubljancan Kavčič nadoknadel težko progo iz prvega teka. Z držno vožnjo je premagoval progo, ki jo je postavil Jeseničan Janez Smitek. Z zaostankom petih sekund za zmagovalcem je pristal na 28. mestu.

Eden najboljših francoskih špecialistov za veleslalom in slalom Alain Penz je tokrat v veleslalomu in slalomu moral priznati premoč neizkušenemu Švicaru Mattlu ter Poljaku Bachledi. Obe zmagi sta se mu izmuznili v drugem teku.

Werner Mattle (Švica) je sicer smučar druge garniture, toda Kranjska gora mu je z zmago v veleslalomu prinesla odskočno desko, da se plasira v prvo moštvo.

Poljak Bachleda je z izvrstno vožnjo v drugem teku nadoknadel zamujene sekunde iz prvega teka in s prvega mesta izpodrinil Franca Penza.

Vrstni red: 1. Mattle (Švica), 2. Penz (Francija), 3. Heckmiller (ZRN), 4. Schmalzl (Italija), 5. Bachleda (Polj-)

ska); uvrstitev Jugoslovjanov: 28. Kavčič, 32. Gašperšič, 35. Gazvoda, 38. Jakopič, 43. Straus, 44. Rant, 46. Pesjak, 47. Bernik, 53. Magušar.

Eberardo Schmalzl (Italija) je po kranjskogorski prireditvi močno prevzel vodstvo v evropskem alpskem smučarskem pokalu.

Marko Kavčič, najbolje uvrščeni Jugoslovan na letosnjem enajstem pokalu Vitranc ter evropskem pokalu, si je z 18. mestom v slalomu prizmučal olimpijsko normo za Sapporo. Po vsej verjetnosti pa mu ta norma ne bo koristila, ker je predsednik komiteja predlagal, da se olimpijske igre v alpskih disciplinah štejejo za svetovno prvenstvo.

SLALOM: ZA POLJAKA BACHLEDO

Obe slalomski progi sta terjali od tekmovalcev dosti znanja in spretnosti. Mehak sneg ter razkrita proga za tekmovalce z višjimi štartnimi številkami sta zapustila vtiš, da na Vitrancu ni mesta tudi za največje favorite. Poljak Bachleda je z izvrstno vožnjo v drugem teku osvojil prvo mesto. Od Jugoslovjanov je bil spet najboljši Kavčič.

Vrstni red: 1. Bachleda (Poljska), 2. Penz (Francija), 3. Chaffee (ZDA), 4. Schmalzl (Italija), 5. Tschudi (Norveška); uvrstitev Jugoslovjanov: 18. Kavčič, 34. Bedrač, 36. Pesjak, 38. Bernik.

BOHINJ V ZNAMENJU DEMLA

BOHINJ — Walter Demel je že tretjič zapored osvojil najvišjo lovorko v FIS-I-A tekmovanju v smučarskih tehnik. Tudi letos je ta odlični Nemec brez težav premagal 15 kilometrov dolgo progo. Med Jugoslovani, od katerih smo opravičeno pričakovali več, je bil tokrat najboljši Gorjan Mate Simnic, ki ga zasledimo na 18. mestu. Eden najboljših jugoslovanskih teklačev Aloj Kerštajn je zaradi bolečin v križu in nogah odstopil. Razočaral pa je Fi-

Walter Demel je tudi letos navdušil Bohinjce. V solo teku članov na 15 km se mu je posrečil tretji met, saj si je s četrtkovno zmago zagotovil že tretji najboljši naslov v Bohinju.

Jeseničan Franc Tajnikar je z 12. mestom v mladinski konkurenči v Bohinju pritekel solidno uvrstitev.

lip Kalan, ki bi moral po mnenju strokovnjakov zasesti boljše mesto med udeleženci desetih držav.

Med mladinci je bil v teku na 10 kilometrov tokrat najboljši Čehoslovak Jiří Beřan, ki je ugnal vso vrsto 34 tekmovalcev. Od naših je bil najboljši Jeseničan Tajnikar na 12. mestu.

Vrstni red — mladinci (10 km): 1. Beran (CSSR), 2. Speicher (ZRN), 3. Pirmenow (SZ), 4. Sinov (CSSR), 5. Croce (Italija); uvrstitev Jugoslovjanov: 12. Tajnikar, 16. Sardi, 17. Ugrin, 18. Burger, 19. Brajnik, 21. Rebersák, 22. Gartner itd.; člani (15 km): 1. Demel, 2. Gehring (oba ZRN), 3. Wachter, 4. Wallner (oba Avstrija), 5. Betz (ZRN); uvrstitev Jugoslovjanov: 18. 21. Dornik, 25. Kalan, 31. Dretnik, 35. Gorenšek, 37. Mlinar, 43. Kobilica, 44. Župan, 49. Lotrič itd.

V OBEH STAFETAH ZRN

V nadaljevanju elitne tekške prireditve v Bohinju so se člani (3×10 km) ter mladinci (3×5 km) pomerili v štafetah. V obeh konkurenčah sta tokrat zmagali štafeti ZRN.

Vrstni red — člani (3×10 km): 1. ZRN I., 2. SZ, 3. ZRN II.... 6. Jugoslavija I.; mladinci (3×5 km): 1. ZRN, 2. CSSR, 3. Avstrija, ... 5. Jugoslavija. Priporavnit je treba, da je v konkurenči članskih štafet nastopilo 15 ekip, v mladinski pa 8.

Fotografie: F. Perdan
Desnice: D. Humer

Mate Šimnic je bil edina svetla točka letosnjega FIS-I-A tekmovanja v smučarskih teklih v Bohinju. Bil je najboljši Jugoslov in je edini pristal med prvo dva najsternica.

Marjan Burger iz Radovljice kaže, da bo z resnim treningom in solidnimi nastopi kmalu prevzel prvo violino med mladimi tekači.

Jiri Beran (CSSR) je bil v teku na 10 km zmagovalec in s tem najavil kandidaturo, da bo v prihodnjem letu med člani zasedal še boljša mesta.

Pogovor tedna

Gašper Kordež: brez najboljših najboljši v Jugoslaviji

Smučarji-tekači kranjskega Triglava so bili zadnje tri zime najboljši v Jugoslaviji. Čeprav nimajo v svojih vrstah državnih članskih reprezentantov, so z mladimi tekači in tekačicami osvojili toliko točk, da so bili državni ekipni prvaki v letih 1969, 1970 in 1971. Vsi ti uspehi pa so ozko povezani z marljivim trenerjem Gašperjem Kordežem. Nekdanji desetkratni prvak Jugoslavije v klasični kombinaciji je z mladimi tekači dosegel v zadnjih letih velike uspehe.

● Kateri so najboljši tekmovalci kranjskega Triglava?

»Trije kvalitetni tekmovalci Seljak, Grašič in Krišelj so v letu 1969 zapustili Triglav. Od tedaj je vse breme padlo na ramena mladih tekačev, ki pa so javnosti v glavnem neznani športniki. V prvi vrsti bi želel omeniti člane: Maksa Jelenca, Vinka Lotriča, Zdravka Eržena, Janeza Gorjanca, Jožeta Gortnerja in Franca Mohoriča, pri mladincih: Janeza Reberšaka, Jožeta Solarja, Janeza Kavčiča, Srečka Beštra, Jožeta Lotriča in Filipa Zupanca. Pri ženskah dosegajo najboljše uspehe Milena Kordež, Helanca Bešter, Bernardka Lotrič in Mili Fister. Za njimi pa raste še celo vrsta mladih perspektivnih tekačev pionirjev kot so Milan Kordež, Janez Šmid, Tone Pintar in drugi.«

● Od katerih tekmovalcev pričakujete največ?

Vrsta mladih perspektivnih tekačev v minulih sezонаh ni dosegla pričakovanih rezultatov. Za velike dosežke je poleg materialne stimulacije potrebna pri tekih tudi velika volja. V sedanji generaciji, posebno Jelenc, Lotrič in Kordeževa, so športniki z veliko željo in voljo za napredkom. Prav bi bilo, da bi tem mladim tekmovalcem omogočili solidnejše pogoje za doseganje večjih rezultatov.«

● Kje in koliko trenirate?

»Čeprav je Triglav kranjski klub, je večina naših članov doma iz Dražgoš, Jamnika, Nemilj in drugih sosednjih vasi Kranja. Naš center so nedvomno Nemilje. Poleg individualnih treningov imamo tedensko tudi dva do trikrat skupne priprave. Vsak trenira šestkrat tedensko.«

● Kaj pričakujete od letošnje zime?

»Vsekakor dobrih rezultatov. Prepričan sem, da bo sedanja talentirana generacija dosegla letos še boljše rezultate kot jih je v zadnjih treh letih. Največ pričakujem od Jelenca in Lotriča. Šesterica naših tekačev pa je tudi kandidat za nastop na evropskem prvenstvu. Velike možnosti za uvrstitev v reprezentanco imajo Kordeževa, Beštrova, Lotričeva, Reberšak, Solar in Gartner.«

● Želite?

»Želim si predvsem, da bi nekdo iz sedanjih vrst tekačev šel po stopinjah Romana Seljaka, da bi dosegel podobne uspehe kot najboljši tekač vseh časov v Kranju. Pričakujem pa tudi več razumevanja za tekače in sploh za kranjski šport. Želim, da bi kranjska podjetja našla skupen jezik glede pomoči za športnike. Vsekakor bi bilo s tem še več znag in rekordov v Kranju.«

SVON
DRUGI DNEVNI

Gorenjska košarkarska liga

Kroj v vodstvu

Po prvih dveh kolih v zimski gorenjski košarkarski ligi je v vodstvu Kroj iz Škofje Loke, ki je zanesljivo premagal oba nasprotnika. Z odlično igro so presenetili mladinci Triglava, ki so premagali Jesenice. Radovljica pa nadaljuje z neresnostjo tudi v zimski ligi.

Rezultati — prvo kolo: Triglav : Gorenja vas 81:52, Kranj : Kropa 64:51, Kroj : Radovljica 114:32, Jesenice :

Gotik 70:52; drugo kolo: Gorenja vas : Kropa 37:49, Radovljica : Kranj 0:20 w.o., Gotik : Kroj 48:69, Triglav : Jesenice 57:51; tretje kolo: Kranj : Gotik 92:64. V vodstvu je Kroj pred Triglavom in Kranjem.

Pari naslednjega kola: Jesenice : Gorenja vas, Kroj : Triglav, Kranj : Gotik, Kropa : Radovljica.

J. Ažman

Prion prvak Kranja

Kegljači kranjskega Triglava so pred novoletnimi prazniki zaključili člansko tekmovanje posameznikov za sezonu 1971/72. V disciplini 2x200 lučajev je bil tokrat najuspešnejši ing. Riko Prion, medtem ko je državni reprezentant Jože Turk z 19 keglji zaostanka pristal na drugem mestu. Presenetili pa so veterani Martelanc, ki je tretji, ter Starc in Jenkole. Slednji je s 1011 keglji postavil najboljši rezultat tega tekmovanja. Prva dvanajsterica si je priborila brezplačen trening na kranjskem kegljišču.

Vrstni red: 1. Prion 3670, 2. Turk 3651, 3. Martelanc 3650,

Pavlin prvi

Na kegljišču gostišča Benešik v Stražišču je bilo pred dnevi letosnje prvenstvo desnega brega Save v kegljanju. Prvo mesto je med 62 tekmovalci prepričljivo osvojil Pavlin, ki je podrl 880 kegljev. Ostali vrstni red: 2. Semrl 855, 3. Tiringer 846, 4. Šilar 839, 5. Potočnik 833, 6. Holy 830 itd.

J. J.

Živilski kombinat
ZITO
Ljubljana

bon boni
VISOKI

mlečni
Vesna
bon boni

zeliščni
HERBA
bon boni

kava
karamele

lešnik
karamele

bonboni
sadni
fourrēs

Trije novi republiški nogometni sodniki

Nogometna podzveza Gorenjske je dobila tri nove republiške nogometne sodnike. Izpit so uspešno opravili Miha Grošelj iz Škofje Loke ter Marjan Tomšič in Janez Torkar iz Kranja. Spomladti letos pa kandidira še šest sodnikov za pridobitev republiške kategorije.

P. N.

Stane Primožič, (rojen 1928. leta), sekretar organizacije ZK v Tekstilindusu Kranj: »Član organizacije zveze komunistov sem od 1959. leta in sem v prejšnjem mandatnem obdobju delal v sekretariatu organizacije. Menim, in to bi bila tudi ugotovitev na konferenci, da naša organizacija zveze komunistov v prejšnjem mandatnem obdobju ni bila dovolj aktivna. V podjetju je bilo namreč sprejetih vrsto novih programov (razvojni program), in pri uresničevanju bi lahko komunisti več naredili. V prihodnje bo torej prav to naša prava in osnovna naloga. Vso pozornost pa bomo posvetili tudi sprejemu novih članov v organizacijo.«

Inž. Štefan Nemeč, na novo izvoljeni sekretar občinskega komiteja ZKS Jesenice: »Od 1953. leta sem član ZK. Menim, da so dosedanji člani občin-

skega komiteja svoje naloge v okviru svojih možnosti dobro opravljali. Po mojem mnenju so nam prav sklepi 21. in 22. seje dali tisti potreben impulz za delo komunistov v prihodnje, prav ti sklepi nam narekujejo, da probleme rešujemo dosledno in zavzeto, da smo vedno v središču dogajanja in vedno prvi pri reševanju aktualnih družbenih vprašanj. V zadnjem času smo na Jesenicah dobili nova vodstva organizacij ZK, kajti večina prejšnjih je slabo delovala. In naša raloga je zdaj, da to mlahovost preživimo, da se vsi komunisti začeno zavedati, da morajo biti disciplinirani in biti prisotni v vseh važnejših dogajanjih v občini in izven njej. In če bomo uspeli pritegniti članstvo in sprejeti rove mlade ljudi, bomo opravili kar precejšnje delo.«

Branko Veselinovič, sekretar osnovne organizacije Cesta JLA Tržič: »V zvezo komunistov sem bil sprejet 1949. leta in sem zaposlen v Bombažni predilnici in tkalnici v Tržiču. Doslej sem opravljal v zvezi komunistov različne funkcije. Bil sem sekretar tovarniškega komiteja, sekretar organizacije v obratu in član občinskega komiteja ZK v Tržiču. Sedaj sem sekretar osnovne organizacije Cesta JLA, ki je ena od treh organizacij na levem bregu Bistre. Prej je bila to enotna organizacija, vendar smo zaradi uspešnejšega dela teren razdelili. Mislim, da je glavnega naloga komunistov moje organizacije kadrovski učvrstitev, sprejemanje mlajših članov in odpravljanje pasivnosti pri nekaterih komunistih. S posebno anketo med komunisti bomo ugotovili, kaj je dobro in kaj je narobe pri nas. Menim, da smo prav pri pomljevanju in učvrstitvi organizacije v preteklosti premalo naredili.«

ta teden

Devize

● Po podatkih deviznega oddelka Narodne banke Jugoslavije so začasno zaposleni v tujini nakazali 591,8 milijona dolarjev ali 47 odstotkov več kot v prvih 11 mesecih leta 1970.

● Turizem je prinesel 332,4 milijona dolarjev ali 28 odstotkov več kot v prvih 11 mesecih leta 1970.

Uradni list SFRJ

● Domače in tuge osebe v potniškem prometu lahko iznašajo iz Jugoslavije oz. vnašajo v Jugoslavijo efektivne dinarje do zneska 500 din. in to le v bankovcih do 50 din.

60 milijonov dolarjev

● Narodna banka Jugoslavije je sporočila, da bomo po sklepu ZIS, da se ukine prodaja deviz državljanom za zasebna potovanja v tujino, prihranili okrog 60 milijonov dolarjev. V prvih lanskih desetih mesecih so Jugoslovani samo na podlagi devizne kvote 32 dolarjev dvignili v banki 51,1 milijona dolarjev.

Devize imamo

● Za srečanje šahovskih velemojstrov za naslov svetovnega prvaka med Spaskim in Fischerjem smo ponudili 152.000 dolarjev.

Izvoz — uvoz

● Lani smo izvozili za 27 milijard 208 milijonov dolarjev blaga, za 8 odstotkov več kot prejšnje leto. Uvozili pa smo za 28 milijard in 792 milijonov, za 13 odstotkov več kot leta 1970.

Za 15,6 odstotka

● Zaradi naraščanja cen so bili lani živiljenjski stroški za približno 15,6 odstotka višji, samo decembra pa so se zvišali za 1,3 odstotka.

mm,
prima
loška kava
iz nove
pražarne

(Nadaljevanje s 1. strani)

težno večino prebivalcev, ki so se preživljali iz kmetijstva. Danes pa jih je le še komaj 19 %, pa še od teh je en del zaposlenih v industriji. Zaposlenih v industriji pred vojno in v obrti je bilo izredno majhno število. V letu 1971 pa je bilo zaposlenih preko 11.300 občanov v družbenem sektorju gospodarstva in negospodarstva. Družbeni bruto proizvod je znašal v letu 1971 eno milijardo štiristo milijonov din. Družbeni proizvod 520 milijonov, narodni dohodek pa znaša 440 milijonov din.

V zadnjih letih smo se lotili nekaterih nujnih komunalnih problemov, kot so vodovodi, ceste in kanalizacije, kar je osnova za nadaljnji gospodarski in splošni razvoj občine. Prav tako se skupno s krajevnimi skupnostmi lotevamo teh problemov v naših subcentrih v Železnikih, Žireh in Gorenji vasi ter v vseh ostalih krajih naše občine. V povojnem obdobju je bilo veliko napravljenega na področju urbanizacije celotne občine. Zgrajenih je bilo precejšnje število novih in adaptiranih stanovanj v družbenem in privatnem sektorju. Tudi v letu 1971 smo na področju škofjeloškega gospodarstva in razvoja družbenih služb storili precejšen korak naprej; predvsem smo vlagali sredstva v nadaljnji razvoj gospodarstva, industrije, kmetijstva, turizma in šolskih prostorov. Zgrajenih je bilo vrsto novih gospodarskih objektov in del infrastrukture, ki zagotavlja nadaljnji razvoj celotne občine. Posebno pomembno pa je to, da smo v zadnjih 5 letih zgradili in obnovili preko 50 % vseh industrijskih kapacetov v občini, kar daje zaupanje v nadaljnji razvoj in procvit našega gospodarstva in delovnega človeka. Posebno pomembno pa se mi zdi omeniti razvoj kmetijstva in kmečkega turizma, ki ga razvijamo na našem področju in kjer že imamo določene uspehe.

Z dosedanjim razvojem, ki so ga delovni ljudje naše občine ustvarili v preteklem obdobju daje zagotovilo za nadaljni razvoj gospodarske aktivnosti in za nadaljni razvoj družbenih odnosov, kulturnih vrednot in duhovnega bogastva delovnega človeka. Še posebno je pomembno, da je občina napredovala ne le na enem področju, ampak da je raslo vse gospodarsko dogajanje skladno z družbenim razvojem in nivojem proizvajalnih sil. To se pravi, da se je močno usmerila občina v industrijo, da pa je poleg tega razvijala tudi kmetijstvo, turizem, terciarno dejavnost, komunalno in da je vlagala precejšnja sredstva tudi v šolstvo in kulturo. Delovni ljudje so v svojih delovnih kolektivih in samoupravnih organih gradili svojo prihodnost, gradili pa so s tem tudi sebe kot samoupravljanca, človeka, ki so mu človeški odnosi primarna skrb in so resnična osnova za nesebične in humane odnose.

Ostanimo vsi strnjeni ob nadaljnjih naporih in velikokrat težkih nalogah ter odločitvah, ker s tem dajemo priznanje in zadoščenje tistim, ki so izbojevali kravo revolucijo sebi in svojim prihodnim generacijam pa lepo in svetlejšo prihodnost.

Ob prazniku občine želim vsem občanom v imenu občinske skupščine in v svojem imenu veliko delovnih uspehov, osebne sreče, zadovoljstva in prijateljstva kot osnovnega odnosa med ljudmi.

Predsednik
Zdravko KRVINA